VERTROUWELIJK

Rapportage onderzoek Buma/

15 a

Kenmer

BDO

PERSOONLIJK EN VERTROUWELIJK

NautaDutilh N.V.
[redacted]
Postbus 7113
1007 JC AMSTERDAM

Per email verzonden aan: [redacted]

[redacted] 15 augustus 2017

Kenmerk: [redacted]
Betreft: Rapportage feitenonderzoek

Geachte [redacted]

Zoals vastgelegd in onze opdrachtbevesti[redacted]ri 2017 met kenmerk [redacted] hebben wij in uw opdr[redacted]tgevoerd ten behoeve van uw cliënten Vereniging BUMA en Stichting STEM[redacted]ra).

Hierbij bieden wij u onze rapportage [redacted]Buma/Stemra aan.

Met vriendelijke groet,

BDO Investigations B.V[redacted]
namens deze,

[redacted]

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4
1.1 Achtergrond 4
1.2 Doelstelling en scope van het onderzoek 4
1.3 Persoonsgericht onderzoek 5
1.4 Specifieke voorwaarden en beperkingen 8
1.5 Structuur van de rapportage 8
2 Bevindingen kostenverantwoording 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Normenkader voor de financiële verantwoording 9
2.3 Bevindingen financiële verwerking [redacted] 23
2.4 Bevindingen [redacted] 33
2.5 Bevindingen kostenverantwoording 43
2.6 Bevindingen verantwoording van opbrengsten 62
2.7 Bevindingen algemene indruk administratie 73
3 Bevindingen [redacted] 75
3.1 Inleiding 75
3.2 Normenkader 76
3.3 Bevindingen [redacted] 81
3.4 Beantwoording onderzoeksvrage[redacted] 89
4 Bevindingen Declaraties 95
4.1 Inleiding 95
4.2 Bevindingen 96
5 Bevindingen Wet Norm[redacted] 97
5.1 Inleiding 97
5.2 Normenk[redacted] 97
5.3 Bevin[redacted] 99
5.4 B[redacted]an [redacted] 102
6 Bev[redacted] 105
6.1 [redacted] 105
6.2 Norm[redacted] 106
6.3 Bevinding[redacted] 107
7 Afsluiting 109
Bijlage 1 - Niet-verwerkt commentaar wederhoor 110
Bijlage 2 - Prepared by client list 115
Bijlage 3 - Overzicht geïnterviewde personen 117
Bijlage 4 - Ontbrekende contracten [redacted] 118
Bijlage 5 - Factuuranalyse [redacted] 121
Bijlage 6 - Memo de[redacted] 124
Bijlage 7 - Berekening Depot[redacted] 127
Bijlage 8 - Berekening onttrekking 2007/2008 128

Bijlage 9 - Berekening onttrekkingen vanaf 2011 129
Bijlage 10 - Verloop depot..... 138
Bijlage 11 - E-mail inzake onttrekking [redacted] 141
Bijlage 12 - Berekeningen WNT Bezoldiging 142

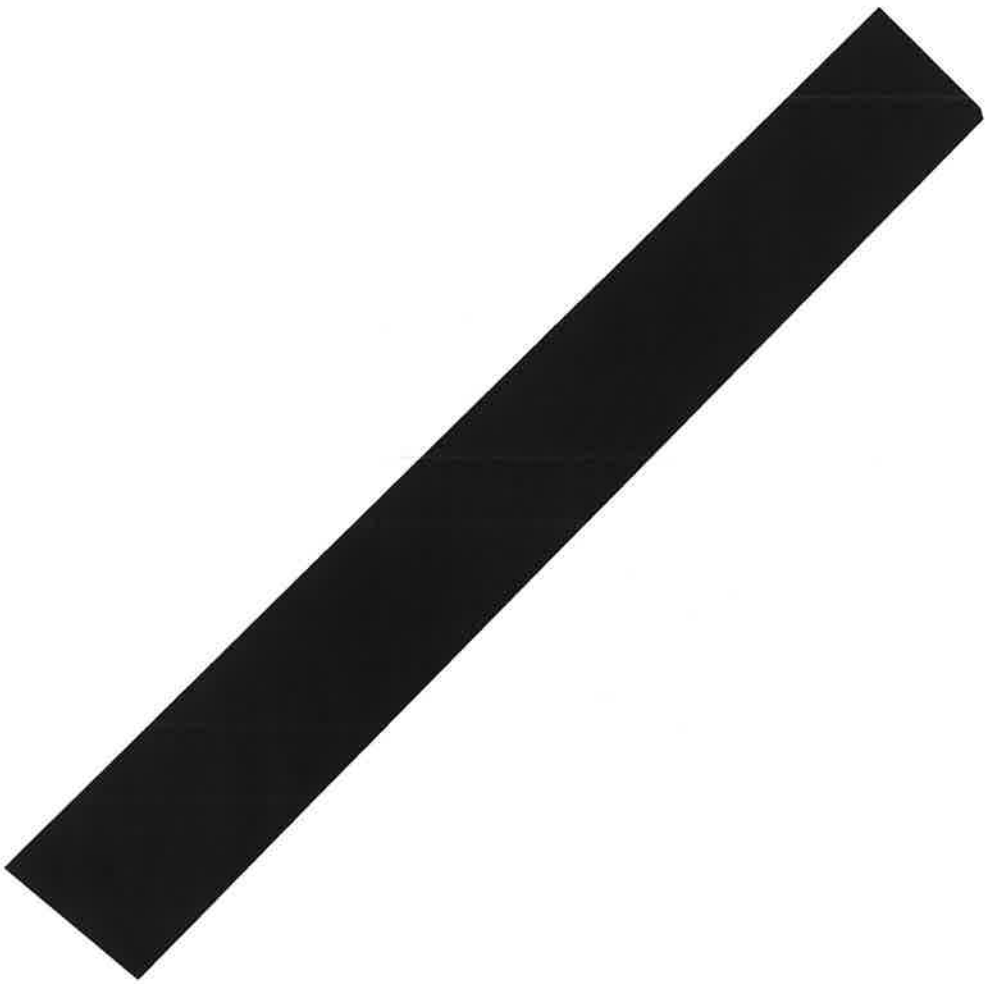

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

1. NautaDutilh N.V. (hierna: NautaDutilh) verricht een persoonsgericht onderzoek naar een aantal medewerkers van Buma/Stemra.

2. Buma/Stemra heeft op 11 januari 2017 een aantal aanwijzingen voor mogelijke onregelmatigheden gedeeld met u (NautaDutilh). Op 26 januari 2017 heeft een gesprek met Buma/Stemra, u en ons (BDO) plaatsgevonden. Tevens zijn op 27 januari 2017 stukken aangeleverd door Buma/Stemra. Op basis hiervan zijn de volgende vier aspecten te onderscheiden, die voor nader[redacted]rzoek in aanmerking komen:

   I. Vraagpunten met betrekking tot verschillende verantwoorde kosten [redacted]en hoger kostenniveau of een lagere omzet hebben geleid in de finan[redacted]van 2015 en mogelijk eerder. Deze hebben betrekking op onder mee[redacted]
      a. Zeer substantiële vooruitbetalingen aan [redacted] vo[redacted]diensten, waarvoor de juridische en economische noodzaak op [redacted]de duidelijk is.
      b. Facturen van [redacted] zijn verantwoord [redacted] posten' van de financiële verantwoording van 2015. De [redacted]atie schijnt niet in overeenstemming te zijn met de werke[redacted]n later tijdstip zijn de facturen gecrediteerd en is er een [redacted]den, waarbij de prestatie betrekking heeft op een ander tijd[redacted]
      c. Vermoedens dat diverse rese[redacted]omstige kosten) te hoog zijn verantwoord op de balans.
      d. Kosten die mogelijk va[redacted]trokken zodat de kosten binnen de bandbreedte van 15% [redacted]ven.
   II. Een aantal werknemers [redacted]Kosten gedeclareerd die mogelijk niet in lijn zijn met het beleid v[redacted]bu hier niet-zakelijke kosten van werknemers betreffen, waaron[redacted]nlandse) congressen, opleidingen en het dubbel declareren van[redacted]jn betaald (of mogelijk dubbel betaald) door Buma/Stemra[redacted]n zakelijk doel lijkt te hebben bestaan.
   III. Een vorde[redacted]enerzijds onvoldoende actief te zijn bewaakt en anderzijds is onduid[redacted]edaan aan het karakter van een deelbetaling op die vordering (pen[redacted]
   IV. T[redacted]en een salarisverhoging en een eenmalige uitkering gehad in plaats [redacted]or deze niet vermeld hoeven te worden in de jaarrekening in het kader

3. B[redacted]stellingen vereisen, binnen de scope van uw engagement met uw cliënte, dat data[redacted]ordt gemaakt voor onderzoek en forensisch onderzoek wordt verricht. U heeft in dat kade[redacted]erzocht u te ondersteunen.

1.2 Doelstelling en scope van het onderzoek

4. BDO is enerzijds gevraagd om zorg te dragen dat de digitale gegevens beschikbaar worden gemaakt. Anderzijds is BDO gevraagd een onderzoek te verrichten dat zich, in eerste instantie, specifiek richt op de onderdelen I tot en met IV zoals in de achtergrond beschreven.

5. Doelstelling van de opdracht is hierna in twee onderdelen uiteengezet:

Onderdeel A.

6. Beschikbaar en doorzoekbaar maken van de relevante (digitale) gegevens ten behoeve van het onderzoek door NautaDutilh en BDO.

Onderdeel B.

7. Voor zover mogelijk, in kaart brengen van relevante feiten en omstandigheden[1] met betrekking de volgende vier punten:

   I. Vraagpunten met betrekking tot verschillende verantwoorde kosten die mogeli hoger kostenniveau of een lagere omzet hebben geleid in de financiële veran 2015 en mogelijk eerder.

   II. Een aantal werknemers van Buma/Stemra heeft kosten gedeclareerd die zijn met het beleid van Buma/Stemra. Het zou hier niet-zakelijke k betreffen, waaronder vliegtickets en het dubbel declareren v zijn betaald (of dubbel betaald) door Buma/Stemra zonder dat daar ijkt te hebben bestaan.

   III. Een vordering op PNO Media lijkt enerzijds onvoldoende a anderzijds is onduidelijk of recht wordt gedaan aan het karakter p die vordering (pensioenreserve).

   IV. [redacted] hebben een salarisverhoging ering gehad in plaats van een bonus, waardoor deze niet vermeld h aarrekening in het kader van de WNT.

Aanvullend onderzoek

8. Begin juni 2017 is door onze opdrachtgev /Stemra, aan ons gevraagd om een extra onderwerp in het onderzoek te h

   Het voor zover mogelijk in kaart h eiten en omstandigheden1 met betrekking tot (de geldstromen van) de hu et pand in Den Haag, door Buma/Stemra.

1.3 Persoonsge

9. Het onderzoek he nctioneren, het handelen en nalaten van handelen door personen. Wij oek derhalve uitgevoerd met inachtneming van de praktijkhand sgerichte onderzoeken' van de Koninklijke Nederlandse Beroepsor s (NBA).

10. Dit betekent dat w betrokkenen de aanleiding, doelstelling en scope van de opdracht bekend hebben gemaakt en betrokkenen hebben verzocht medewerking te verlenen. In het onderzoek hebben wij het principe van hoor- en wederhoor toegepast.

11. Gezien de doelstelling en scope van het onderzoek zijn de volgende personen als betrokkene aangemerkt:

   - [redacted], in [redacted] rol als [redacted] van Buma/Stemra is als betrokkene aangemerkt op alle onderwerpen van het onderzoek.
   - [redacted] in [redacted] rol als [redacted] van Buma/Stemra is bij de onderwerpen [redacted] (onderdeel van de kostenverantwoording), declaraties en WNT als betrokkene aangemerkt.
   - [redacted] in [redacted] rol als [redacted] van Buma/Stemra is bij het onderwerp kostenverantwoording en declaraties als betrokkene aangemerkt.

[1] Gezien het karakter van het onderzoek worden hier de onderzoeksbevindingen bedoeld.

- [redacted] in [redacted] rol als [redacted] van Buma/Stemra is als betrokkene aangemerkt bij het onderwerp [redacted] (onderdeel van de kostenverantwoording).

Informeren betrokkenen

12. [redacted] en [redacted] zijn in het kader van dit onderzoek aangemerkt als betrokken personen. Op 2 maart 2017 hebben wij alle vier de betrokkenen, afzonderlijk, persoonlijk geïnformeerd over de aanleiding, vraagstelling, doelstelling en scope van de opdracht. Alle vier de betrokkenen zijn ook schriftelijk geïnformeerd. Wij hebben [redacted] brieven waarin de aanleiding, vraagstelling, doelstelling en scope van de opdracht is beschreven [redacted] maart 2017 persoonlijk overhandigd. Tevens hebben wij alle vier de betrokkenen verzocht [redacted] te verlenen aan het onderzoek.

13. [redacted] en de [redacted] hebben zich laten [redacted] isch vertegenwoordiger[2].

14. Op 6 juni 2017 is [redacted] via [redacted] juridisch verteg[redacted] eerd over de uitbereiding van ons onderzoek met een aanvullend onderwer[redacted]

Hoor

15. Wij hebben de betrokkenen, via NautaDutilh, verzo[redacted] verlenen aan een eerste interview, in het kader van hoor.
    - [redacted] is op 23 maart 2017, 27 [redacted] 017 verzocht om medewerking te verlenen aan een interview.
    - [redacted] is op 12 [redacted] medewerking te verlenen aan een interview.
    - [redacted] is op 12 a[redacted] edewerking te verlenen aan een interview.
    - [redacted] is op 1[redacted] medewerking te verlenen aan een interview.

16. Op basis van de reactie [redacted] pril 2017, is gebleken dat een gesprek met [redacted] niet zonder niet-[redacted] den gevoerd kon worden. [redacted] heeft op 1 mei 2017 aangegeven n[redacted] n met het onderzoek.

17. De [redacted] hebben op 20 april 2017 aangegeven alleen schriftelijk mee te willen [redacted] ek.

18. In h[redacted] oek zijn op 17 mei 2017 onze vragen aan [redacted] verzonden, met het verzoek deze uiterlijk 7 juni 2017 te beant[redacted] hebben op 1 juni 2017 verzocht om uitstel van de re[redacted] jn naar 21 juni 2017. Deze termijn is verleend aan de betrokkenen.

19. Wij hebben antwoorden op de schriftelijke vragenlijsten ontvangen van:
    - [redacted] op 25 juni 2017
    - [redacted] op 16 juni 2017

20. Met [redacted] heeft een gesprek plaatsgevonden op 8 juni 2017, hiervan is een verslag opgesteld. Het verslag is op 23 juni 2017 naar [redacted] verzonden ter afstemming van feitelijke

[redacted]

juistheid. De opmerkingen van [redacted] zijn verwerkt en op 29 juni 2017 is de aangepaste / definitieve versie naar [redacted] verzonden:

> *"Hierbij het definitieve verslag waarin uw opmerkingen zijn verwerkt. Indien u nog iets mist, dan hoor ik dat graag."*

21. Vervolgens is op 6 juli 2017 de volgende e-mail naar [redacted] verzonden:

[redacted]

22. [redacted] heeft gereageerd op het verzoek d.d. 6 juli 2017 en h[redacted]en mail aan NautaDutilh aangegeven geen opmerkingen te hebben.

23. Diverse correspondentie heeft plaatsgevonden over het proc[redacted]het betrokkenen. Op 6 juni is aan [redacted] en [redacted] aankondiging van de handhaving van de wederhoortermijn gegeven.

Wederhoor

24. Op 9 juli 2017 zijn de conceptrapportages p[redacted] de [redacted] wederhoortermijn van twee weken aangehouden. Wij hebben alle betrokk[redacted]en vóór 23 juli 2017.

25. Diverse communicatie heeft plaa[redacted]oces, waaronder het verzoek tot uitstel van de wederhoortermijn. Op 18 j[redacted] betrokkenen uitstel van de wederhoortermijn verleend. De uiterlijke rea[redacted]aar 30 juli 2017.

26. Wij hebben de reacti[redacted]tage in het kader van wederhoor ontvangen van:

- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

27. [redacted] van [redacted] wederhoorreactie aangegeven (en bij navraag door BDO bev[redacted]moeten houden met het volgende verzoek:

[redacted]

28. Wij hebben hier gehoor aan gegeven. Wij hebben de inhoudelijke reacties van [redacted] voor zo ver van toepassing op deze rapportage, verwerkt in onze rapportage en het niet verwerkte inhoudelijke commentaar niet als bijlage in dit rapport opgenomen. Het niet verwerkte inhoudelijke commentaar heeft volgens ons geen wezenlijke beperking in de voor het onderzoek benodigde informatie.

29. De inhoudelijke reacties van [redacted] en [redacted] voor zo ver van toepassing op deze rapportage, zijn verwerkt in onze rapportage. Het niet verwerkte inhoudelijke commentaar is in bijlage 1 van dit rapport opgenomen.

30. Wij hebben het niet verwerkte inhoudelijke commentaar van de betrokkenen gecommuniceerd aan de desbetreffende betrokkene.

31. [redacted] hebben wij geen reactie op wederhoor ontvangen. Het niet ontvangen van een wederhoorreactie heeft volgens ons geen wezenlijke beperking in de voor het onderzoek vereiste informatie. Voor zover in deze rapportage bevindingen zijn opgenomen over handelen en/of nalaten [redacted] dient rekening te worden gehouden met de omstandigheid dat [redacted] wel gebruik zou hebben gemaakt van de [redacted] geboden gelegenheid en de uitkomsten daarvan van invloed zouden kunnen zijn op de thans weergegeven bevindingen.

1.4 Specifieke voorwaarden en beperkingen

1.4.1 Juistheid en volledigheid van de informatie

32. De uitkomsten van het onderzoek zijn gebaseerd op de ontvangen mondelinge, schriftelijke en digitale informatie. Dit impliceert dat de juistheid, volledigheid, van de in dit rapport opgenomen informatie, afhankelijk is van deze ter beschikking gestelde mondelinge, schriftelijke en digitale informatie. Deze informatie is afkomstig van [redacted] en de personen die wij in het kader van dit onderzoek schriftelijk hebben bevraagd en gesproken. Voor de verrichte werkzaamheden verwijzen wij naar de bevindingen per onderdeel van deze rapportage.

33. Wij hebben niet zelfstandig de juistheid van de verstrekte informatie onderzocht, anders dan beschreven in deze rapportage. Verstrekte mededelingen zijn verstrekt op basis van vrijwilligheid en in onze opdracht. Waar mogelijk hebben wij verschillende bronnen geconsulteerd.

1.4.2 Ge

34. De rapportage is geschreven voor u als opdrachtgever en mag worden gebruikt in relatie tot [redacted] procedures met de betrokkenen van dit onderzoek. Zonder onze uitdrukkelijke toestemming mag deze rapportage niet verder verspreid en of worden gedeeld. Wij dienen alleen in totaalverband, als zijnde de rapportage als geheel, gelezen te worden en niet als op zichzelf staand worden beschouwd.

1.4.3 Inachtneming regelgeving

35. Wij hebben het onderzoek uitgevoerd met inachtneming van de NBA-Handreiking 1111 'overige opdrachten'. Tevens hebben wij onze werkzaamheden uitgevoerd met inachtneming van de relevante regelgeving in de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants, mede ten aanzien van professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vertrouwelijkheid, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid. Het onderzoek heeft mede betrekking op het onderzoeken van het handelen en nalaten daarvan door personen. Wij hebben het onderzoek derhalve met inachtneming van de NBA-Handreiking 1112 'persoonsgerichte onderzoeken' uitgevoerd.

1.4.4 Geen controle of beoordelingsopdracht

36. De aard van de uitgevoerde werkzaamheden houdt in, dat door ons geen accountantscontrole is toegepast en dat geen beoordelingsopdracht en/of due diligence onderzoek is uitgevoerd. Een en ander impliceert dat aan onze rapportage geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van het in de rapportage opgenomen cijfermateriaal kan worden ontleend, anders dan beschreven in deze rapportage. Indien aanvullende werkzaamheden, een controle- of beoordelingsopdracht zou zijn uitgevoerd, waren wellicht andere onderwerpen geconstateerd die voor rapportage in aanmerking zouden zijn gekomen.

1.4.5 Geen juridisch advies

37. In deze rapportage wordt geen juridisch advies gegeven ongeacht of in ons rapp[redacted]n naar relevante wet- en regelgeving. Derhalve, kan geen zekerheid worden on[redacted]e (destijds) geldende wet- en regelgeving is voldaan.

1.4.6 Digitale data

Beschikbare data voor het onderzoek

38. Naar aanleiding van de verrichte werkzaamheden te[redacted](boekhoudkundige) onderzoeksvragen, is digitale data in het onderzoek b[redacted]de boekhoudkundige bevindingen te voorzien van onderbouwing en een zo[redacted]d te kunnen schetsen.

Data verzoek

39. Op basis van de onderzoeksperiode is d[redacted]pgevraagd en zijn de specifieke databronnen geselecteerd door BDO. [redacted]data van (mogelijk) betrokkenen, persoonlijke folderdata van (mogelijk[redacted]anciële data uit het Dynamics AX pakket (zoals in gebruik bij Buma/Stemra)[redacted]yses op het grootboek.

40. In totaal is voor 25 maande[redacted] januari 2015 tot en met 31 januari 2017. Daarbij is voor 8 custodians data[redacted]

41. Voor de financiële[redacted]selectie van tabellen opgevraagd. Dit betreffen de tabellen die tezamen h[redacted]namics AX wordt binnen Buma/Stemra tevens ingezet voor de corebusines[redacted]melijk registratie van (muziek)rechten. Het betrekken van de volledige[redacted]n het data verzoek is daarmee niet relevant voor het onderzoek.

A[redacted]

42. O[redacted]e IT-serviceprovider van Buma/Stemra de volgende data aangeleverd:

- E-[redacted]
  - [redacted] januari 2015 - mei 2016; maandelijkse restores van e-mailboxen vanaf back-up tapes voor [redacted] custodians.
  - Periode mei 2016 - januari 2017; volledige kopie van e-mailboxen uit de Outlook 365-omgeving voor 8 custodians. Op de Outlook 365 omgeving is voor de betreffende maanden uit de onderzoeksperiode de zogenaamde Legal Hold-functie actief geweest. Dit betekent dat alle in- en uitgaande e-mail door het systeem wordt gearchiveerd.
- Persoonlijke folders
  - Periode januari 2015 - mei 2016; maandelijkse restores van persoonlijke folders vanaf back-up tapes voor 8 custodians.

- Periode mei 2016 - januari 2017; kopieën van de OneDrive omgevingen voor 8 custodians. OneDrive is onderdeel van Outlook 365. Gedurende de onderzoeksperiode is de Legal Hold-functie niet actief geweest.
- Financiële data
- Volledige kopie van 11 tabellen uit Dynamics AX, die tezamen het grootboek vormen.

De ontvangen data is voor zover beschikbaar compleet aangeleverd aan BDO. De totale omvang van de ontvangen data is ruim 6 terrabyte.

Beperkingen in data aanlevering

43. Ter controle van de aangeleverde data, is door BDO ter plaatse bij Buma/Stemra ge[redacted]vast te stellen of de data volledig en juist is aangeleverd. De IT-organisatie van Buma/Ste[redacted]niet in staat gebleken de gevraagde data volledig op te leveren. Hieraan liggen ver[redacted] ten grondslag, die per categorie van opgevraagde data verschillen. Op hoofdli[redacted]t deze oorzaken inhouden.

- E-mail en persoonlijke folders
  In de periode vóór mei 2016 heeft Buma/Stemra gebruik[redacted]Exchange- en fileservers voor e-mail en opslag van data. Daarbij we[redacted]an een back-up oplossing naar tape. De gebruikte tapes per week zijn [redacted]een de maandtapes bewaard zijn gebleven. Dit systeem is vanaf oktobe[redacted]nen, maanden hieraan voorafgaand zijn in theorie niet meer beschikbaar[redacted]ter, binnen Buma/Stemra is een aantal maandtapes tussen januari en ok[redacted]den.

  In de periode na oktober 2015 is op eni[redacted]m onbekend bij Buma/Stemra) de database met tape informatie verlo[redacted]nische oorzaak). Hierdoor was voor Buma/Stemra bij aanvang van de[redacted]direct duidelijk welke tape de voor het onderzoek relevante data zou h[redacted]elijk alle aanwezige en leesbare tapes eerst ingelezen in een nieuw opge[redacted]

  Nadat de betreffende[redacted]heeft de restore van data plaatsgevonden. Door beperkingen in het[redacted]st de volledige zogenaamde information store van een tape teruggezet[redacted]ma/Stemra, waarna de betreffende data per persoon/e-mailbox naar[redacted]opieerd kon worden. Daarbij is van belang dat per maand uit de onderz[redacted]e e-mailbox of persoonlijke folder is gekopieerd, resulterend in een gr[redacted]e) data.
  Het[redacted]eelheid opgeleverde data met het bronsysteem, is wegens technische [redacted]ebleken. Voornamelijk wegens het feit dat het gebruikte back-up pakket [redacted]an de back-up bestanden data eerst ontdubbelt en comprimeert op [redacted]jktijdig voor alle gebruikers). De omvang van de opgeslagen data per gebruiker (na[redacted]deze data) is daarmee niet met zekerheid aan te sluiten tussen de informatie op de bac[redacted]pe en de opgeleverde data.

  Door uiteenlopende oorzaken zijn bepaalde tapes fysiek niet meer aanwezig en/of beschadigd, dan wel is de data op de betreffende tape(s) niet meer leesbaar voor de back-up software. Voor de betreffende maanden is dan ook geen data aangeleverd.

  Op basis van voorgaande is, voor zover mogelijk, binnen de genoemde beperkingen data meegenomen in ons onderzoek.

- Financiële data

De aansluiting van de opgeleverde financiële data met originele proefbalansen is niet mogelijk gebleken, aangezien het opleveren van deze informatie door Buma/Stemra een te zware belasting voor het Dynamics AX-systeem zou betekenen. Daarbij zou de doorlooptijd voor het opleveren van de proefbalansen op meerdere maanden uitkomen.

44. Dataverwerking

- E-mail en persoonlijke folders
  De ontvangen data is geïnventariseerd en aangesloten met het dataverzoek. Vervolgens zijn de e-mailbestanden geladen in een eDiscovery pakket (Nuix). Met behulp van Nuix is de e-maildata ontdubbeld en geanalyseerd op mogelijke belemmeringen voor het onderzoek.

  Uiteindelijk is een data set met unieke e-mails ter review aan het onderzoeksteam gesteld, die met zoekwoorden is doorzocht. Hierbij is alleen de e-maildata van vier betrokkenen van het onderzoek.

  Gedurende het onderzoek is besloten alleen de e-maildata te gebruiken voor de zoekwoorden van de onderzoeksvragen en onderbouwen van bevindingen. Derhalve zijn de bevindingen uit het e-mailonderzoek beschreven in de onderzoeksrapportage.

  De informatie in de persoonlijke folders is niet in aanmerking genomen, omdat het de verwachting is dat de onderbouwing van financiële data is opgenomen of dat hierover is gecommuniceerd per e-mail door

- Financiële data
  Voor het analyseren van de financiële data uit Dynamics AX, geladen in een dashboard met de benodigde filters. Dit dashboard is via een web interface beschikbaar gesteld aan het onderzoeksteam. Het onderzoeksteam heeft een aantal validiteitstoetsen uitgevoerd om vast te stellen dat de data juist en volledig is geladen in de dashboards.

  De financiële data zijn in twee separate dashboards geladen. Het onderzoeksteam heeft transacties tussen beide boekjaren gevalideerd middels het nagaan van de transacties. De effective date beschrijft het moment vanaf wanneer opgenomen in financiële overzichten als de saldibalans en grootboek. Het onderzoeksteam heeft vastgesteld dat in het dashboard van 2015 en 2016 alleen met effective dates in 2015 respectievelijk 2016.

  Het onderzoeksteam een aansluiting gemaakt van de saldi in de dashboards. Middels 's', zijn de transacties in de respectievelijke dashboards geaggregeerd naar Het onderzoeksteam heeft vastgesteld dat de saldibalansen op niveau aansluiten voor beide boekjaren.

1.5 Structuur van de rapportage

45. Allereerst hebben wij in hoofdstuk 1 de inleiding opgenomen met relevante achtergrond bij de bevindingen die naar voren zijn gekomen in het onderzoek. Hierin is tevens de beschikbare (digitale) data voor het onderzoek opgenomen hetgeen onderdeel A is van de doelstelling en scope van het onderzoek zoals in paragraaf 1.2 is beschreven.

46. Deze rapportage is opgedeeld in verschillende onderdelen. Vanaf hoofdstuk 2 zijn de bevindingen opgenomen waarbij gevolg is gegeven aan onderdeel B van de doelstelling en scope van het onderzoek

zoals in paragraaf 1.2 is beschreven, alsmede een extra onderwerp dat op een later moment in het onderzoek is betrokken.

47. De structuur van de rapportage ziet er verder als volgt uit:

- Hoofdstuk 2: Kostenverantwoording
- Hoofdstuk 3: PNO Media
- Hoofdstuk 4: Declaraties
- Hoofdstuk 5: Wet Normering Topinkomens
- Hoofdstuk 6: Huur Den Haag

48. Per onderdeel wordt aandacht besteed aan de inleiding, de verrichte werk
normenkader en de bevindingen. Tenslotte is in hoofdstuk 7 de afsluiting opgen

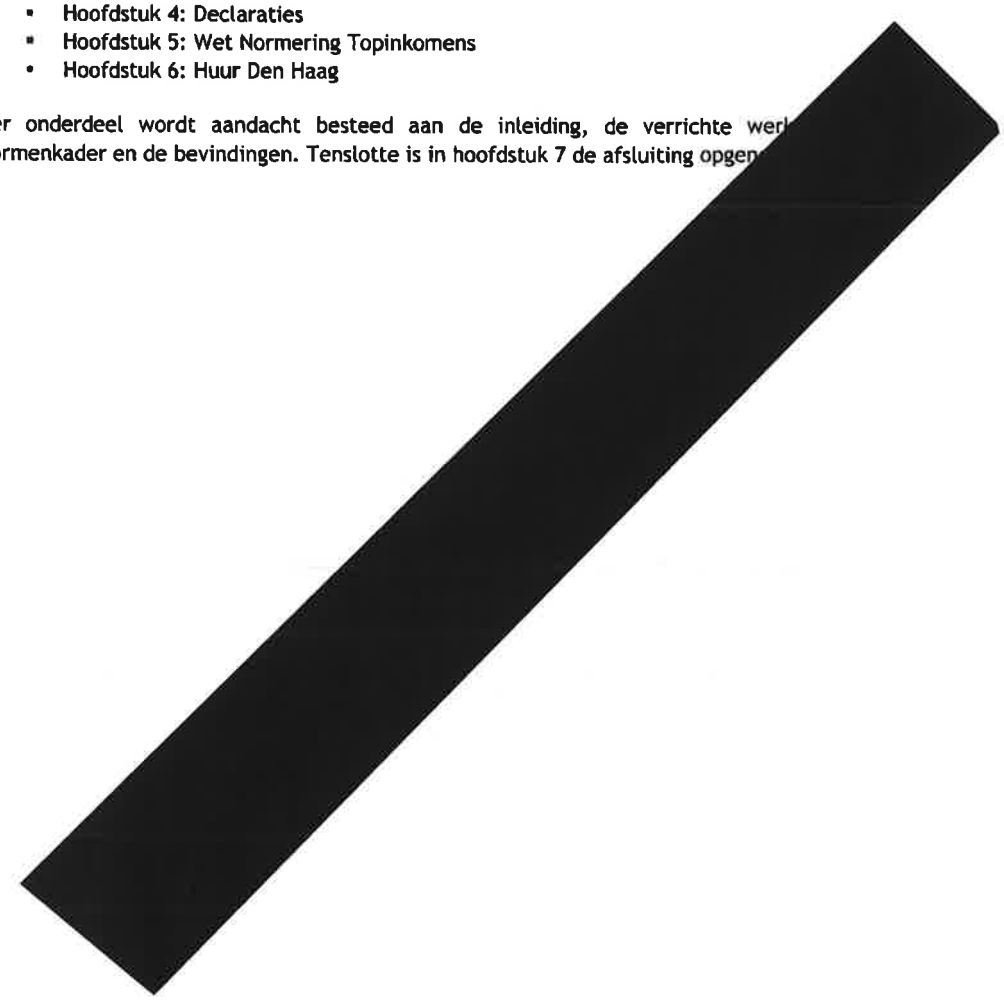

2 Bevindingen kostenverantwoording

2.1 Inleiding

Scope

49. BDO is, in het kader van de door NautaDutilh versterkte onderzoeksopdracht, gevraagd nader onderzoek te doen naar een aantal verslaggevingsvraagstukken. De vraagpunten zien op de verantwoording van kosten die mogelijk tot een hoger kostenniveau of een lagere omzet hebben geleid in de financiële verantwoording van boekjaren 2016 en 2015 en mogelijk eerder. In een aantal gevallen heeft BDO ook de posities in boekjaar 2014 uiteengezet ter nadere duiding van de posten in het grootboek betreffende boekjaren 2015 en 2016.

50. De verslaggevingsvraagstukken vallen uiteen in vier categorieën, zoals ook in de [redacted]drachtbrief aan BDO gedefinieerd:

   a. *"Zeer substantiële vooruitbetalingen aan [redacted] voor nog [redacted]diensten, waarvoor de juridische en economische noodzaak op dit moment [redacted]ijk is.*
   b. *Nota's van [redacted] zijn verantwoord in de 'nog te bet[redacted]nanciële verantwoording van 2015. De gefactureerde prestatie sc[redacted]temming te zijn met de werkelijke prestatie. Op een later tijdstip [redacted]nteerd en is er een nieuwe factuur verzonden, waarbij de pres[redacted]t op een ander tijdsbestek.*
   c. *Vermoedens dat diverse reserveringen (voor t[redacted] hoog zijn verantwoord op de balans.*
   d. *Kosten die mogelijk van de omzet zijn [redacted]osten binnen de bandbreedte van 15% van de omzet zijn gebleven."*

Structuur van dit hoofdstuk

51. In paragraaf 2.2 is het normenkader [redacted]enkader is gebaseerd op vigerende wet- en regelgeving en dient als c[redacted] bevindingen beschouwd kunnen worden. Vervolgens worden in paragra[redacted]graaf 2.6 de bevindingen ten aanzien van de verschillende deelonderwe[redacted]gens staan in paragraaf 2.7 bevindingen over de algemene indruk van de [redacted]

52. [redacted] hoor aangegeven dat zij niet of nauwelijks betrokken is geweest bij ond[redacted]oofdstuk 2.1, 2.2 en 2.3. Daarom heeft zij geen reactie in het kader van w[redacted]ze hoofdstukken.

2.2 [redacted]oor de financiële verantwoording

[redacted]lingen

53. [redacted]kader is opgesteld op basis van de voor het onderzoek relevante bepalingen uit de volg[redacted]bepalingen en wettelijke regelingen:

- Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten
- 'Beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen' van het College van Toezicht Auteursrechten d.d. 30 maart 2015
- Kamerstuk 31 766, nr. 7

- Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek
- Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving
- Brancheregelgeving
- Statuten van Vereniging Buma en Stichting Stemra
- Repartitiereglement van de vereniging Buma en stichting Stemra
- Exploitatiereglement van de vereniging Buma en stichting Stemra

2.2.2 Wettelijk toezicht

Toepassing

54. Buma/Stemra zijn door rechthebbenden gemachtigd de auteursrechten van die re[redacted]nden te beheren. Buma/Stemra is daarmee aan te merken als een collectieve beheers[redacted]rna: 'CBO'), waarop de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheers[redacted]en naburige rechten (hierna: 'Wtcb') van toepassing is. Tevens is zij midd[redacted]nder toezicht van het College van Toezicht Auteursrechten (hierna: 'CvTA').

Relevante bepalingen ten aanzien van verslaggevingsjaar 201[redacted]

55. Artikel 2 van de Wtcb beschrijft de taken en verantwoordel[redacted]ege van Toezicht Auteursrechten. In lid 2 wordt uiteengezet op welk handel[redacted]TA toeziet. Daaruit vloeit een aantal verplichtingen voor Buma/Stemra voo[redacted]t onderzoek relevante bepalingen hieronder zijn opgenomen.

56. Het CvTA ziet erop toe dat de colle[redacted]atie aan rechthebbenden en betalingsplichtigen inzicht verschaft in ha[redacted]ele beleid door:

- *"het jaarlijks opstellen en o[redacted] bestuursverslag en een jaarrekening overeenkomstig Titel 9 van[redacted]lijk Wetboek*[3]*;*
- *openbaarmaking van de[redacted]estuursverslag*[4]*;"*

57. Verder ziet het CvTA erop[redacted]beheersorganisatie:

- *"de door haar[redacted]p rechtmatige wijze verdeelt over de rechthebbenden overeenkom[redacted]ment*[5]*;*
- *een doel[redacted] voert en de geïnde vergoedingen in de drie kalenderjaren volge[redacted]van inning onder de rechthebbenden verdeelt*[6]*;*
- *st[redacted] de beheerskosten voor de inning, het beheer en de verdeling van [redacted]bij algemene maatregel van bestuur te bepalen drempel (...), bij [redacted]an in het bestuursverslag en ten genoegen van het College met redenen [redacted]ngegeven waaraan deze overschrijding te wijten is*[7]*;"*

Re[redacted]en ten aanzien van verslaggevingsjaar 2016

58. In ver[redacted]e in 2016 aangenomen Implementatiewet richtlijn collectief beheer, is de Wtcb per 10 april [redacted]aangepast. De hierboven aangehaalde bepalingen ex artikel 2, lid 2 zijn middels die wijziging komen te vervallen. Artikelen van gelijke strekking zijn daarvoor in de plaats opgenomen. Deze wetswijziging heeft daarmee niet geleid tot substantiële inhoudelijke wijzigingen van de Wtcb welke relevant zijn voor dit onderzoek.

---

[3] art. 2 lid 2 sub a (i) Wtcb
[4] art. 2 lid 2 sub a (v) Wtcb
[5] art. 2 lid 2 sub c Wtcb
[6] art. 2 lid 2 sub g Wtcb
[7] art. 2 lid 2 sub h Wtcb

Invulling van de drempel voor beheerskosten

59. Middels een Algemene Maatregel van Bestuur[8] ('AMvB') geeft de Staatssecretaris invulling aan de voorgenoemde genoemde drempel. Artikel 1 lid 1 van het besluit stelt dat sprake is van een overschrijding in de volgende gevallen:

    1. *"de beheerskosten in het jaar waarop het jaarverslag betrekking heeft, bedragen meer dan 15% van het bedrag dat in dat jaar is geïnd,*
    2. *de beheerskosten in het jaar waarop het jaarverslag betrekking heeft bedragen meer dan 15% van het bedrag dat in dat jaar is verdeeld, of*
    3. *de beheerskosten in het jaar waarop het jaarverslag betrekking heeft ten opzichte van de beheerskosten in het voorafgaande jaar zijn gestegen met meer dan de consumentenprijsindex van het jaar waarop het jaarverslag betrekking heeft."*

60. De geldingsduur van de initiële AMvB liep tot 1 januari 2015. Middels een aanvullende AMvB heeft de Staatssecretaris de geldingsduur verlengd tot 1 januari 2017. Daarmee zijn de voorgenoemde beheerskostennormen van toepassing op de rapportagedata in de onderzoeksperiode.

Definitie beheerskosten

61. Voor beide boekjaren geldt dat de beperking van de kosten voor inning, beheer en verde[illegible] geïnde gelden getoetst wordt aan een drietal normen zoals uiteengezet in het Besluit [illegible] 2013. Deze normen zijn in alle gevallen gebaseerd op de 'beheerskosten'. De Wtcb v[illegible] niet in een éénduidige definitie van het begrip. Het CvTA signaleert dit ond[illegible] beleidsnotitie van 30 maart 2015[9]. Om in haar toezicht vorm te geven aan dit be[illegible] op een Kamerstuk waarin de beheerskosten als volgt worden geduid:

62. "Het betreft alle kosten die, direct dan wel indirect, samenhangen m[illegible] ing en het beheer van gelden, met inbegrip van «hangende» gelden (artikel [illegible] eel g)."[10]

63. Het Kamerstuk verduidelijkt vervolgens dat zij de tot dan toe [illegible] haven. Dit houdt in dat alle uitgaven worden aangemerkt als beheerskoste[illegible] bestedingen voor sociale, culturele of educatieve doeleinden, zulks [illegible] zelf deze besteding aanmerkt.

64. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid met [illegible] de en door de toezichthouder gehanteerde normen, is de definitie van he[illegible] het onderzoek. Zodoende worden alle gemaakte kosten, met uitsluiting v[illegible] turele of educatieve doeleinden, in een verslagjaar als beheerskosten a[illegible]

2.2.3 Verslaggevingsreg[illegible]

Burgerlijk Wetboek [illegible] de Jaarverslaggeving

65. Buma/Stemra is, [illegible]en, gehouden een jaarrekening en jaarverslag op te stellen en te publiceren w[illegible]isen zoals neergelegd in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: 'B[illegible] zijn algemene bepalingen ten aanzien van de jaarrekening opgenomen en worden de[illegible]s voor waardering, verwerking en presentatie van de verschillende jaarrekeningposten beschreven. Deze bepalingen dienen te waarborgen dat de jaarrekening een

[8] Besluit van 25 juni 2013, houdende uitvoering van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten

[9] *Beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen*, 30 maart 2015, College van Toezicht Auteursrechten

[10] Kamerstukken II, 31 766, nr. 7., p. 22

getrouw beeld geeft van het vermogen en het resultaat van de onderneming, zoals vereist wordt uit hoofde van artikel 2:362 BW.

66. De bepalingen uit het BW zijn nader uitgewerkt in de stellige uitspraken van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze uitspraken geven verdere invulling aan de in artikel 2:362 lid 1 BW genoemde normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd. De verzamelde stellige uitspraken vormen tezamen de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (hierna: 'RJ').

67. De RJ worden samengesteld door de Raad voor de Jaarverslaggeving, het uitvoerend orgaan v[redacted] de Stichting voor de Jaarverslaggeving. Deze Stichting heeft tot doel de kwaliteit en bruikbaar[redacted] de externe verslaggeving, in het bijzonder van de jaarrekening, binnen Nederland te bev[redacted] wordt gerealiseerd door het publiceren van RJ's en RJ-Uitingen. Ook adviseert zij[redacted] andere regelgevende instanties, waaronder de International Accounting Standard B[redacted] European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

68. In de praktijk hanteren accountants de RJ als toetsingskader bij de con[redacted]ening naar Nederlands recht; een materiële afwijking van de RJ wordt daar[redacted]gezien. Tegelijkertijd dient gewezen te worden op het niet-wettelijke karak[redacted]prudentie, waaronder uitspraken van de Ondernemingskamer, is duidelijk [redacted]de literatuur is. In lijn met de stelling van de Raad voor de Jaarverslagg[redacted]e jurisprudentie duidelijk dat afwijking van de RJ alleen mogelijk is als dit l[redacted]cht in het vermogen of het resultaat.

69. In de uiteenzetting van het normenkader is zove[redacted] bij de bewoordingen van het BW en de RJ. In voorkomende gevallen wijk[redacted]oor verenigingen en stichtingen daarvan af. Dit is het geval bij de norme[redacted]gripsbepaling van de ontvangsten. Artikel 2:361 lid 2 BW bepaalt dat stich[redacted]de winst-en-verliesrekening door een exploitatierekening vervangen, waa[redacted]rent de winst-en-verliesrekening zoveel mogelijk van overeenkomstige to[redacted]s, ten behoeve van de consistentie met de jaarrekening, in dit onderzoek[redacted]kening gehanteerd, waar in de regelgeving het begrip winst-en-verliesreke[redacted]

70. Ten aanzien van de [redacted]sposten worden hieronder de relevante passages uit de volgende standaa[redacted]

- RJ 11[redacted] van activa en posten van het vreemd vermogen
- R[redacted]
- [redacted]tiva
- [redacted]en
- RJ [redacted]
- RJ 258 [redacted]pende Passiva
- RJ 270 - De winst-en-verliesrekening
- RJ 940 - Begrippenlijst

Kostenverantwoording

71. De kostenverantwoording van Buma/Stemra is onderwerp van onderzoek. In de begrippenlijst in RJ 940 worden kosten geduid als *"Lasten die ontstaan bij de uitvoering van de normale activiteiten van de rechtspersoon"*. Verder stelt de verslaggevingsregelgeving ten aanzien van de bedrijfskosten geen specifieke bepalingen welke relevant zijn voor het onderzoek.

Verantwoording van vooruitbetalingen

72. Het eerste vraagpunt uit de opdrachtbevestiging ziet op vooruitbetalingen aan een partij welke IT-diensten levert aan Buma/Stemra. Deze betalingen hebben betrekking op dienstverlening in een latere periode dan waarin de betalingen zijn gedaan. De kosten voor de dienstverlening mogen echter pas als lasten van het resultaat verantwoord worden wanneer de dienstverlening daadwerkelijk is genoten.

73. Om de vooruitbetaling in de administratie te verwerken, wordt het vooruitbetaalde bedrag geactiveerd. Hierdoor heeft de betaling geen effect op het resultaat van het boekjaar waarin de betaling is gedaan. In feite ontstaat zo een vordering op de balans voor nog te ontvangen dienstverlening. Dergelijke posten, waarmee de toerekening van kosten en opbrengsten aan verschillende periodes wordt bewerkstelligd, worden transitorische of overlopende [redacted] genoemd. In dit geval gaat het om een actiefpost en worden deze vooruitbetaalde gelden [redacted] activa' genoemd.

74. Wanneer de vooruitbetaalde dienstverlening daadwerkelijk genoten [redacted] van de balans naar het resultaat gebracht worden. Deze zogeheten 'vrijval' [redacted] RJ 224.104 stelselmatig te geschieden, bijvoorbeeld tijdsevenredig of even[redacted] de productie of de verkoop.

Verantwoording van reserveringen voor toekomstig[redacted]

75. Vraagpunten 2 en 3 uit de opdrachtbevestiging zi[redacted]ing van een aantal nog te betalen posten, waaronder facturen voor de [redacted] Dergelijke posten worden verantwoord wanneer het moment [redacted]dt gedaan in een latere periode valt dan de periode waar de uitgave betre[redacted]

76. Dit is bijvoorbeeld het geval wanne[redacted]s een maand na verlening van de diensten een factuur stuurt naar de orga[redacted]e dient de kosten voor de dienstverlening te verantwoorden in de period[redacted]erleend zijn, ondanks dat nog geen factuur is ontvangen. Er is op dat p[redacted]e van een crediteurenpositie, immers de crediteur heeft nog niet gefactu[redacted]n in de betreffende periode ten laste van het resultaat te brengen, wordt h[redacted] nog te betalen post' op de balans gezet. In feite ontstaat zo een schuld vo[redacted]igen diensten. Bij ontvangst van de factuur van de crediteur wordt de pos[redacted] crediteurenadministratie en vervolgens, na verloop van tijd, betaald.

77. Ook [redacted] de overlopende of transitorische posten. In dit geval gaat het om een s[redacted]prake van overlopende *passiva*.

[redacted]n voorzieningen

78. De [redacted]t vormen van een voorziening in verband met verplichtingen zijn vastgelegd in RJ 252. Ee[redacted]ziening mag volgens RJ 252 uitsluitend opgenomen worden indien op balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- *"de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);*
- *het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en*
- *er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting"*

79. Voorts stelt RJ 252 dat voor verplichtingen en verliezen uitsluitend een voorziening wordt gevormd indien er sprake is van een gebeurtenis uit het verleden als gevolg waarvan de rechtspersoon geen

ander reëel alternatief heeft dan verplichting af te wikkelen. RJ 252 bepaalt dat dit uitsluitend het geval is wanneer:

- *"de afwikkeling van de verplichting in rechte kan worden afgedwongen; of*
- *In geval van een feitelijke verplichting, de gebeurtenis (die een handeling van de rechtspersoon kan zijn) bij betrokkenen gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt dat de rechtspersoon zijn verplichting zal nakomen."*

Waarderingsgrondslagen voor vorderingen en schulden

80. De jaarrekening wordt opgesteld op grond van zogeheten waarderingsgrondslagen. Deze grondslagen bepalen de wijze waarop posten uit de jaarrekening gewaardeerd, verwerkt en gepresenteerd dienen te worden. In artikel 2:384 BW is beschreven dat de onderneming zich in de [redacted] tussen verschillende waarderingsgrondslagen voor activa en passiva en voor de bepaling van [redacted] moet laten leiden door het wettelijk vereiste inzicht in het vermogen en het [redacted] rechtspersoon. In art. 2:384 lid 2 BW is beschreven dat de verkrijgings- of ve[redacted] actuele waarde in aanmerking komen als grondslag.

81. Dit onderzoek ziet op vorderingen en schulden welke gewaardeerd [redacted] waarde. In het Besluit actuele waarde (hierna: 'BAW') gaat de wetgever [redacted] ing van deze waarde. In artikel 2 lid 1 BAW wordt het begrip actuele waard[redacted]d:

> *"Onder de actuele waarde van activa of passiva [redacted] rde die is gebaseerd op actuele marktprijzen of op gegevens die o[redacted] ering geacht kunnen worden relevant te zijn voor de waarde."*

De in dit rapport onderzochte vorderingen [redacted] met bovenstaande, gewaardeerd op de marktwaarde. Deze term wordt d[redacted] de 'reële waarde'.

Verantwoording van vorderingen [redacted] ltenopbrengsten

82. Op de vordering voor gefactur[redacted] van toepassing. RJ 222.201 bepaalt dat de vordering bij eerste verwerk[redacted] te worden tegen de hierboven beschreven reële waarde. In het geval van d[redacted] de reële waarde op het moment van de transactie gelijk aan de door de [redacted] ldigde gelden.

83. Bij objectieve a[redacted] arheid van de vordering dient deze afgewaardeerd te worden naar de very[redacted] waarde. RJ 222.204 beschrijft dat een organisatie eerst voor alle indivi[redacted] ingen dient te toetsen of er op individuele basis sprake is dergelijke aanwij[redacted] niet-belangrijke vorderingen is het toegestaan deze beoordeling op zow[redacted] ieve basis uit te voeren. Volledigheidshalve moet worden opgemerkt dat R[redacted] ng geeft van het begrip 'belangrijke vorderingen'. Deze oordeelsvorming is voo[redacted] rechtspersoon welke de jaarrekening opstelt. Het naar aard en omvang classifi[redacted] angrijke en niet-belangrijke vorderingen biedt daarmee ruimte voor interpretatie van de ops[redacted] de rechtspersoon.

Verantwoording van de schulden uit hoofde van door te betalen rechtenopbrengsten

84. Op de schuld uit hoofde van door te betalen rechtenopbrengsten is RJ 254 van toepassing. De richtlijnen voor eerste verwerking en vervolgwaardering liggen in lijn met de hierboven beschreven bepalingen voor kortlopende vorderingen. Bij de eerste verwerking van de schuld dient deze opgenomen te worden ter hoogte van de door te betalen gelden.

Begripsbepaling opbrengsten

85. In de opdrachtbevestiging is als vierde vraagpunt opgenomen dat kosten mogelijk van de omzet zijn afgetrokken teneinde onder de beheerskostennormen te blijven. In de context van Buma/Stemra is het van belang de term 'omzet' nader te duiden.

86. RJ 270 ziet op de verantwoording van baten en lasten. Zoals hierboven genoemd wordt in de standaard de term winst-en-verliesrekening gehanteerd. De richtlijn beschrijft echter geen verschillen voor toepassing op een exploitatierekening. In alinea RJ 270.105a is vastge dat een organisatie dient te bepalen of zij bedragen voor derden of voor eigen rekening ontva geval van Buma/Stemra vloeien ontvangsten niet rechtstreeks aan de organisatie toe en worden namens de rechthebbenden geïnd en op later moment aan die recht Alinea 105c bepaalt dat bedragen die voor rekening van derden word lke doorbetaald moeten worden, het eigen vermogen van de tussenperso aarom geen opbrengsten vormen.

87. Aangezien de rechtenopbrengsten namens derden worden éle verwerking uitsluitend via de balans te geschieden. Bij facturatie aan ient een vordering te worden opgenomen ter hoogte van de in rekening geb deze vordering geïnd wordt, dient de organisatie dienovereenkomstig een t hoofde van de door te betalen gelden. Desalniettemin zijn de rechteno ciële administratie en het balansdossier door Buma/Stemra als 'omze aar in dit rapport naar de administratie wordt verwezen zal, omwille sen rapport en administratie, de term 'omzet' worden overgenomen. De l ewust te zijn dat het in dit geval om de rechtenopbrengst gaat.

88. Daar waar in de rapportage d /Stemra zelf, bestaande uit onder meer de ingehouden administratiev worden, zal de term 'jaarrekeningomzet' gehanteerd worden.

Salderen van rec sten

89. In vervolg op h t vierde vraagpunt is de hiervoor benoemde omzet die ziet op de rechteno hiervoor beschreven, dienen de rechtenopbrengsten uitsluitend verwerkt s. Derhalve is in de uitwerking van het salderingsverbod uitgegaan van de op de activa en passiva op de balans.

90. 363 lid 2 BW is het in de hoofdregel niet toegestaan om activa en passiva of bate gen elkaar weg te laten vallen welke uit hoofde van het BW afzonderlijk verantw en te worden. Dit salderingsverbod voorkomt dat transacties die per balansdatum deel uitma van het vermogen of resultaat van de rechtspersoon, buiten de jaarrekening worden gehouden. De afzonderlijk te presenteren posten zijn uiteengezet in de hoofdindeling van de balans, welke is beschreven in artikel 2:364 BW.

91. RJ 115.301 geeft nadere richting aan het salderingsverbod. Er moet onderscheid gemaakt worden tussen het begrip saldering en het begrip verrekening. Salderen is uit hoofde van RJ 115.305 uitsluitend mogelijk indien en voor zover:

- *"(...) de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en*

- *De rechtspersoon het stellige voornemen heeft het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen"*

Wanneer aan bovenstaande voorwaarden is voldaan, is de onderneming uit hoofde van RJ 115.305 gehouden de vordering en schuld gesaldeerd te presenteren.

92. Verrekening is een term uit het vermogensrecht welke beschrijft dat een wederzijdse schuld en vordering tenietgaan. Onder voorwaarden kunnen de betrokken partijen overeenkomen dat de vordering en schuld uitgeruild worden. Als op deze manier de transactie met gesloten beurzen wordt vereffend, maken de schuld en tegengestelde vordering geen onderdeel meer uit van het vermogen van de onderneming. Zodoende mogen de vordering en schuld samengevoegd worden in de jaarrekening zodat geen saldo meer resteert.

2.2.4 Regelgeving vanuit brancheverenigingen

Keurmerk van de Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Co

93. De Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploit is de brancheverenigingen van CBO's voor auteurs- of naburige rechten. D t de belangen van auteurs, uitvoerende kunstenaars, uitgevers en prod aar het vergroten van de kennis over en het begrip voor de uitoefening van a e rechten.

94. Als onderdeel van het beleid verstrekt VOI©E het zogeheten bezitten van een keurmerk, en daarmee naleving van de daarvoor verplich teria, is een vereiste voor lidmaatschap. Wanneer een CBO in haar primaire t met een andere CBO, zal ook de samenwerkingspartner aan de keurmerk .

95. Buma/Stemra is in bezit van een dergeli eurmerkcriteria zijn bepalingen opgenomen over onder meer het bestu gang met rechthebbenden en de informatieverstrekking. Als onderdeel de punt bevatten de keurmerkcriteria een aantal eisen aan de jaarverslagg eit dat Buma en Stemra in de grondslagen van de jaarrekening verwijzen n , is een aantal van deze bepalingen relevant voor het onderzoek.

Definitie van beheers

96. Ook de CBO-Keurm nder hoofdstuk I, in een definitie van beheerskosten. Volgens VOI©E w definieerd als *"de bedragen die door een CBO in rekening worden gebr inkomsten of inkomsten uit belegging van rechteninkomsten ingehoude om de kosten te dekken van het beheer van auteursrecht en naburi*

97. Deze de egenstelling tot de definitie uit de voorgenoemde beleidsnotitie van het CvTA, geen uitzondering voor sociale, culturele of educatieve doeleinden. Dit verschil heeft, gezien d ten onder onderzoek geen sociale, culturele of educatieve doeleinden kennen, geen inhoudelijke invloed op het onderzoek.

Bepalingen aangaande de jaarverslaggeving

98. De Keurmerkcriteria schrijft een aantal bepalingen voor welke zien op de financiële verslaggeving. Deze bepalingen liggen in lijn met de in de Wtcb beschreven richtlijnen, waarbij nader invulling wordt gegeven aan de eisen aan de verslaggeving. De voor het onderzoek relevante bepalingen zijn opgenomen in dit rapport:

- *"De CBO zal jaarlijks een jaarverslag en een jaarrekening opstellen en openbaar maken overeenkomstig Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek."*[11]
- *"De jaarrekening verschaft inzicht in de geldstromen uit hoofde van inning en verdeling, onder andere aan de hand van een kasstroomoverzicht en aan de hand van het als Bijlage 2a opgenomen model Mutatieoverzicht te verdelen rechtenopbrengsten"* [12]
- *"Het jaarverslag en/of de jaarrekening bevat voor het overige informatie over: Kerncijfers aan de hand van het als Bijlage 2b opgenomen model kerncijfersoverzicht; (...)."*[13]
- *"(...) de wijze van beheer en de verdeling van gelden, waarbij, uitgesplitst per jaar van incasso, ten minste wordt vermeld in welk jaar de verdeelde gelden waren geïnd en voor welk deel van de gelden geen Rechthebbenden zijn gevonden in de drie kalen[redacted]aren volgend op het kalenderjaar van inning;(...)"*[14]

2.2.5 Statutaire bepalingen

Statuten van de vereniging Buma

99. Naast wettelijke bepalingen en verslaggevingsregels, bevatten [redacted]erse formele reglementen van de vereniging relevante bepalingen.

100. De volgende statutaire bepalingen zijn van belang in he[redacted]

- Het opmaken van een jaarrekening en de m[redacted]n wordt in artikel 26 lid 2 als volgt bepaald: *"Jaarlijks maakt de [redacted] maand april een jaarrekening op bestaande uit een ba[redacted]aten en lasten, vergezeld van een toelichting (...)."*
- In artikel 26 lid 3 is de accounta[redacted]. *"Het bestuur benoemt een registeraccountant, die de [redacted]akte jaarrekening onderzoekt en daarover verslag uitbren[redacted]*
- In artikel 29 is vastgel[redacted] voor het onderzoek relevante Repartitiereglemen[redacted]nt wordt vastgesteld. Het bestuur is uit hoofde van voorgenoem[redacted]jk voor het vast stellen en wijzigen van de voorgenoemd[redacted]s de vastgestelde reglementen van kracht zijn, is goedkeuri[redacted]ing vereist.

Exploitatier[redacted]ging Buma

101. Het voor[redacted]eglement bevat bepalingen aangaande de exploitatie en de handha[redacted]uteursrecht. De voor het onderzoek relevante bepalingen uit het Expl[redacted] volgende:

[redacted] zich alle door Buma ontvangen gelden met inachtneming van de [redacted]n het in artikel 29, lid 3 van de statuten genoemde Repartitiereglement aan [redacted]echtigde deelnemers te betalen (...)."[15]

Repartitiereglement van de vereniging Buma

102. Het voorgenoemde Repartitiereglement bepaalt de wijze waarop door Buma geïncasseerde gelden worden verdeeld en uitgekeerd. De voor het onderzoek relevante bepalingen uit het Repartitiereglement zijn de volgende:

---

[11] Hoofdstuk II.4 lid a)
[12] Hoofdstuk II.4 lid b)
[13] Hoofdstuk II.4 lid d)
[14] Hoofdstuk II.4 lid d)
[15] Artikel 6 lid 1 van het Exploitatiereglement van de vereniging Buma

- *"De gedurende enig boekjaar door Buma uit hoofde van muziekauteursrecht ontvangen gelden worden, na aftrek van reserveringen en voorzieningen (...), verantwoord op een aantal rekeningen genaamd rubrieken. (...)"*[16]
- *"De in het voorgaande lid bedoelde rubrieken worden verminderd met een in het kader van de jaarrekening vast te stellen bedrag, waarbij rekening gehouden wordt met de kosten van de in verband met een rubriek verrichte exploitatiewerkzaamheden van de verdeling van de gelden binnen die rubriek en van het algemeen beheer."*[17]
- *"De repartitie gaat uit van het principe, dat de voor verdeling beschikbare gelden, zoals vastgesteld in artikel 3, voor iedere rubriek afzonderlijk worden verdeeld onder en betaald aan de in Aanhangsel I genoemde deelgerechtigden in de uitgevoerde of uitgezonden muziekwerken."*[18]
- *"Buma streeft ernaar om de ontvangen gelden inzake het gebruik in een bepa[redacted] kalenderjaar het daaropvolgende kalenderjaar aan de Deelgerechtigden ui[redacted] uiterlijk binnen drie kalenderjaren na het jaar van ontvangst."*[19]
- *"Eventuele ontvangen gelden ten behoeve van niet-Deelgerechtigde[redacted] redelijke pogingen van Buma daartoe, niet kunnen worden getrac[redacted] van de rechthebbende gedurende vijf jaargereserveerd."*[20]
- *"Overige gelden die niet uit te keren zijn, omdat de gegeve[redacted] rechtigde, ondanks pogingen van Buma daartoe, niet kunnen worde[redacted] eveneens gedurende vijf jaar gereserveerd."*[21]
- *"Indien een niet aangesloten rechthebbende niet [redacted] kenen vanaf het moment waarop Buma het desbetreffende gebr[redacted] end - aanspraak op een uitkering voor gebruik in dat gebruiksja[redacted] dt die aanspraak op de uitkering voor gebruik in dat gebruiksjaa[redacted]*
- *"De na verloop van voornoemde termij[redacted] itgekeerde vergoedingen zullen pro rato worden uitgekeerd [redacted]*

103. Uit de toelichting op het repartitiere[redacted] ging Buma blijkt dat het reglement uit hoofde van artikel 15 niet toeziet o[redacted] an buitenlandse zusterorganisaties. Echter onder artikel 2 van de toelichti[redacted] buitenlandse zusterorganisaties wel bedoeld zijn in artikel 29 lid 4 v[redacted] ment, daar aangeduid met *"(...) en andere belanghebbenden (...)"*. [redacted] onderdeel van het onderzoek waarbij derhalve opgemerkt moet word[redacted] erschillende bepalingen aangaande deze gelden zijn opgenomen in de st[redacted]

Statuten en [redacted] chting Stemra

104. Voor stich[redacted] e statuten en reglementen geformuleerd, welke tezamen met de docum[redacted] kbaar zijn gemaakt. De voor het onderzoek relevante bepalingen voor Sten[redacted] de strekking als de hierboven beschreven bepalingen voor de vereniging Buma. [redacted] ben wij de bepalingen voor stichting Stemra niet separaat uitgewerkt.

[16] Artikel 3 lid 1 van het repartitiereglement van de vereniging Buma
[17] Artikel 3 lid 2 (...)
[18] Artikel 4 (...)
[19] Artikel 16 lid 1 (...)
[20] Artikel 16 lid 3a (...)
[21] Artikel 16 lid 3b (...)
[22] Artikel 16 lid 4 van het repartitiereglement van de vereniging Buma
[23] Artikel 16 lid 5 (...)

2.3 Bevindingen financiële verwerking [redacted]

2.3.1 Inleiding

Scope

105. In dit hoofdstuk worden de onderzoeksbevindingen beschreven met betrekking tot de financiële verwerking van vooruitbetalingen aan [redacted]). [redacted] verleent IT-diensten aan Buma/Stemra. De onderzoeksbevindingen houden verband met *vraagpunt a.* uit de opdrachtbrief, zijnde:

> *a. "Zeer substantiële vooruitbetalingen aan [redacted] voor nog te verrich[redacted]ensten, waarvoor de juridische en economische noodzaak op dit moment onvo[redacted]lijk is.*

Verrichte werkzaamheden

106. De in dit hoofdstuk gerapporteerde onderzoeksbevindingen zijn gebas[redacted]n door Buma/Stemra aangeleverde informatie en de financiële administrat[redacted]g van het proces en onze constateringen hebben wij interviews gehouden [redacted]ictionarissen van Buma/Stemra.

Beschikbare informatie

107. BDO heeft gedurende het onderzoek de volgende do[redacted]d:

- De balansdossiers waarin aan de jaarrek[redacted] 2015 en 2016 ten grondslag liggende specificaties van posten i[redacted]e betreffende boekjaren zijn opgenomen.
- Uittreksels van de financiële ad[redacted]van de verwerking van de onderzochte posten.
- Contractdocumentatie a[redacted]aronder de Mantelovereenkomst van 1 juli 2007 inclusief bijlagen[redacted]
- De e-mailboxen va[redacted] voor de periode januari 2015 to[redacted], die aan de hand van een zoektermenlijst zijn geanalyseerd[redacted]

108. Bij aanvang va[redacted]O verzocht de documenten zoals opgenomen in bijlage 2 aan te leveren. D[redacted]aatsgevonden tussen 14 en 17 maart 2017.

Infor[redacted]rmalig) medewerkers

109. G[redacted] heeft BDO besprekingen gevoerd met de volgende functionarissen van B[redacted]

[redacted]

110. Een compleet overzicht van de in het kader van de opdracht gevoerde besprekingen met medewerkers van Buma/Stemra is opgenomen in bijlage 3.

111. Een aantal vragen over de contractonderhandelingen die ten grondslag ligt aan de vooruitbetalingen, is schriftelijk voorgelegd aan de[redacted] De[redacted]gedurende[redacted]dienstverband bij Buma/Stemra verantwoordelijk voor de contractonderhandelingen met[redacted]. Daar waar antwoorden verstrekt en relevant zijn, zijn[redacted]toelichtingen verwerkt in het rapport.

112. Ook heeft BDO op de financiële verantwoording toeziende vragen schriftelijk voorgelegd aan [redacted] Daar waar antwoorden verstrekt en relevant zijn, zijn deze in onderstaande uiteenzetting verwerkt.

Analysewerkzaamheden

113. BDO heeft, op basis van de ter beschikking gestelde informatie, onderzoek gedaan naar de vooruitbetalingen met betrekking tot [redacted]. De onderzoekwerkzaamheden van BDO omvatten:

- Het, op basis van de opdrachtbrief en de ter beschikking gestelde gegevens, op[redacted]len van een zoektermenlijst ten behoeve van onderzoek naar de e-mailboxen van de b[redacted]n.
- Het aan de hand van een zoektermenlijst onderzoek doen naar de e-mailb[redacted] Het doel van het e-mail[redacted] vergaren van informatie aangaande de juridische en economisch[redacted] vooruitbetalingen.
- Het analyseren van de financiële administratie ten eind[redacted]de de vooruitbetalingen in de financiële administratie van 2015 en [redacted]
- Het analyseren van de in boekjaar 2015 en 2016 verant[redacted]vand houden met de vooruitbetalingen aan [redacted]

2.3.2 Achtergrond van de overeenkomst met [redacted]

Beschrijving van de dienstverlening

114. Buma/Stemra neemt IT-dienstverlening [redacted] olgens de mantelovereenkomst Outsourcing tussen Buma/Stemra en [redacted] 2007 beschrijft dat Buma/Stemra *"backoffice, IT activiteiten, hieraan [redacted]e dienstverlening en het management over kennisintensieve activiteite[redacted]n* [redacted]. Daarnaast worden in aard verschillende IT-projecten door [redacted] opdracht van Buma/Stemra.

115. De in dit hoofdstuk besch[redacted]ben betrekking op de outsourcing van voorgenoemde IT-activiteiten. De ou[redacted]ld met Business Process Outsourcing (hierna: 'BPO').

116. De bepalingen [redacted] vastgelegd in een mantelovereenkomst tussen Buma/Stemra en [redacted] vereenkomst'). De mantelovereenkomst is geëffectueerd op 13 april 200[redacted] namens Buma/Stemra en door de h[redacted] [redacted] enkomst was geldig van 1 april 2007 tot en met 31 maart 2014, zoals va[redacted]van de mantelovereenkomst. Na deze periode van zeven jaar wordt het con[redacted]or een periode van één jaar verlengd.

2.3.3 Bevindingen naar aanleiding van de contractwijziging

Wijziging van de mantelovereenkomst

117. Op basis van het uitgevoerde e-mailonderzoek heeft BDO vastgesteld dat, met oog op een contractverlenging voor de periode 2017 tot en met 2019, de contractvoorwaarden zijn heronderhandeld. De nieuwe voorwaarden zijn in een brief d.d. 19 juni 2015 (de zogeheten 'dealsheet') door [redacted] aan Buma/Stemra voorgelegd. De dealsheet, met onderwerp 'vastlegging gemaakte afspraken', is op 19 juni 2015 namens Buma/Stemra ondertekend door [redacted] en de [redacted] Voorts is in de dealsheet vastgelegd dat de in de dealsheet overeengekomen wijzigingen zullen worden verwerkt in een amendement bij de mantelovereenkomst.

118. BDO heeft op basis van gesprekken met [redacted] vastgesteld en e-mails dat heronderhandeling van het contract noodzakelijk was gezien de naderende einddatum van de overeenkomst. Het oorspronkelijke contract met [redacted] zou lopen tot 2017. Vóór 19 juni 2015 was Buma/Stemra, naar de mening van de directie, nog niet in staat een offerteprocedure te starten voor de eventuele selectie van een andere contractpartij. Alhoewel Buma/Stemra niet meende dat [redacted] hoe dan ook vervangen zou moeten worden, had de organisatie een nieuwe offerteprocedure willen starten om gefundeerd te kiezen voor ofwel verlenging van [redacted] ofwel overstap naar een andere partij.

119. Dat Buma/Stemra nog geen nieuwe offerteprocedure kon starten was, volgens de [redacted] het gevolg van problemen met een implementatieproject. Doordat het implementati[redacted]grade 2012' een aantal keren verlengd moest worden en na implementatie bleek dat [redacted]iet naar verwachting functioneerde, was volgens de [redacted] geen tijd voo[redacted]e. Daarbij heeft de [redacted] aangegeven dat de overstap naar een a[redacted]twee jaar in beslag neemt en dat, gezien de issues met de implementatie[redacted]ent van heronderhandeling nog steeds voordeden, Buma/Stemra niet in de[redacted]at moment een langdurige offerteprocedure te starten. Zodoende had Buma[redacted] het contract te verlengen.

120. Een uiteenzetting van de voor het onderzoek relevan[redacted]dels de dealsheet zijn vastgelegd, volgt hieronder.

Wijzigingen ten aanzien van vooruitbetaling

121. In de oorspronkelijke mantelovereenkoms[redacted] dat Buma/Stemra de verschuldigde gelden voor outsourcing één kalenderja[redacted] De vooruitbetaling zou door [redacted] gefactureerd worden in de maand [redacted]uwe kalenderjaar, waarbij Buma/Stemra de gelden binnen de betalingste[redacted]voldoen.

122. Eén van de voorwaarden [redacted] juni 2015 is dat de vooruitbetalingsperiode wordt verlengd. De dealsheet[redacted]ratie- en betalingsvoorwaarden voor de contractjaren lopend vanaf 1 apri[redacted]rt 2019 worden gewijzigd. Vanaf de jaarfactuur van 2015 zou [redacted] t[redacted]uit factureren aan Buma/Stemra. Het facturatieschema is nader uiteen[redacted]luidt:

- *"P[redacted]derjaar 2016 vooruit gefactureerd in juli 2015. [redacted] zal deze*
  r 30 juli 2015 (...)
  een factuur wordt verzonden betreffende kalenderjaar 2017. [redacted]
  ontvangen uiterlijk 13:00 CET op 30 december 2015.
  2016 een factuur wordt verzonden betreffende kalenderjaar 2018, [redacted]
  taling ontvangen uiterlijk 13:00 CET op 30 december 2016.
- *cember 2017 een factuur van drie maanden wordt verzonden betreffende 2019.*
  [redacted] zal deze betaling ontvangen uiterlijk 13:00 CET op 30 december 2017."

123. Effectief houdt dit in dat Buma/Stemra vanaf 2015 in plaats van één jaar, twee jaar vooruit zou gaan betalen voor BPO.

Wijzigingen ten aanzien van het valutarisico

124. De outsourcing activiteiten van [redacted] worden voor niet-kennisintensieve processen ofwel 'Rule Based Activities', uitgevoerd in India. In 2012 is een hernieuwde Bijlage P opgemaakt, die ziet op de prijsafspraken aangaande de prijsstelling van de activiteiten in India. Op basis van de ter beschikking

gestelde informatie heeft BDO geen versie ouder dan 2012 van Bijlage P ter beschikking. De gehanteerde Bijlage P uit 2012 is niet formeel ondertekend.

125. Bijlage P stipuleert ten aanzien van de facturatie van werkzaamheden in India het volgende:

- *"For Operations labour BPO India the invoices will be in Euro.*
  - *The pricing for Services related to Rule Based activities in India is set in local currency (INR, Indian Rupees)*
  - *Buma/Stemra therefore bares exchange rate fluctuations between the Indian Rupee and Euro that may occur for the Rule Based activities delivered outside of The Netherlands.*
  - *The portion of services eligible to the applicability of exchange rat[redacted]et at 100% of the Rule Based activities performed in India."*

126. Resumerend ontving Buma/Stemra voor de activiteiten in India een factuur i[redacted]erd op een prijsstelling in Indiase Rupee. Fluctuaties in de wisselkoersverho[redacted]en de Rupee hebben derhalve een opwaarts respectievelijk neerwaarts effe[redacted]huldigde bedragen.

127. In de dealsheet van 19 juni 2015 is vervolgens vastgelegd da[redacted] het contractjaar startend op 1 april 2015 wordt overgedragen van Buma/S[redacted] Deze wijziging is als volgt vastgelegd in de dealsheet:

- *'[redacted] zal het Foreign Exchange [redacted]ersus Rupee (INR) voor de werkstroom BPO Service Delivery Indi[redacted] Stemra voor de contractjaren lopend van 1 april 2015 tot en met [redacted]ekent dat:*
  - *De prijs per FTE voor BP[redacted] gebaseerd zal zijn op EUR in plaats van INR.*
  - *De FX van 76.812 I[redacted]*
  - *Eenmalig een v[redacted]den voor het vooruitbetaalde FX bedrag voor kalenderjaa[redacted]*

Grondslag van de voo[redacted]

Aanleiding van de w[redacted]betalingstermijn

128. BDO heeft onde[redacted]ondslag voor de verlenging van de vooruitbetalingstermijn. Op basis van[redacted]eeft BDO vastgesteld dat de toevoeging van de aanvullende vooruitbet[redacted]oudt met de hiervoor beschreven overdracht van het valutarisico. Zo schri[redacted]een e-mail aan [redacted] op 29 mei 2015:

[redacted] *opzet gaat het er om dat we de koersverschillen kwijt zijn. (dat is deze [redacted]"*

129. Uit de voo[redacted]emde e-mail blijkt echter niet welke rol de uitbreiding van de vooruitbetalingstermijn bij het afdoen van het valutarisico speelt.

Concept dealsheet van 29 mei 2015

130. BDO heeft in het e-mailonderzoek een conceptversie van de voorgenoemde dealsheet aangetroffen die gedateerd is op 29 mei 2015. Ten aanzien van het valutarisico is in het concept van 29 mei het volgende opgenomen:

- *'[redacted] zal het Foreign Exchange risico voor de Euro versus Rupee (INR) en de werkstroom BPO Service Delivery India overnemen van Buma/Stemra voor de contractjaren lopend van 1 april 2015 tot en met 31 maart 2019. Dit betekent dat:*

- *De prijs per FTE voor BPO Service Delivery India gebaseerd zal zijn op EUR in plaats van INR.*
- *Hiervoor zal de FX van Reuters op de start van het huidige contractjaar (1 april 2015) worden gebruikt.*
- *Eenmalig zal een verrekening plaatsvinden voor het vooruitbetaalde FX bedrag voor kalenderjaar 2015."*

131. In het concept is er gezien bovenstaande sprake van de overdracht van het valutarisico. Voorts zijn in het concept van 29 mei 2015 geen bepalingen aangaande vooruitbetalingen opgenomen.

E-mail van 1 juni 2015

132. [redacted]

133. Voorts schrijft de [redacted] dat [redacted] zal [redacted] overdracht van het valutarisico.

E-mail van 12 juni 2015

134. In een e-mail van vrijdag 12 juni 2015 sch[redacted] dat er overeenstemming is met [redacted] over nieuwe voorwaarden voo[redacted]utarisico. De relevante passage luidt als volgt:

[redacted]

135. Uit de hier[redacted] volgt dat [redacted] bereid is de valutakoers te fixeren op [redacted] eze te bepalen op de Reuterskoers per 1 april 2015, zoals in de concep[redacted]2015 is beschreven.

136. [redacted] dat Buma/Stemra een jaar eerder zal gaan betalen. In de reeds bes[redacted] van 19 juni 2015 worden de vaste koers en de vooruitbetalingen vervolgens geëffe[redacted]

137. [redacted]

138. Op basis van voorgaande is het mogelijk dat de uitbreiding van de vooruitbetalingstermijn verband houdt met de wijziging van de waardebepaling van het valutarisico, van de gemiddelde koers per 1 april 2015 naar de vaste prijs van INR/EUR: 76,812. Een nadere toelichting van de betrokkenen in ons onderzoek is niet gegeven.

Informeren van het bestuur

139. BDO heeft onderzocht op welke wijze de besluitvorming met betrekking tot de verlenging van de overeenkomst met [redacted] tot stand is gekomen en de mate waarin het bestuur van Buma/Stemra in de besluitvorming is betrokken.

140. [redacted]

141. Uit onderzoek naar de e-mailboxen is gebleken dat [redacted] de verlenging van de overeenkomst met [redacted] onder deze bepaling aan [redacted] moest worden. In een e-mail van 8 mei 2015 aan de voorm[redacted] het volgende:

142. [redacted]

143. [redacted]

144. Waarom de verlagingen van de kosten liever niet genoemd moesten worden, staat niet in de e-mail. De betekenis van het 'knipoogje' in de e-mail is evenmin duidelijk.

145. In het gesprek met [redacted] heeft [redacted] aangegeven dat de instructie om informatie achterwege te laten hem niet vreemd voorkomt. [redacted] heeft voorts aangegeven dat hij geen mening heeft over het achterwege laten van deze informatie.

146. Uit de notulen van de bestuursvergadering van 17 juni 2015 blijkt dat de [redacted] heeft aangegeven dat het contract met [redacted] reeds verlengd zou zijn. De ondertekende dealsheet is gedateerd op 19 juni 2015, twee dagen na de bestuursvergadering van 17 juni 2015.

147. [redacted] heeft [redacted] e-mail aan de [redacted] van 8 mei 2015 op [redacted] juni 2015 doorgestuurd naar de [redacted]

148. De [redacted] heeft de e-mail van 1 juni 2015 nogmaals doorgestuurd [redacted]15. De e-mail van 1 september 2015 werd op 1 september 2015 door de [redacted] daar [redacted] met de vraag:

[redacted]

149. De [redacted] doet daarop op 1 september 2015 p[redacted]

[redacted]

Bev[redacted] en bestuur

150. [redacted]

[redacted]

[24] Met 'Niels' is mogelijk Niels M. Walboomers, bestuurslid-uitgever van Buma/Stemra, bedoeld.

152. Op grond van de dealsheet d.d. 19 juni 2015 werd de Mantelovereenkomst Dienstverlening tot 31 maart 2019 verlengd, terwijl Buma/Stemra de Mantelovereenkomst Dienstverlening met een opzegtermijn van zes maanden tegen 1 april 2017 zonder 'Exit Costs' kon opzeggen. Buma/Stemra diende de diensten van [redacted] twee jaren vooruit te betalen. Dit betekende dat Buma/Stemra op 30 juli 2015 [redacted] diende te betalen voor de diensten over 2016 en dat Buma/Stemra voor 30 december 2015 de factuur voor 2017 moest hebben betaald.

153. De uitgave (gelezen als 'contractwaarde') beperkte zich niet tot één exploitatiejaar (tot 31 maart 2019). Ook indien was opgezegd tegen 1 april 2017 was de uitgave niet beperkt geweest tot één exploitatiejaar te rekenen van het moment van het aangaan van de dealsheet (19 juni 2015). De fee die met de minimale verlenging tot 1 april 2017 was gemoeid, bedroeg ruim [redacted] de fee voor een jaar).

154. De uitgave (gelezen als 'cash out') waartoe Buma/Stemra zich verplicht [redacted] (betaalbaar 30 juli 2015) en [redacted] (betaalbaar 30 december 2015)

155. Zoals eerder genoemd heeft de [redacted] aange[redacted]dzaak van contractonderhandelingen werd gedreven, doordat Buma/Ste[redacted]van de directie niet in staat was voor de oorspronkelijke einddatum in 2017 [redacted] partner in de arm te nemen.

2.3.4 Bevindingen ten aanzien van de finan[redacted]

Vooruitbetalingen

Vooruitbetalingen in boekjaar 2015

156. Uit hoofde van de dealsheet van 19 [redacted]mra gehouden de BPO-kosten voor twee jaar vooruit te betalen. BDO he[redacted]nciële administratie vastgesteld dat in 2015 twee vooruitbetalingen hebbe[redacted]

157. De eerste vooruitbeta[redacted]en op 1 juli 2015 ten bedrage van [redacted] Als omschrijving op de [redacted] is *"Fees 2016 BPO & ITO"* aangegeven. De factuur is gedat[redacted] in de administratie van boekjaar 2015 opgenomen onder vouchernumm[redacted]

158. Het be[redacted]twoord op grootboekrekening 25130 'Vooruitbetaalde Kosten' en zodo[redacted]enomen.

159. [redacted] dat de tweede vooruitbetaling heeft plaatsgevonden op 1 december 2015. De [redacted]ge van [redacted] is gedateerd op 1 december 2015. Op de factuur zijn twee be[redacted]omen, te weten [redacted] en [redacted] met als omschrijving *"Fees 2017 BPO"* respec[redacted]k *"Fees 2017 ITO"*. De factuur is onder vouchernummer 180047945 verwerkt in de financiële administratie van 2015.

160. Het betaalde bedrag is verantwoord op grootboekrekening 25130 'Vooruitbetaalde Kosten' en zodoende als balanspost opgenomen.

Vooruitbetalingen in boekjaar 2016

161. Op 1 december 2016 heeft Buma/Stemra van [redacted] een factuur ontvangen voor de BPO en ITO Services voor de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018. De factuur, ten bedrage van [redacted] is in de administratie opgenomen onder vouchernummer 180051371. Met oog op het

onderzoek van BDO en NautaDutilh is betaling van deze factuur door Buma/Stemra uitgesteld op voordracht van de [redacted] van Buma/Stemra.

162. Op 31 maart 2017 is de factuur door Buma/Stemra, onder protest, betaald aan [redacted].

Vrijval van de vooruitbetalingen

163. Conform het normenkader, zoals in hoofdstuk 2.2 uiteengezet, dienen vooruitbetaalde kosten op systematische wijze ten laste van het resultaat te worden gebracht. BDO heeft onderzoek gedaan naar de vrijval van de in 2015 vooruitbetaalde gelden voor dienstverlening in 2016.

164. Op basis van de verkregen financiële administratie heeft BDO een overzich[redacted] van de kostenrekeningen die verband houden met [redacted] Vervolgens is een contro[redacted]aakt van de geschatte omvang van vrijvallende kosten. Deze controleberekeni[redacted] de werkelijke vrijvallen om vast te stellen dat de vooruitbetaalde kosten o[redacted]en ten laste van het resultaat.

165. De vooruit gefactureerde kosten voor contractjaar 2016 bedr[redacted] voorgenoemde jaarfactuur voor 2016, [redacted] Ten einde een system[redacted]erkstelligen zou op maandelijkse basis 1/12de deel van het vooruitbetaalde[redacted]vallen. De verwachte vrijval van vooruitbetaalde kosten bedraagt [redacted]

166. Op basis van de financiële administratie[redacted]d dat ten aanzien van de vooruitbetaalde kosten op maandelijkse ba[redacted]eboekt. De vrijgevallen bedragen [redacted] en [redacted] voor de perio[redacted] met augustus 2016 respectievelijk september 2016 tot en met decembe[redacted]

167. [redacted] heeft in w[redacted]t de betreffende vooruitbetaalde jaarfactuur van toepassing is op zowel [redacted] Een deel van de vooruitbetaling heeft derhalve geen betrekking op Bum[redacted]ntractuele vooruitbetaling zijn nog overeenkomsten voor aanvullende kost[redacted]tenance. Ter verduidelijking geeft [redacted] de volgende bereke[redacted] *(doorbelasting aan* [redacted] = [redacted]". Het verschil tu[redacted] bestaat uit de toegenomen maandelijkse kosten ad [redacted] gere[redacted]2016/10 [redacted].

168. Op basi[redacted] en nader onderzoek naar de factuur van [redacted] voo[redacted] maintenance hebben wij vastgesteld hoe het maandbedrag van [redacted] t[redacted] vanaf september 2016 wordt meegenomen. De doorbelasting van [redacted] ten [redacted] is bevestigd door het [redacted]

169. De [redacted]ussen het gefactureerde bedrag en de geboekte bedragen in de administratie van Buma/S[redacted] is hieronder in de tabel uiteengezet rekening houdend met de uitleg van [redacted] in wederhoor.

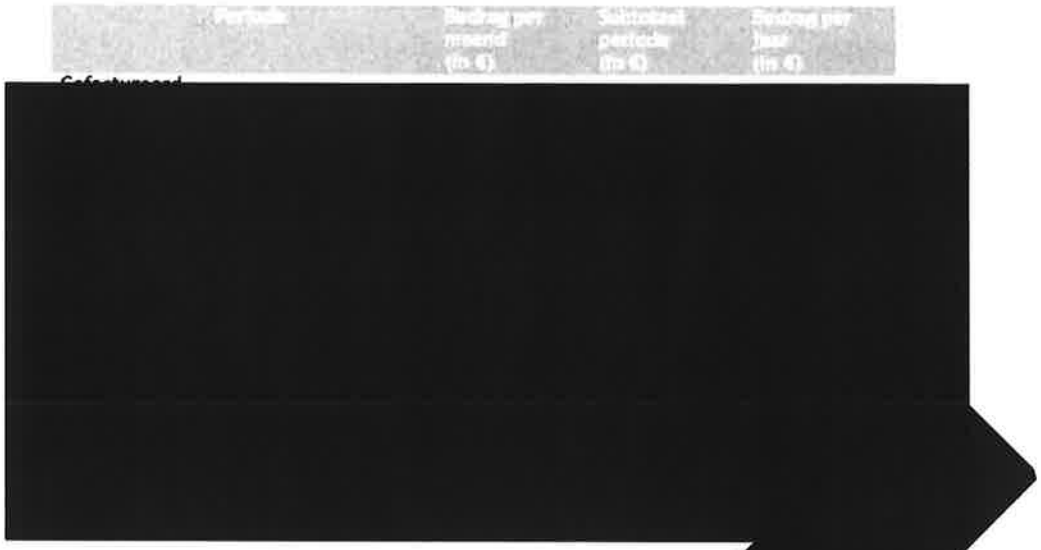

170. Per saldo is hetgeen gefactureerd is gelijk aan de vrijgevallen bedrag

Uitruil van het valutarisico

171. BDO heeft een inschatting gemaakt van de financiële impli an het valutarisico tegen de vooruitbetalingen. De analyse dient ter il ijke impact van de vooruitbetaling op het financieel resultaat van Bum s hieronder in de tabel opgenomen. Door de verlengde vooruitbetalingste ra beschikking over minder liquide middelen. Buma/Stemra had de middel ld aan ook kunnen aanwenden als beleggingskapitaal. In dat ge en beleggingsrendement kunnen realiseren ten gunste van de rechthebben eggingsresultaat is benaderd in het eerste deel van de tabel onder kop 'Ge aar 2016'. Door dit gemiste rendement te vergelijken met het gerealise 016 kan een indicatief beeld van de economische rationaliteit van de d worden.

172. In de benadering van h ent heeft BDO het normatief rendement van Buma/Stemra gehantee gsresultaat. Het normatief rendement, dat ontleend is aan het balansd ma/Stemra als benchmark voor beleggingsresultaten gehanteerd en bi de berekening van de jaarlijkse administratievergoeding. Het normatief edroeg volgens het balansdossier 2,97%. Zou in plaats van het normatief hoger percentage zoals de kostenvoet van het eigen vermogen gehante ekende misgelopen rendement hoger zijn.

173. H t is berekend door de contractprijs van voor 2016 om te rekenen te act overeengekomen koers en deze te vergelijken met de contractprijs omge e werkelijke gemiddelde koers van 2016. Deze analyse is opgenomen in het tweede d de tabel onder kop 'Koersresultaat 2016'. Voor 2016 blijkt dat de in het contract vastgelegde lutakoers gunstiger is dan de werkelijke gemiddelde koers. Buma/Stemra heeft daardoor met het fixeren van de koers een gunstiger resultaat gerealiseerd. Voor 2017 is het nog niet te voorspellen of het 'Koersresultaat' positief of negatief zal zijn.

[25] Afgerond 8755,5

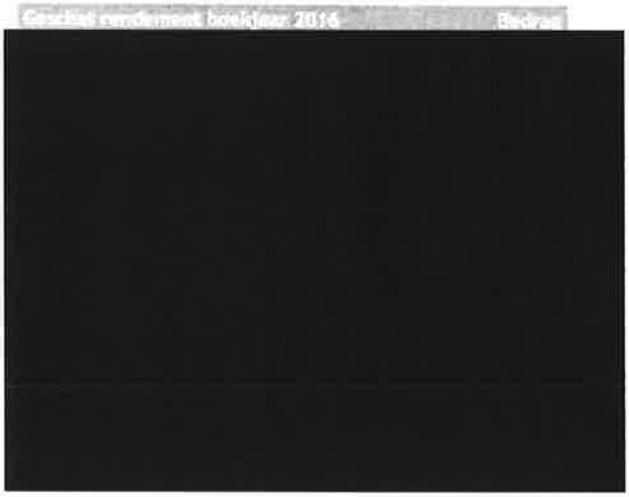

174. Op basis van de hiervoor beschreven uitgangspunten blijkt d[redacted] van [redacted] is behaald. Dit resultaat is alleen achteraf te berekenen en[redacted] afsluiten van het contract met [redacted] niet bekend. Tevens zegt dit ni[redacted]sultaten.

2.4 Bevindingen [redacted]

2.4.1 Inleiding

Scope

175. In dit hoofdstuk worden de ond[redacted]chreven aangaande het ultimo boekjaar 2015 verantwoorde nog te betal[redacted]ing tot [redacted] De onderzoeksbevindingen houden verband met *vra*[redacted]tbrief, zijnde:

> b. *"Nota's [redacted]ntwoord in de 'nog te betalen posten' van de financiële veran[redacted] gefactureerde prestatie schijnt niet in overeenstemming te [redacted]restatie. Op een later tijdstip zijn de nota's gecrediteerd en [redacted] verzonden, waarbij de prestatie betrekking heeft op een ander*

Ver[redacted]

176. D[redacted]pporteerde onderzoeksbevindingen zijn gebaseerd op bestudering van door Buma[redacted]everde informatie en de financiële administratie. Ter nadere duiding van het proces e[redacted]nstateringen hebben wij interviews gehouden met verschillende functionarissen van Buma/St[redacted]ra.

Beschikbare informatie

177. BDO heeft gedurende het onderzoek de volgende documenten geraadpleegd:

- Contracten en verlengingsbrieven ten aanzien van de inzet van
  - [redacted]
- Een specificatie van alle van [redacted] ontvangen facturen voor de boekjaren 2015 & 2016.

- Kopieën van alle var[redacted] ontvangen facturen voor de boekjaren 2015 & 2016.
- Uittreksels van de financiële administratie ten aanzien van de verwerking en betaling van de voorgenoemde facturen.
- De e-mailbox van [redacted] de periode januari 2015 tot en met februari 2017, die aan de hand van een zoektermenlijst is geanalyseerd.

178. De aanlevering van de genoemde documenten heeft gefaseerd plaatsgevonden. Bij[redacted]anvang van het onderzoek heeft BDO verzocht de documenten, zoals opgenomen in bijlage 2, a[redacted]veren. Deze oplevering heeft plaatsgevonden tussen 14 en 17 maart 2017. Op basis van[redacted]heden en besprekingen, die hieronder verder beschreven zijn, is gebleken dat nog[redacted]en en verleningsbrieven niet beschikbaar waren gemaakt. BDO heeft op 6 [redacted]Stemra verzocht de ontbrekende stukken aan te leveren. De aanlevering va[redacted]cumenten heeft plaatsgevonden op 7 april 2017.

Informatie afkomstig van ([redacted] medewerkers

179. Gedurende het onderzoek heeft BDO besprekingen ge[redacted]e functionarissen van Buma/Stemra:

[redacted]

180. Een compleet overzicht van de in het[redacted]gevoerde besprekingen met medewerkers van Buma/Stemra is opgenomen i[redacted]

181. Ook heeft BDO op de finan[redacted]eziende vragen schriftelijk voorgelegd aan[redacted] [redacted] woorden verstrekt en relevant zijn, zijn deze in onderstaande uiteen[redacted]

Analysewerkz[redacted]

182. BDO heeft[redacted]chikking gestelde informatie, onderzoek gedaan naar de van [redacted] onderzoekwerkzaamheden van BDO omvatten:

[redacted] opdrachtbrief en de ter beschikking gestelde gegevens, opstellen van [redacted]st ten behoeve van onderzoek naar de e-mailboxen van de betrokkenen. [redacted]d van een zoektermenlijst onderzoek doen naar de e-mailboxen [redacted] Het doel van het e-mailonderzoek was het vergaren van informatie [redacted]e de door [redacted] verrichte prestaties en verzonden facturatie gedurende [redacted]ren 2015 en 2016. BDO heeft zich in het e-mailonderzoek gericht op de aanlevering [redacted] facturen, urenstaten, contracten en verlengingsbrieven aangaande de inzet van interim-[redacted]edewerkers via [redacted] alsmede communicatie omtrent de inzet van interim-medewerkers via [redacted] en communicatie omtrent de verantwoording van kosten die verband houden met [redacted].

- Het analyseren van de door [redacted] verzonden facturen, urenstaten, contracten en verlengingsbrieven ten einde vast te stellen welke prestaties zijn geleverd met betrekking tot de boekjaren 2015 en 2016.
- Het analyseren van de financiële administratie ten einde vast te stellen hoe de door [redacted] gefactureerde uren in de financiële administratie van 2015 en 2016 verwerkt zijn.

2.4.2 Achtergrond van de samenwerking met [redacted]

Inleen van personeel

183. Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat de inzet van derden wordt ingegeven vanuit de verschillende afdelingen binnen Buma/Stemra. Wanneer een behoefte ontstaat wordt beoordeeld of de functie in het zogeheten formatieplan is opgenomen. In dit formatieplan is vooraf vanuit strategisch perspectief door de afdelingshoofden bepaald welke functies beschikbaar zijn of komen gedurende het boekjaar. Wanneer geen vaste functie is opgenomen in het formatieplan wordt besloten de vacature in te vullen middels een ZZP'er of een detacheringsbureau.

184. Buma/Stemra maakt voor de invulling van tijdelijke functies gebruik van [redacted] aantal detacheringsbureaus. Uit de genoemde besprekingen blijkt dat Buma/Stemra da[redacted] meer gebruik maakt van de bureaus [redacted] de medewerkers geven daarbij aan dat senior functies op de afdeling [redacted] w[redacted]

185. Op basis van het e-mailonderzoek en de geraadpleegde contracte[redacted] blijkt dat het contact met [redacted] met betrekking tot de inhuur van [redacted] kjaar 2015 en 2016 via [redacted] de genoemde periode zijn via [redacted] een viertal interim-medewerk[redacted] eten [redacted] s gedurende 2015 en 2016 ingezet voor [redacted] onder le[redacted] De overige interim-medewerkers waren werkzaam op de [redacted] van [redacted]

Samenwerking tusse[redacted]

186. Op basis van de gevoerde besprekinge[redacted] Finance zonder tussenkomst van P&O interim-medewerkers heeft aangeto[redacted] periode. De selectie van de kandidaat en de contractonderhandelingen w[redacted] waarna de afdeling Personeel & Organisatie (hierna: 'P&O') [redacted] de afhandeling van praktische zaken zoals de toekenning van toegangspa[redacted]

2.4.3 Bevindi[redacted] proces

Schriftelij[redacted]

187. In verba[redacted] ng van de inhuur van derden via [redacted] is onderzoek gedaan naar de i[redacted] ent de inhuur van derden. Uit besprekingen met medewerkers van B[redacted] dat een formele procedure ontbreekt. Volgens de medewerkers is er geen [redacted] vastgelegd waaraan de procesgang omtrent het inhuren van externen dient te [redacted]

Aanstellin[redacted] an interim-medewerkers [redacted]

188. Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat de aanstelling van een interim-medewerker wordt ingegeven door een afdelingshoofd van Buma/Stemra. Bij de inhuur van een interim-functionaris via een detacheringsbureau wordt de aanstelling door de inhurende afdeling onderhandeld. De afdeling P&O wordt op de hoogte gesteld van de aanstelling nadat de contractonderhandelingen zijn afgerond.

189. De verwerking van de inhuur van derden wordt vervolgens uitgevoerd door de [redacted] De [redacted] stelt vast of de contracten aanwezig zijn en of deze door de

procuratiehouders (vaak het afdelingshoofd/de budgetverantwoordelijke en het [redacted] zijn geautoriseerd.

Verwerking van de facturatie

190. De facturatie voor interim-medewerkers wordt door de [redacted] behandeld. De facturen van de detacheringsbureaus worden ontvangen door de financiële administratie. De [redacted] krijgt de facturen vervolgens hard-copy door de financiële administratie aangeleverd. De [redacted] gaat voor alle facturen na of de gefactureerde uren overeenkomen met door de budgetverantwoordelijke geautoriseerde urenstaten. Ook verifieert de [redacted] het gefactureerde uurtarief op de factuur met het overeengekomen uurtarief in het get[redacted]contract. Wanneer de factuur voldoet aan de voorgenoemde criteria, parafeert de [redacted] de factuur en overhandigt zij deze weer aan de financiële administratie.

191. De financiële administratie verwerkt de factuur in het grootboek e[redacted] in het workflow systeem. Het workflow systeem waarborgt dat de [redacted] treffende procuratiehouders wordt aangeboden voor autorisatie. Pas nad[redacted] benodigde procuratiehouders is geautoriseerd, kan deze betaalbaar word[redacted]

192. [redacted]

Uren buiten contractperiode

193. BDO heeft op basis van de [redacted]d dat de eerder genoemde prestatie- en prijsafspraken worden vastg[redacted] bij verlenging van een contractperiode, daarop volgende verlengingsbrie[redacted] stukkenlijst, zoals opgenomen in bijlage 2, heeft BDO alle contracten e[redacted]et betrekking op de periode januari 2015 tot en met december 2016 op[redacted]kijking tussen de facturatie en de daaraan ten grondslag liggende contra[redacted]een aantal gefactureerde perioden geen contracten of verlengingsbri[redacted] Daarop heeft BDO op 6 april 2017 aan Buma/Stemra verzocht voor de pe[redacted]ntracten aangeleverd waren, deze stukken alsnog aan te leveren. In de o[redacted]alevering zijn nog drie documenten opgeleverd. Na deze oplevering ontb[redacted]ntal contracten. Een overzicht van de nog ontbrekende contracten en ve[redacted]genomen in bijlage 4. In bijlage 4 is uiteengezet voor welke periode [redacted] ontvangen heeft, maar waarvoor geen formele contractdocumentatie [redacted]

194. Door het [redacted]reken van dergelijke documentatie is niet eenduidig vast te stellen of een leverancier, in dit geval [redacted] aan haar verplichtingen jegens Buma/Stemra heeft voldaan en of de in rekening gebrachte kosten terecht zijn.

195. In de e-mailbox van [redacted] is een ontbrekende verlengingsbrief aangetroffen. BDO heeft vastgesteld dat contracten in voorkomende gevallen niet altijd door Buma/Stemra centraal worden geregistreerd.

2.4.4 Bevindingen ten aanzien van facturen van [redacted]

Samenvatting

196. Buma/Stemra heeft begin januari 2016 twee facturen ontvangen van [redacted] Deze facturen zien op de werkzaamheden die twee via [redacted] gedetacheerde werknemers, verricht zouden hebben voor Buma/Stemra. Deze facturen zijn, ondanks de hierboven beschreven procedure, niet onderbouwd met een urenspecificatie.

197. Uit de administratie blijkt dat de facturen in maart 2016 worden gecrediteerd door [redacted]. Vervolgens ontvangt Buma/Stemra twee nieuwe facturen voor de periode november 2015 tot en met februari 2016. Deze facturen zijn wel onderbouwd met geautoriseerde urenspecifica[redacted] Hierdoor vindt een verschuiving in kosten tussen boekjaren 2015 en 2016 plaats.

198. Hieronder is nader uiteengezet welke bevindingen BDO heeft gedaan ten aanzi[redacted].

Factuur gedateerd op 15 december 2015

199. Buma/Stemra heeft op donderdag 21 januari 2016 per e-mail een f[redacted] met betrekking tot werkzaamheden die [redacted] Buma/Stemra zou hebben verricht. De factuur is door [redacted] erzonden aan [redacted] De factuur met referentienummer 20151315[redacted] december 2015. De factuuromschrijving luidt "Factuur inzake voor u v[redacted] en door [redacted] **in december 2015**", gevolgd door de opm[redacted] De[redacted] zou in december 145 uur gewerkt hebben tegen e[redacted] Dit brengt het totaalbedrag van de factuur op [redacted] exclusief bt[redacted] t vergezeld van een nadere urenspecificatie. Op de scan welke op ver[redacted] dministratie is onttrokken, is geen poststempel zichtbaar en ook is geen vo[redacted] n op de factuur. Een vouchernummer is een uniek intern referentienumme[redacted].

200. BDO heeft Buma/Stemra verz[redacted] verstrekken van alle in boekjaar 2015 en 2016 geboekte facturen van [redacted] rgenoemde factuur onder vermelding van onder meer de naam van de ip[redacted] nderhavige periode opgenomen met vouchernummer 180048515. Volledigh[redacted] dat dit vouchernummer niet op de factuur zichtbaar is.

201. Op basis v[redacted] ootboekrekening 19100 'Reservering Te betalen Diverse Kosten' heeft B[redacted] enoemde factuur per jaareinde 2015 als 'nog te betalen bedrag' is verar[redacted] ie. Deze specificatie is onttrokken aan het door Buma/Stemra aan BDO v[redacted] or boekjaar 2015. De genoemde factuur is opgenomen onder omschrijving [redacted] Dec-15" ten bedrage van [redacted] onder vermelding van de referentie "Z[redacted] 515".

202. Voorts heef[redacted] DO vastgesteld dat ten aanzien van [redacted] een tweede creditnota is ontvangen op 16 maart 2016. Middels deze creditnota, welke onder vouchernummer 180049003 in de administratie is opgenomen, is een bedrag van [redacted] gecrediteerd voor de periode januari 2016. BDO heeft op basis van de ter beschikking gestelde informatie niet kunnen vaststellen wat de achtergrond van deze creditering is geweest.

Overige bevindingen

203. In de analyse van het voorgenoemde boekstuk zijn de volgende overige bevindingen geconstateerd:

- Op de factuur is geen vouchernummer zichtbaar. Het vouchernummer is een uniek intern referentienummer wat Buma/Stemra gebruikt om facturen te registreren.
- Op de factuur is geen poststempel zichtbaar. Dergelijke stempels worden door Buma/Stemra gebruikt om te registreren wanneer een factuur ontvangen is.
- Buma/Stemra heeft de factuur op 21 januari 2016 per e-mail ontvangen. Op de factuur zelf is een factuurdatum van 15 december 2015 opgenomen.
- De factuurdatum op de factuur (15 december 2015) komt niet overeen met de factuurdatum in de administratie (15 januari 2016). Aangezien de factuur gedateerd is op [redacted]ecember 2015 had deze verantwoord moeten zijn in de crediteurenadministratie. In [redacted]van is de factuur als transitorische passiefpost opgenomen.
- De gefactureerde uren zijn niet nader gespecificeerd met geautorise[redacted]e zouden volgens de hiervoor beschreven procedure door de int[redacted] de leidinggevende geautoriseerd moeten worden en vervolgens aa[redacted]noeten worden.
- BDO heeft in bestand 'Specificaties #19100.pdf' vastgeste[redacted]s opgenomen in het balansdossier ter onderbouwing van d[redacted]ecificatie van grootboekrekening 19100. Op deze scan van de fact[redacted]mer opgenomen.
- BDO heeft door waarneming ter plaatse vastge[redacted]etaalde factuur in de workflow applicatie is goedgekeurd door[redacted]ting tot andere betaalde facturen van [redacted] welke, conform d[redacted]re, zijn geautoriseerd door [redacted] was in[redacted] verantwoordelijk voor de werkzaamheden van de [redacted]

Factuur gedateerd op 21 januari 201[redacted]

204. Buma/Stemra heeft op donderdag [redacted]il een factuur ontvangen van [redacted]. De factuur had betrekking op w[redacted]in november 2015 en december 2015 voor Buma/Stemra ver[redacted]actuur is door [redacted] van [redacted] verzonden aan de[redacted]et referentienummer 20151315, is gedateerd op 21 januari 2016. De factu[redacted]actuur inzake voor u verrichte werkzaamheden door [redacted]**er 2015"**, gevolgd door de opmerking '[redacted] he[redacted]265 uur gewerkt in de periode november 2015 tot en met december 201[redacted] Dit brengt het totaalbedrag van de factuur op[redacted] exclusief b[redacted]ergezeld van een nadere urenspecificatie. Op de scan van deze factuur i[redacted]tbaar en is geen vouchernummer opgenomen op de factuur.

205. O[redacted]verstrekte specificatie van alle in boekjaar 2015 en 2016 geboekte facturen [redacted]e factuur opgenomen met vouchernummer 180048514. Volledigheidshalve ver[redacted]t vouchernummer niet op de factuur zichtbaar is.

206. Op basis va[redacted]de specificatie van grootboekrekening 19100 'Reservering Te betalen Diverse Kosten' heeft BDO vastgesteld dat de genoemde factuur per jaareinde 2015 als 'nog te betalen bedrag' is verantwoord in de administratie. Deze specificatie is onttrokken aan het door Buma/Stemra aan BDO verstrekte balansdossier voor boekjaar 2015. De genoemde factuur is opgenomen onder omschrijving '[redacted]Dec-15" ten bedrage van [redacted] onder vermelding van de referentie "Zie voucher 180048514".

Bevindingen

207. In de analyse van het voorgenoemde boekstuk zijn de volgende bevindingen geconstateerd:

- Op de factuur is geen vouchernummer zichtbaar. Het vouchernummer is een uniek intern referentienummer wat Buma/Stemra gebruikt om facturen te registreren.
- Op de factuur is geen poststempel zichtbaar. Dergelijke stempels worden door Buma/Stemra gebruikt om te registreren wanneer een factuur ontvangen is.
- De factuurdatum op de factuur (15 december 2015) komt niet overeen met de factuurdatum in de administratie (15 januari 2016). De factuur gedateerd op 15 december 2015 zou in 2015 verantwoord moeten worden in de crediteurenadministratie. De factuur is als transi[redacted] passiefpost opgenomen in de administratie.
- De gefactureerde uren zijn niet nader gespecificeerd met geautoriseerde ure[redacted] zouden volgens de hiervoor beschreven procedure door de interim-me[redacted] leidinggevende geautoriseerd moeten worden en vervolgens aan de fact[redacted] worden.
- BDO heeft in bestand 'Specificaties #19100.pdf' vastgesteld dat de[redacted] in het balansdossier ter onderbouwing van de voorg[redacted] grootboekrekening 19100. Op deze scan van de factuu[redacted] opgenomen.
- In de balansspecificatie is de factuur opgenomen[redacted] omschrijving wijkt af van de verantwoorde uren, w[redacted] december als november.

Creditfacturen gedateerd op 16 maart 2016

208. Op woensdag 16 maart 2016 heeft Buma/Stem[redacted] e-mails twee creditfacturen ontvangen van [redacted] BDO heeft vast[redacted] door [redacted] van [redacted] verzonden naar het e-mail[redacted] De bij de e-mails aangehechte creditfacturen zijn in de administratie[redacted] hernummer 180049000 respectievelijk 188849002.

209. De creditfactuur met vouche[redacted] op de hierboven beschreven uren van [redacted] in decemb[redacted] ur is geparafeerd door [redacted] Middels de creditfactuur wordt de[redacted] van [redacted] exclusief btw gecrediteerd.

210. De creditfactuu[redacted] 80049002 ziet op de eerder beschreven uren van de [redacted] nove[redacted] 2015. De creditfactuur is geparafeerd door [redacted] Deze uren word[redacted] totaalbedrag van [redacted] exclusief btw.

211. In de beg[redacted] deze creditfactuur schrijft [redacted] wel het volgende:

[redacted]

Facturen gedateerd op 16 maart 2016

212. Bij de e-mails van 16 maart 2016 zijn, naast de reeds beschreven creditfacturen, twee nieuwe facturen aangehecht.

Facturatie ten aanzien van [redacted]

213. De factuur d.d. 16 maart 2016 ten aanzien van de uren van de [redacted] heeft referentienummer 20151315. BDO heeft vastgesteld dat deze factuur onder vouchernummer 180048999 in de administratie van Buma/Stemra aanwezig is. Op de aan de administratie onttrokken

factuur is dit vouchernummer ook handmatig aangegeven en zijn de eerder genoemde poststempels aanwezig. De omschrijving van de factuur luidt "Factuur inzake voor u verrichte werkzaamheden door [redacted] in **december 2015, januari & februari 2016**" gevolgd door **"Ref. Urenstaten"**. In totaal worden middels deze factuur 145,5 uren in rekening gebracht tegen een uurtarief van [redacted] per uur. Daarmee komt het factuurbedrag op [redacted] exclusief btw.

214. Aan de factuur zijn urenstaten gehecht voor de maanden december 2015 tot en met februari 2016. Het totaalaantal uren op de urenstaten komt overeen met het gefactureerde aantal uren op de factuur. BDO heeft vastgesteld dat de urenstaten middels een paraaf zijn geautoriseerd door [redacted] Op de factuur zelf is de paraaf van [redacted] zichtbaar.

215. Volgens de urenstaten bij de nieuwe factuur heeft [redacted] 54,5 u
De overige gefactureerde 90 uren hebben, volgens de urenstaten, betrekkin
betrekking hebbende 54,5 uur zijn lager dan de oorspronkelijk gefacture 15.
Tijdens het opmaken van de jaarrekening voor boekjaar 2015 is et de
oorspronkelijke 145 uur. Dit komt doordat de jaarrekening is opgema actuur en
de nieuwe factuur ontvangen waren. Het gevolg is dat in de j kosten zijn
verantwoord welke betrekking hebben op 2016. In de tabel hie ng van uren die
betrekking hebben op 2015 gekwantificeerd. De tabel is g onkelijke factuur
(voucher 180048515) en de nieuwe factuur (voucher 180

Facturatieverschillen met betrekking tot de inzet n boekjaar 2015

Voucher	Aantal	Subtotaal
180048515 d.d. 15 december 2015		
180048999 d.d. 16 maart 2016		

216. In totaal is een kostenpost va betrekking heeft op boekjaar 2016, in de jaarrekening van 2015 veranty

Facturatie ten aanzie

217. De factuur d.d. 16 van de uren van [redacted] heeft referentienummer 20151316v2. BD t deze factuur onder vouchernummer 180049001 in de administratie ezig is. Op de aan de administratie onttrokken factuur is dit vouchernu gegeven en zijn de eerder genoemde poststempels aanwezig. De omschri dt *"Factuur inzake voor u verrichte werkzaamheden door* [redacted] *december 2015, januari enfebruari 2016" gevolgd door "Ref. U rden middels deze factuur 279 uren in rekening gebracht voor in totaal* [redacted] *O heeft vastgesteld dat op deze factuur een uurtarief* is gehanteerd van € [redacted] s, consistent met het hierboven geciteerde begeleidend schrijven van [redacted] ee uurtarief dan de oorspronkelijk gehanteerde [redacted] per uur.

218. Aan de factuur zijn urenstaten gehecht voor de maanden november 2015 tot en met februari 2016. Het totaal aantal uren op de urenstaten komt overeen met het gefactureerde aantal uren op de factuur. BDO heeft vastgesteld dat de urenstaten van november 2015, december 2015 en januari 2016 bij afwezigheid van [redacted] geautoriseerd zijn door [redacted]. De urenstaat voor februari 2016 is door [redacted] geautoriseerd. Deze autorisaties zijn op de urenstaten zichtbaar middels een paraaf van de genoemde functionarissen. Ook is de paraaf van [redacted] zichtbaar op de factuur.

219. Volgens de urenstaten bij de nieuwe factuur heeft [redacted] 137,5 uur gewerkt in 2015. De overige 142 uren hebben, volgens de urenstaten, betrekking op 2016. De op 2015 betrekking hebbende 137 uur zijn lager dan de oorspronkelijk gefactureerde 265 uur voor 2015. Tijdens het opmaken van de jaarrekening voor boekjaar 2015 is rekening gehouden met de oorspronkelijke 265 uur. Dit komt doordat de jaarrekening is opgemaakt vóórdat de creditfactuur en de nieuwe factuur ontvangen waren. Het gevolg is dat in de jaarrekening van 2015 kosten zijn verantwoord die betrekking hebben op 2016. In de tabel hieronder is de verschuiving van uren welke betrekking hebben op 2015 gekwantificeerd. De tabel is gebaseerd op de oorspronkelijke factuur (voucher 180048514) en de nieuwe factuur (voucher 180049001).

Facturatieverschillen met betrekking tot de inzet van [redacted] boekjaar 2015

Voucher	Aantal uren	Tarief per uur	Subtotaal
180048514 d.d. 21 januari 2016			
180049001 d.d. 16 maart 2016			

220. In totaal is een kostenpost van [redacted] welke betrekking [redacted] 2016, in de jaarrekening van 2015 verantwoord.

Bevindingen

221. In de analyse van de creditfacturen en de herfactura[redacted]evindingen geconstateerd:

- [redacted]
- BDO heeft niet kunnen vaststellen [redacted]e verschuiving van het aantal uren, doordat de oorspronkelijke [redacted]derbouwd met een geautoriseerde urenspecificatie. Zodoende i[redacted]de facturatie niet vast te stellen hoeveel uren daadwerkelijk zijn [redacted]
- [redacted] heeft de [redacted]ie, welke betrekking heeft op december 2015, in maart 2016 gecr[redacted]
- Op zowel de cre[redacted]e facturen zijn nu wél poststempels aanwezig.

222. [redacted]

223. BDO mer[redacted]de bevindingen rapporteert zoals deze volgen uit het onderzoek. Teven[redacted]ng gemaakt moeten worden op basis van 15% van de aut[redacted] als je dit al zou willen doen.

2[redacted]derzoek naar de facturatie van [redacted]

Bevindi[redacted] ten aanzien van de overige facturen

224. BDO heeft naar aanleiding van bovenstaande beschreven bevindingen nader onderzoek gedaan naar de facturatie van [redacted] De overige ontvangen facturen van [redacted] zijn op basis van de volgende mogelijke factuureigenschappen vergeleken:

- *Contracten of verlengingsbrieven zijn niet aanwezig*
  Voor facturen ten behoeve van de inzet van een interim medewerker dient een formele afstemming middels een contract of verlengingsbrief plaats te hebben gevonden. Wanneer de te verrichten werkzaamheden niet op voorhand zijn afgestemd en geen vastlegging plaatsvindt van de voorwaarden waaronder een samenwerking is aangegaan, is naderhand

niet vast te stellen of ten gunste van Buma/Stemra een prestatie geleverd is welke leidt tot een financiële weder verplichting.

- *Urenspecificaties zijn niet aanwezig*
  Wanneer urenspecificaties ontbreken, is niet vast te stellen of de werkzaamheden daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Dientengevolge is het niet mogelijk naderhand vast te stellen of kosten terecht in rekening worden gebracht aan Buma/Stemra dan wel terecht worden verantwoord door Buma/Stemra.
- *Poststempels en vouchernummers ontbreken op de factuur*
  Volgens de gebruikelijke procedure worden poststempels en (handg reven) vouchernummers op de factuur opgenomen. Wanneer facturen buiten het norm om verwerkt worden, kunnen beheersingsmaatregelen, welke het risico op (opz mitigeren, mogelijk niet worden gevolgd.
- *De opmaak van de factuur is afwijkend van de rest van de populatie*
  In de regel is de opmaak van de factuur gelijk aan de rest van de p er. Wanneer de opmaak van een factuur afwijkt van wat gebruikeli st van de populatie, kan dit erop duiden dat deze niet volgens edure is opgesteld of verwerkt.
- *Het referentienummer van komt meer dan*
  Het meervoudig gebruik van een factuurreferentie i meerdere malen verzonden of ontvangen is. Dit kan erop duiden d verwerkt is of, zoals het geval was in het initiële factuuronderzo crediteerd en opnieuw verzonden wordt. Dergelijke uitzonderin en de reguliere gang van zaken om verwerkt. Daarmee bestaat beheersingsmaatregelen niet worden gevolgd.
- *De factuur is geparafeerd door*
- *De factuurd vangstdatum*
  De opnieu ebben een factuurdatum op de factuur welke overeenkomt met d s het blokstempel. De korte verwerkingstijd kan erop duiden dat idig de factuur heeft behandeld en verwerkt. Daarmee bestaat h aanwezige functiescheidingen gehandeld kan worden en kunnen atregelen mogelijk niet worden gevolgd.

225. BDO a/Stemra gedurende boekjaren 2015 en 2016 ontvangen facturen van n de hand van bovenstaande mogelijke eigenschappen. In bijlage 5 is een overzicht va esultaten van deze analyse opgenomen. De resultaten zijn gerangschikt naar het aantal eigenschappen waaraan de factuur voldoet. Al naar gelang een factuur aan meer eigenschappen voldoet, wordt aan deze factuur een hogere weging gegeven. Uit de analyse blijkt dat uitsluitend de reeds onderzochte facturen voldoen aan meer dan twee van de gedefinieerde eigenschappen. Daarmee heeft BDO vastgesteld dat er geen indicatoren aanwezig zijn voor onregelmatigheden met betrekking tot de andere facturen van anders dan de hierboven beschreven facturen.

2.5 Bevindingen kostenverantwoording

2.5.1 Inleiding

Scope

226. In dit hoofdstuk worden de onderzoeksbevindingen beschreven met betrekking tot de kostenverantwoording in de financiële verslaggeving van Buma/Stemra over de boekjaren 2015 en 2016. De onderzoeksbevindingen houden verband met *vraagpunt c.* uit de opdrachtbrief, zijnde:

> c. *"Vermoedens dat diverse reserveringen (voor toekomstige kosten) [redacted] zijn verantwoord op de balans".*

Verrichte werkzaamheden

227. De in dit hoofdstuk gerapporteerde onderzoeksbevindingen zijn gebaseerd [redacted] door Buma/Stemra aangeleverde informatie en de financiële administratie [redacted] van het proces en onze constateringen, hebben wij interviews gehouden m[redacted]ionarissen van Buma/Stemra.

Beschikbare informatie

228. BDO heeft gedurende het onderzoek de volgende docu[redacted]

- De balansdossiers waarin aan de jaarreke[redacted]15 en 2016 ten grondslag liggende specificaties van jaarrekening[redacted]eningen zijn opgenomen
- Uittreksels van journaalposten, g[redacted]ministraties uit de financiële administratie ten aanzien van de [redacted]rzochte kostenposten.
- De e-mailboxen van [redacted] voor de periode januari 2015 tot en met 1 maart 2017, welke aa[redacted]termenlijst zijn geanalyseerd.

229. Bij aanvang van het onderzoe[redacted] documenten zoals opgenomen in bijlage 2 aan te leveren. Deze oplevering[redacted]ussen 14 en 17 maart 2017.

Informatie afkomsti[redacted]werkers

230. Gedurende het o[redacted]proken met de volgende functionarissen van Buma/Stemra:

- [redacted]
- [redacted]

231. Een [redacted]e in het kader van de opdracht gevoerde besprekingen met medewerkers v[redacted]omen in bijlage 3.

232. Ook he[redacted]e financiële verantwoording toeziende vragen schriftelijk voorgelegd aan [redacted] Daar waar antwoorden verstrekt en relevant zijn, zijn deze in onderstaande uiteenzetting verwerkt.

Analysewerkzaamheden

233. BDO heeft op basis van de ter beschikking gestelde informatieonderzoek gedaan naar de reserveringen voor toekomstige kosten. De onderzoekwerkzaamheden van BDO omvatten:

- Het, op basis van de opdrachtbrief en de ter beschikking gestelde gegevens, opstellen van een zoektermenlijst ten behoeve van onderzoek naar de e-mailboxen van de betrokkenen.
- Het aan de hand van een zoektermenlijst onderzoek doen naar de e-mailboxen [redacted] Het doel van het e-mailonderzoek was het vergaren van informatie aangaande de in de administratie van boekjaren 2015 en 2016 verantwoorde reserveringen en voorzieningen.

- Het analyseren van de specificaties in de balansdossiers voor boekjaren 2015 en 2016 aangaande de verantwoorde reserveringen en voorzieningen.
- Het analyseren van de onderhavige journaalposten, subadministraties en grootboeken in de financiële administratie.

2.5.2 Bevindingen ten aanzien van het proces

Interne beheersing ten aanzien van schattingsposten

234. De onderzochte posten welke verband houden met vraagpunt c. betreffen zogeh[redacted]itorische posten en voorzieningen. Voor een technische beschrijving van de aard va[redacted]wordt verwezen naar het normenkader.

235. BDO heeft, op basis van de door Buma/Stemra verstrekte informatie[redacted]en dat er een geformaliseerde procedure is geïmplementeerd die ziet op he[redacted]ische posten en voorzieningen. Door het ontbreken van een formele p[redacted] risico dat de voorgenoemde posten (onopzettelijke of opzettelijke) f[redacted]iet tijdig worden ontdekt. Het vormen van voorzieningen en transitorisch[redacted]p zekere hoogte een subjectief karakter. De onderneming dient een schat[redacted]aard en omvang van de nog te verwachten kosten welke zien op de onderh[redacted]periode.

Bevindingen ten aanzien van het reguliere

236. Uit besprekingen met medewerkers va[redacted]bleken dat er voor het algemene boekingsproces wel een gebruikelijke[redacted]boekingsproces ziet niet op de bepaling van schattingsposten, maar op d[redacted]ing van boekingen in de administratie. Desalniettemin, is de boekingsp[redacted]het onderzoek.

237. Wanneer een gebeurteni[redacted] moeten leiden, informeert de verantwoordelijke afdeling hierover de a[redacted]bouwing van de vaste maandelijkse boekingen voor de maandafsluiting wo[redacted]ontrol aangeleverd aan de financiële administratie. Een medewerker va[redacted]tratie boekt de voorlopige journaalpost. Deze wordt op dat moment nog[redacted]ootboek, maar wordt door het pakket 'geparkeerd'. Pas nadat het Hoofd[redacted]heeft 'gepost', vindt verwerking in het grootboek plaats. Volgens de gesp[redacted]et niet mogelijk dat één persoon zelfstandig een boeking opmaakt en post[redacted]n 'vier-ogenbeginsel' is geïmplementeerd in het boekingsproces.

[redacted]ien van het memoriaal

238. In[redacted]ministratie maakt Buma/Stemra gebruik van een memoriaal. Het memoriaal is een dagb[redacted]alle niet standaard journaalposten worden vastgelegd.

239. Het is met het memoriaal mogelijk om 'handmatig' boekingen te verwerken, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de geautomatiseerde systeemboekingen. Het memoriaal wordt daarom gebruikt bij het vormen van voorzieningen en transitorische posten. Immers, in die gevallen hebben nog geen financiële transacties plaatsgevonden. Middels het memoriaal wordt dan een boeking gemaakt om bijvoorbeeld kosten waarvoor nog geen factuur is ontvangen, toch te verantwoorden. Deze boekingen in de financiële administratie dienen onderbouwd te zijn met onderliggende stukken.

240. Uit besprekingen met medewerkers van Buma/Stemra volgt dat medewerkers van de financiële administratie memoriaalboekingen kunnen maken, wat normaal is.

241. De [redacted] ontvangt van de financiële administratie op maandelijkse basis een afdruk van alle in de onderhavige maand geboekte memoriaalboekingen. De [redacted] dient te beoordelen of de gemaakte boekingen juist en volledig zijn. [redacted] beoordeling dient vastgelegd te worden middels een paraaf op de afdruk.

2.5.3 Bevindingen ten aanzien van de financiële verantwoording

Verrichte werkzaamheden

242. BDO heeft primair onderzoek gedaan naar de kostenverantwoording in de financiële [redacted]tie. In het onderzoek is op basis van de administratie en besprekingen met medewerke[redacted]mra vastgesteld dat algemene kosten, welke zien op zowel Buma als Stem[redacted]e administratie van Buma worden verantwoord. Vervolgens wordt een deel [redacted]van een verdeelsleutel doorberekend aan Stemra. Daar waar niet anders is [redacted]fonder beschreven bevindingen derhalve op de administratie van Buma.

243. Als uitgangspunt voor het onderzoek zijn de ter beschikking g[redacted]n administraties van 2015 en 2016 gehanteerd. BDO heeft op basis van d[redacted]e balansdossiers en administraties een zoektermenlijst opgesteld. Middels [redacted]n de e-mailboxen van de betrokkenen gezocht naar nadere onderbouwing [redacted] de onderzochte posten. Daar waar relevant zijn de uitkomsten van dit e-[redacted]en in de beschrijving van de bevindingen.

Aansluiting van de specificatie van gro[redacted] op de financiële administratie

244. De in dit hoofdstuk onderzochte poste[redacted]grootboekrekening 19100 'Reservering Te Betalen Diverse Kosten'. BDO he[redacted] balansposities van 2015 en 2016 op deze grootboekrekening aan het ter [redacted]lansdossier onttrokken.

245. Voor boekjaar 2015 is [redacted]d een positie van [redacted] gespecificeerd. In de financiële administra[redacted]is ultimo 2015 een positie van [redacted] verantwoord. BDO heeft vastge[redacted]le aansluit met de financiële administratie en daarmee geschikt is voo[redacted]zaamheden.

246. Voor boek[redacted]ng Stemra een positie van € [redacted] gespecificeerd. In de financiële admin[redacted]emra is een positie van [redacted] opgenomen. De specificatie van de gro[redacted]ardoor niet aan met de financiële administratie. Het verschil, groot [redacted]verklaard in de specificatie. Het vormen van een transitorische kostenpost i[redacted]hoofdstuk 2.2 beschreven RJ 258, alleen mogelijk als er een verplichting bestaat en d[redacted]e te rekenen aan de betreffende periode. Door het ontbreken van onderbouwende docume[redacted] niet vastgelegd op welke verplichting de niet-gespecificeerde [redacted] betrekking heeft. Daarnaast is niet vast te stellen of de verantwoorde kosten daadwerkelijk zien op boekjaar 2015.

247. Voor boekjaar 2016 is voor de vereniging Buma een positie van [redacted] gespecificeerd. In de financiële administratie van vereniging Buma is ultimo 2016 een positie van [redacted] opgenomen. BDO heeft vastgesteld dat de specificatie aansluit met de financiële administratie en daarmee geschikt is voor nadere onderzoekwerkzaamheden.

248. Voor boekjaar 2016 is in de financiële administratie voor de stichting Stemra een positie van [redacted] opgenomen. In het door Buma/Stemra ter beschikking gestelde balansdossier is alleen een

specificatie voor Buma opgenomen onder vermelding van '19100 position paper'. Zodoende heeft BDO niet kunnen vaststellen waaruit de balanspositie voor Stemra bestaat dan wel hoe deze is onderbouwd.

Reservering voor algemene nog te betalen kosten Buma

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2015

249. Buma/Stemra verantwoordt ultimo 2015 een reservering voor algemene kosten van [redacted] In de specificatie van grootboekrekening 19100 is deze post omschreven 'Reservering algemene kosten n.t.b.'. In het balansdossier is geen nadere onderbouwing van deze positie beschikbaar.

250. Uit besprekingen met medewerkers van Buma/Stemra blijkt dat deze reservering niet is toe te wijzen aan individuele verplichtingen. De positie wordt aangehouden als een stelpost voor onv[redacted]te, nakomende kosten.

251. Zoals uiteengezet in het normenkader in hoofdstuk 2.2 is voor het opnemen va[redacted] kostenpost uit hoofde van de RJ vereist dat er sprake is van een verplichtin[redacted]t geval.

252. Boekingen in de financiële administratie dienen onderbouwd te zij[redacted]kken. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor is ge[redacted]uwing in de financiële administratie voor de reservering van algemene kos[redacted]voren gekomen.

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2016

253. BDO heeft in de financiële verantwoording voor boek[redacted]ke positie geconstateerd. Ultimo 2016 is een reservering voor algemene n[redacted]pgenomen. De reservering is identiek aan de voor 2015 verantwoorde res[redacted] kosten, behoudens een daling van de omvang van circa [redacted] De reserv[redacted]16 volgens de specificatie van de onderhavige grootboekrekening [redacted]ie is daarbij de opmerking "Geen bijzonderheden" opgenomen. Voor d[redacted]16 is geen onderbouwing in de financiële administratie beschikbaar.

254. [redacted]

255. Boeking[redacted]e administratie dienen onderbouwd te zijn met onderliggende stukken. Uit onze uitgev[redacted]kzaamheden inclusief wederhoor blijkt dat de verschillen zijn opgenomen in het accountant[redacted]erslag van 2015, maar er is geen (adequate) onderbouwing in de financiële administratie voor de reservering voor algemene kosten van [redacted] naar voren gekomen.

Reservering voor algemene nog te betalen kosten Stemra

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2015

256. In de specificatie van de ultimo 2015 opgenomen posten op grootboekrekening 19100 is voor Stemra eveneens een reservering voor algemene nog te betalen kosten opgenomen. Onder omschrijving "Reservering algemene kosten n.t.b." is per balansdatum een bedrag van [redacted] opgenomen. Uit

het balansdossier blijkt geen nadere onderbouwing van dit bedrag. Door het ontbreken van onderbouwende documentatie is niet bekend op welke verplichting de niet-gespecificeerde [redacted] betrekking heeft. Ook kan BDO niet vaststellen of de verantwoorde kosten zien op boekjaar 2015.

257. [redacted]

258. Boekingen in de financiële administratie dienen onderbouwd te zijn met [redacted]. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor blijkt dat het [redacted] in het accountantsverslag van 2015, maar is geen (adequate) onderbouw[redacted]dministratie voor de boeking op grootboek 19100 van [redacted] met omsch[redacted]gemene kosten n.t.b.' naar voren gekomen.

Te betalen kosten aangaande [redacted]

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2014

259. Ultimo 2014 is door Buma/Stemra een tweetal[redacted]woord ten aanzien van nog te betalen kosten voor [redacted] Het [redacted]ngeschakeld bij incassotrajecten waarbij debiteuren niet bereid of in staat[redacted]eze dienstverlening brengt [redacted] een vergoeding in rekening bij Buma/Stem[redacted].

260. De eerste voorziening ziet vo[redacted]atie van grootboekrekening 19100 op [redacted] [redacted]atie van boekjaar 2014 was opgenomen in het balansdossier van 2015. D[redacted]er jaareinde 2014 [redacted].

261. In de administratie [redacted]dat deze positie op 30 december 2015 is tegen geboekt. Per saldo is der[redacted]maakt van de ultimo 2014 verantwoorde voorziening. BDO beschikt niet [redacted]sdossier van 2014 en heeft derhalve niet kunnen vaststellen of er onderbo[redacted]eschikbaar is geweest.

262. [redacted] de hoor- en wederhoorfase aangegeven dat bij een aantal posten, met nam[redacted]eguliere proces zitten, de afboekingen ook op reguliere wijze direct in de exploita[redacted]genomen, deze worden niet van de reservering geboekt. [redacted] heeft aange[redacted]dat aan het einde van de periode een nieuwe inschatting wordt gemaakt van de reservering en een eventueel verschil in de exploitatie wordt opgenomen. Hiermee worden de exploitatie en de reservering volgens [redacted] juist en volledig verantwoord.

263. De tweede voorziening, in de specificatie omschreven als [redacted], bedroeg per balansdatum 2014 circa [redacted] In de administratie van 2015 is vastgesteld dat op 30 december 2015 een vrijval van circa [redacted] is geboekt. Bij afwezigheid van dotaties aan de voorziening gedurende 2015 lijkt deze vrijval te zien op de ultimo 2014 verantwoorde voorziening. Per saldo is de gevormde voorziening voor ten minste [redacted] derhalve niet gebruikt.

264. De resterende [redacted] is nader onderzocht. De bevindingen ten aanzien van die analyse zijn hieronder nader beschreven.

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2015

265. Volgens de in het balansdossier opgenomen specificatie van grootboekrekening 19100 waren ultimo 2015 twee posities opgenomen met betrekking tot [redacted] De eerste positie hield verband met de voorfinanciering en was groot [redacted] De tweede positie hield verband met openstaande posten bij [redacted] en bedroeg [redacted]. In de financiële administratie heeft BDO op grootboekrekening 19100 onder omschrijving [redacted] gedurende het boekjaar acht boekingen aangetroffen.

266. De eerstgenoemde positie aangaande de voorfinanciering houdt verband met de vo[redacted] welke [redacted] heeft overgenomen. De in het balansdossier opgenomen specificatie van [redacted] sluit niet aan met de eerder genoemde [redacted] Het overzicht van de voorf[redacted] dossiers waarvoor in totaal een voorfinanciering van [redacted] wordt verant[redacted] bot [redacted] is niet nader toegelicht in de specificatie van de voorfinanci[redacted] gende specificatie van de grootboekrekening.

267. De tweede positie, aangaande de afdoening van openstaande[redacted] onderbouwd in het balansdossier. In de financiële administratie is per [redacted] boeking groot [redacted] opgenomen met als omschrijving [redacted] *nstaande posten t/m 18-9-2015"*. Voorts is op 30 december een tweede b[redacted] Deze boeking vormt een raming voor de periode oktober 2016 to[redacted]6. Er is in het balansdossier geen specificatie of externe informatie beschik[redacted]eze boekingen.

268. [redacted]

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2016

270. In de pro forma jaarrekening voor boekjaar 2016 zijn met betrekking [redacted] wee voorzieningen verantwoord welke zien op de voorfinanciering en openstaande posten welke Buma/Stemra uit handen heeft gegeven aan [redacted] De ultimo 2016 verantwoorde posten zien op de eerder genoemde

voorfinanciering en de afdoening van openstaande posten. De transitorische posten ten aanzien van [redacted] bedragen in de jaarrekening 2016 tezamen [redacted].

271. In het ter beschikking gestelde balansdossier 2016 is voor beide posten geen onderbouwing of specificatie opgenomen. BDO heeft daardoor niet kunnen vaststellen dat er sprake is van een feitelijke verplichting van Buma/Stemra aan [redacted]

272. Boekingen in de financiële administratie dienen onderbouwd te zijn met onderliggende stukken. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor is geen (adequate) onderbouwing in de financiële administratie voor de boekingen op grootboek 19100 van per saldo [redacted] in relatie tot GGN naar voren gekomen.

Juridisch geschil [redacted]

Bevindingen ten aanzien van boekjaar 2014

273. Ultimo 2014 heeft Buma/Stemra een voorziening verantwoord voor een [redacted] De voorziening ziet op een mogelijk [redacted] als gevolg van de uitkomsten van de juridische procedure. [redacted]

274. Per balansdatum 2014 is volgens de specificatie van [redacted] voor vereniging Buma een voorziening opgenomen van [redacted] Hiervoor [redacted] aanwezig. In de e-mailboxen van de betrokkenen is een e-mail van [redacted] 2015 waaruit blijkt dat voor Buma/Stemra tezamen ultimo 2014 een bedrag [redacted] is voorzien.

Bevindingen ten aanzien van boekjaar [redacted]

275. In de financiële administratie van [redacted] boekrekening 19100 op 1 januari 2015 een vrijval van [redacted] is gebo[redacted]ng 'Voorziening [redacted] De vrijval wordt gedebiteerd op grootboekre[redacted]schrijving 'Jubilea uitkering'. Het is niet gedocumenteerd waarom [redacted]0 als tegenrekening is gebruikt voor de vrijval. Tevens is niet gedocum[redacted]erste dag van het nieuwe boekjaar een deel van de op 31 december 201[redacted]ing komt vrij te vallen.

276. [redacted]

aangegeven dat de daadwerkelijke vrijval van een deel van de gevormde voorziening heeft plaatsgevonden in december 2015 (zie ook accountantsverslag 2015).

278. [redacted]

Nadere achtergrond [redacted]

279. Ten behoeve van [redacted] is tijdens het opmaken van de jaarrekening 201[redacted] ten 'advocatenbrief' verstrekt door advocatenkantoor [redacted] Een advocatenbrief [redacted] behoeve van de jaarrekeningcontrole door de accountant. Middels de ad[redacted] de accountant rechtstreeks door de advocaat van de onderneming ingelicht [redacted] llen. De accountant gebruikt deze informatie in het beoordelen van eventue[redacted] eningen met betrekking tot juridische geschillen.

280. In de advocatenbrief wordt de casus [redacted] genoemd, [redacted] en eisen van Buma/Stemra en de tegenpartij beschreven worden. Daa[redacted] uma/Stemra schat dat de eventuele kosten voor de afwikkeling van het ges[redacted] 000 bedragen. De door Buma/Stemra geschatte proceskosten bedragen volg[redacted] inclusief kosten voor een eventueel deskundigenonderzoek, geschat maxi[redacted] egenpartij eist volgens de advocatenbrief een totale vergoeding van circ[redacted]

281. In de e-mailbox van [redacted] heeft [redacted] aangetroffen tussen [redacted] en advocatenkantoor [redacted] aangaande [redacted] in de e-mail van [redacted] aan [redacted] van [redacted] schrijft [redacted]

[redacted]

282. In de bijlage heeft BDO de besproken advocatenbrief aangetroffen. Aan de hand van de 'track changes', een registratie van wijzigingen in het document, is te zien dat [redacted] consistent met [redacted] e-mail, wijzigingen heeft doorgevoerd in de brief. De relevante passage uit de oorspronkelijke tekst, vóór de aanpassingen van [redacted] luidde:

[redacted]

283. De advocaat van het kantoor reageert op [redacted] op het bovenstaande verzoek [redacted]

[redacted]

284. In de finale versie zoals deze per e-mail door het advocatenkantoor [redacted] strekt op [redacted] luidt de passage:

[redacted]

285. [redacted]

Voor[redacted]lencommissie

Bevindi[redacted]zien van boekjaar 2014 en 2015

286. Ultimo 201[redacted] op grootboekrekening 19100 een voorziening aangehouden met als omschrijving 'Geschillencommissie' voor een bedrag van [redacted] Uit gesprekken met medewerkers van Buma/Stemra blijkt dat de voorziening dient ter dekking van de kosten van eventuele geschillenprocedures. Uit de financiële administratie van 2015 is gebleken dat op maandelijkse basis toevoegingen zijn gedaan aan de voorziening, voor in totaal [redacted] Uit de administratie blijkt niet dat er onttrekkingen zijn gedaan aan de voorziening Geschillencommissie.

287. Voorts blijkt uit de administratie van boekjaar 2015 dat de voorziening Geschillencommissie welke ultimo 2014 op de balans was opgenomen, in 2015 volledig is vrijgevallen. Deze vrijval duidt erop dat in 2014 geen onttrekkingen aan de voorziening zijn gedaan.

288. Uit voorgaande bevindingen blijkt dat Buma/Stemra geen gebruik maakt van de voorziening. Uit de besprekingen met de medewerkers van Buma/Stemra is gebleken dat de voorziening niet is toe te wijzen aan specifieke geschillen. Uit de gevoerde gesprekken volgt dat de positie wordt aangehouden voor het geval er een op balansdatum onbekend geschil bestaat waarvan de grondslag voor jaareinde ligt. Het vormen van een voorziening is, op basis van de in hoofdstuk 2.2 beschreven RJ 252, alleen mogelijk wanneer op balansdatum reeds bekend is dat er een mogelijke verplichting bestaat.

289. [redacted]

290. De uitleg van [redacted] geeft geen (adequate) onderb[redacted] van deze voorziening. Boekingen in de financiële administratie dienen on[redacted] onderliggende stukken. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wede[redacted]e) onderbouwing in de financiële administratie voor de boekingen ultimo 2[redacted]0 van [redacted] met de omschrijving 'Geschillencommissie' naar voren gek[redacted]

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2016

291. Uit de specificatie van grootboekrekening 19[redacted] is gebleken dat ook ultimo 2016 een voorziening ad €[redacted] is opgenomen[redacted]mschrijving 'Geschillencommissie'. Uit de financiële administratie van [redacted], net zoals in 2015, maandelijkse toevoegingen zijn gedaan aan de voo[redacted]. BDO heeft vastgesteld dat deze maandelijkse boekingen zijn te[redacted] het boekjaar, waardoor per saldo geen toevoegingen aan de voorzieni[redacted]ijkt dat de ultimo boekjaar 2015 verantwoorde voorziening niet is vrijgeval[redacted] 2016. Resumerend staat de voorziening van 2015 per jaareinde 2016 nog s[redacted]basis van de ter beschikking gestelde informatie is er geen duidelijke grond[redacted]n de voorziening.

Voorziening o[redacted]

Bevinding t[redacted] 2016

292. Buma/St[redacted]gens de balansspecificatie '19100 position paper', in de pro forma jaarr[redacted]016 een voorziening voor ontruimingsverplichtingen. Deze voorziening, gr[redacted]ekking op het verlaten van het huidige bedrijfspand.

[redacted]ngen

293. B[redacted]eft besloten andere huisvesting te zoeken en per 31 december 2017 het huidige pand te v[redacted] Volgens het vigerende huurcontract, waarvan in de specificatie een passage is opgenom[redacted], bestaat er een wederopleveringsverplichting wanneer de huur per 31 december 2012 opgezegd zou worden. Deze wederopleveringsverplichting luidt:

> *"Bij beëindiging van de huurovereenkomst dient het gehuurde (...) in originele staat geheel leeg en ontruimd bezemschoon te worden opgeleverd (...)."*

294. Deze verplichting is komen te vervallen daar Buma/Stemra geen gebruik heeft gemaakt van de zogeheten 'breakoptie'. Het contract stipuleert dat de huurder voor het eerst per 1 januari 2018 het gehuurde in 'de dan geldende goede staat' mag achterlaten. De bepaling vervolgt:

"Dit geldt tevens voor eventuele uitbreidingen en door huurder tijdens de vorige en de nieuwe huurperiode aangebrachte wijzigingen, mits deze wijzigingen te maken hebben met normaal regulier kantoorgebruik."

295. In de voorgenoemde position paper wordt uiteengezet dat een aantal door Buma/Stemra aangebrachte aanpassingen aan het pand mogelijk niet zouden voldoen aan 'normaal regulier kantoorgebruik'. Daaronder zouden de volgende bijzondere voorzieningen vallen:
    - een computer server park;
    - patchkasten en -ruimten;
    - elektrische archief rolkasten; en
    - een noodstroomvoorziening inclusief toebehoren.

296. Uit de geraadpleegde contractbepalingen volgt niet of voorgaande aanpas[redacted]maal regulier kantoorgebruik vallen.

Bepaling van de hoogte van de voorziening

297. De hoogte van de ontruimingsvoorziening is bepaald door de [redacted] ontruiming per vierkante meter te vermenigvuldigen met de te ontruimen[redacted]en voor ontruiming per vierkante meter zijn door Buma/Stemra bepaal[redacted] reguliere oplevering' respectievelijk € [redacted] m² voor 'computerruimten'. O[redacted]re informatie is niet vast te stellen op welke wijze de kosten per vierkante[redacted]et is daarmee niet mogelijk na te gaan of de gemaakte schatting een betro[redacted]e te verwachten kosten is. Ter onderbouwing van het aantal vierkante met[redacted] beschikbaar in het balansdossier.

298. Voorts zijn separate inschatti[redacted] de ontmanteling van koel- en luchtbehandelingsinstallaties en v[redacted] 'overige niet gemelde aanpassingen'. Deze stelposten zijn groot[redacted].

In de berekening zijn vl[redacted]men tegen de prijs van reguliere oplevering. Op basis van de position pap[redacted] ruimten de voorgenoemde bijzondere voorzieningen bevatten. Het aa[redacted]n de totale voorziening bedraagt[redacted]

Overige be[redacted]orziening

299. In de ap[redacted]svoorziening heeft BDO resumerend de volgende overige bevindingen geco[redacted]
    - [redacted] of de voorgenoemde bijzondere aanpassingen al dan niet onder 'normaal [redacted]orgebruik' vallen.
    - [redacted]erde prijs per vierkante meter is niet onderbouwd met externe informatie, [redacted] niet vast te stellen is of de geraamde kosten een betrouwbare schatting van de te [redacted]n kosten zijn.
    - De aanvullende stelposten voor de ontmanteling van de koel- en luchtbehandelingsinstallaties respectievelijk de 'overige niet gemelde aanpassingen' zijn niet onderbouwd.
    - Ten aanzien van de voorgenoemde 'overige niet gemelde aanpassingen' is niet gedocumenteerd op welke aanpassingen de stelpost toeziet. Zodoende is niet vast te stellen of Buma/Stemra daadwerkelijk een verplichting tot ontruiming heeft en daarmee terecht een voorziening verantwoordt.
    - Het is niet gedocumenteerd hoe de vleugels 3D en 2BC zijn opgenomen in de voorziening aangezien uit de stukken niet blijkt dat hier bijzondere, voor ontruiming in aanmerking komende, kantoorvoorzieningen aanwezig zijn.

300. Boekingen in de financiële administratie dienen onderbouwd te zijn met onderliggende stukken. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor is geen (adequate) onderbouwing in de financiële administratie voor de vorming van de voorziening van [redacted] naar voren gekomen.

Nog te betalen kosten ten aanzien van [redacted]

Bevinding ten aanzien van boekjaar 2016

301. Uit een periodieke analyse van de boekingen welke met betrekking tot [redacted] op grootboekrekening 19100 zijn gemaakt, blijkt dat op 30 december 2016 een tegenboeki[redacted]is gedaan ten bedrage van [redacted]. Middels deze boeking, met omschrijving *"TB Accrual [redacted] iecten 2016"*, zijn de eerder gerealiseerde kosten gecorrigeerd en de periodiek gevorm[redacted]den positie teruggedraaid. BDO merkt op dat deze tegenboeking hoger is dan d[redacted] opgeboekte kosten. Op de grootboekrekening was tot aan de debiterin[redacted]rca [redacted] aan de accrual toegevoegd.

302. BDO heeft vervolgens de door Buma/Stemra verstrekte van[redacted] gezien voor de periode 1 december 2016 tot en met 23 februari 2017. In de [redacted]kken gevonden welke aanleiding zouden hebben gegeven voor het terugboe[redacted]ealiseerde kosten. Documentatie voor het vaststellen wat de grondslag is [redacted]van de kosten is niet aangetroffen in ons onderzoek.

303. [redacted]

304. [redacted]

Ve[redacted]en [redacted]

Opdr[redacted]atie

305. [redacted]

[redacted]

306. Het contact van [redacted] bevestigt op 5 december 2016 dat [redacted] een factuur zonder tijdsperiode zal sturen.

307. Het risico van facturen waarop geen duidelijke tijdsperiode staat, is dat deze in e[redacted] periode worden verantwoord. Een dergelijke bewuste of onbewuste verkeerde allo[redacted] tot verschuivingen van kosten tussen perioden. De te factureren FTE worden, in[redacted] [redacted] vooruitbetaald'. De te factureren kosten hebben derhalve mogeli[redacted] Gezien de opdracht circa één maand voor jaareinde 2016 is gegeven, [redacted] te factureren vóór jaareinde, is het mogelijk dat de kosten voor 2017 vera[redacted]6.

Factuuronderzoek

308. BDO heeft, op basis van de facturen van [redacted] die BD[redacted] Buma/Stemra aangaande boekjaar 2016, onderzocht of de bovengenoemd[redacted]emra is verzonden. Daartoe heeft BDO de facturen die zijn ontvangen van[redacted] de e-mail, zijnde 5 december 2016, geanalyseerd.

309. In de ontvangen facturen is geen factuur a[redacted] [redacted] voorgestelde omschrijving "extra activiteiten voor manu[redacted]DO een factuur aangetroffen met de omschrijving *"Fees for services - A[redacted]acity"*. De factuur, groot [redacted] exclusief btw, is in de administratie [redacted]ernummer 180051685.

310. Op de factuur wordt voorts [redacted]'workorder'. Middels workorders worden de projectopdrachten van Bum[redacted] geformaliseerd. Het workordernummer op de factuur luidt *"BS-2016-38"*.

311. BDO heeft de van[redacted]n workorders geraadpleegd en vastgesteld dat in de ter beschikking ge[redacted]rkorder met het referentienummer BS-2016-38 aanwezig is. De workord[redacted]g *"BPO additional offshore capacity 2017"*. De workorder is namens [redacted]erd door [redacted] De workorder is niet gedateerd, waardoo[redacted] wanneer deze is opgesteld of geëffectueerd.

312. In de workorde[redacted]derhavige dienstverlening van [redacted] aan Buma/Stemra vastgelegd. De workorder beschrij[redacted]dat gedurende 2017 voor de projecten in India tien additionele fte's zullen worden ingezet. De workorder specificeert dat de kosten hiervoo[redacted] bedragen.

313. [redacted]

314. Gedurende de bespreking met [redacted] op 8 juni 2017 gaf [redacted] aan dat hij de e-mail met facturatie instructies aan [redacted] heeft verzonden op verzoek van [redacted]. [redacted] heeft daarbij aangegeven aan dat [redacted] deze opdracht mondeling heeft gegeven.

[redacted] heeft aangegeven dat Buma/Stemra met de factuur het nog resterende budget voor IT wilde benutten. [redacted] heeft aangegeven dat vaker aan het eind van een verslaggevingsperiode wordt bezien of budgetten zijn gerealiseerd of dat er nog te benutten ruimte is. Het initiatief voor het bepalen en benutten van de nog bestaande reserveringen lag volgens [redacted] bij de afdeling [redacted] Daarbij zou [redacted] wel geconsulteerd worden.

Verantwoording in de financiële administratie

315. Voorts heeft BDO de financiële administratie geraadpleegd om vast te stellen hoe de [redacted]erde bedragen zijn verantwoord. Uit de financiële administratie blijkt dat de koste[redacted] workorder betrekking hebben op 2017, middels een drietal boekingen zij[redacted] financiële administratie van 2016. De boekingsgang is hieronder in een tabel[redacted]en van 2016 zijn, op basis van voorstaande, voor [redacted] te hoog verantw[redacted]

Acc Code	[redacted]	up00150756020	up001[redacted]	[redacted]	Eindtotaal
[redacted]	[redacted]	[redacted]			[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]			[redacted]
[redacted]	[redacted]	[redacted]		[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]			[redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]			[redacted]	[redacted]

Aanvullende werkzaamheden

316. Naar aanleiding van bovenstaand[redacted] O nader onderzoek gedaan naar de correspondentie tussen [redacted] ntact bij [redacted] BDO heeft in de onderzoeksperiode 2015 tot [redacted] een additionele e-mails aangetroffen waarin soortgelijke instructies tot [redacted].

317. [redacted] h[redacted] gegeven dat nadat duidelijk werd welke activiteiten c.q. werkzaamheden b[redacted] ze factuur ad [redacted] hij de beslissing heeft genomen om deze post v[redacted] woorden. Deze correctie is volgens [redacted] dan ook reeds in[redacted]

318. BDO h[redacted] correctieboeking is gemaakt nadat BDO de data had veiliggesteld op 25 feb[redacted] p basis van het wederhoor bij Buma/Stemra blijkt dat de correctieboeking va[redacted] op 28 februari 2017.

2.5.4 Aanvullende bevindingen uit het e-mailonderzoek

319. BDO heeft gedurende het onderzoek naar de hiervoor genoemde kosten verschillende documenten en de e-mailboxen van [redacted] onderzocht.

Cushion & Deficiency-lijsten

320. BDO heeft naar aanleiding van de hiervoor beschreven bevindingen een zoektermenlijst opgesteld. Aan de hand van deze zoektermenlijst zijn de e-mailboxen van de betrokkenen doorzocht op nadere onderbouw of correspondentie over de onderzochte posten.

321. Uit het e-mailonderzoek is gebleken dat specificaties van grootboekrekening 19100 intern worden afgestemd binnen het [redacted] team. De versies die BDO in de e-mailboxen heeft aangetroffen wijken af van de versies die in het door Buma/Stemra verstrekte balansdossier zijn opgenomen.

322. De specificaties in de e-mailboxen worden aangeduid met 'Cushion & Deficiency-lijsten' of 'C&D-lijsten'. De term 'cushion' wordt in de verslaggevingsliteratuur gebruikt voor het aanduiden van posten waarin een mate van oververantwoording zit. De term 'deficiency' duidt op tekortkomingen of onvolkomenheden.

323. [redacted]

324. De aangetroffen specificaties zijn inhoudelijk opgebouwd uit drie kol[redacted]m van de specificatie wordt aangeduid met 'Cushion'. In de tweede kolom[redacted]ciency', zijn voor een aantal van de voorgenoemde posten aanvullende bedr[redacted] laatste kolom worden de als 'cushion' aangemerkte posten weergegeven[redacted]ele 'deficiencies'. Deze laatste kolom wordt aangeduid met "Overall".

325. Op basis van het onderzoek naar de e-mailboxen va[redacted]D vastgesteld dat de C&D-lijsten op verschillende momenten gedurend[redacted]de hebben gecirculeerd. In onderstaande tabel is uiteengezet op welke [redacted]elke e-mails de C&D-lijsten zijn verspreid.

"Concept cushion & deficiency ove[redacted]	dag 5 februari 2015 16:58:01
"Stemra balans posten"	dag 28 augustus 2015 16:49:57
"reserveringen op 19100 (za[redacted]	dinsdag 15 september 2015 17:01:02
"C&D lijst Stemra"	dinsdag 29 maart 2016 18:16:55
"P C&D lijst Buma en S[redacted]	donderdag 7 april 2016 10:28:19
"S - 107 - Non-closi[redacted]	dinsdag 19 juli 2016 17:40:45
"19100 Reserve[redacted]	dinsdag 24 januari 2017 16:24:10

Specificat[redacted]ng 19100 'zacht'

326. In he[redacted]ar de C&D-lijsten heeft BDO aanvullende specificaties van gro[redacted]angetroffen. In deze specificaties worden posten in het grootboek [redacted] de accountantspraktijk worden 'zachte' posten geduid als verantwoorde pos[redacted]njks of geen adequate onderbouwing voor bestaat. De specificaties van 15 septem[redacted]november 2016 en 24 januari 2017 zijn door BDO nader onderzocht gezien deze specificati[redacted]dom jaareinde van boekjaar 2015 respectievelijk 2016 zijn opgesteld. Tevens is de specificatie die per e-mail tussen betrokkenen is verzonden op 1 november 2016 beschreven. Deze laatste e-mail is beschreven gezien in die specificatie een vergelijking wordt gemaakt tussen de als 'zacht' aangeduide posten en een bedrag dat wordt geduid als de 'Materialiteitsgrens [redacted]

327. [redacted]

[redacted]

Specificatie van 15 september 2015

328. In de specificatie die per e-mail op 15 september 2015 onder he[redacted]team is gedeeld, zijn vijftien posten opgenomen. In totaal omvat de specificatie een bedrag van [redacted] Onder de in de specificaties aangeduide zachte posten zijn ook de hierboven beschreven posities aangaande de Geschillencommissie, [redacted] en GGN.

329. Voorts heeft BDO geconstateerd dat bij de gespecificeerde posten een jaartal is aa[redacted]cht van de vijftien posten is dat een jaartal vóór 2015. In de onderstaande tabel [redacted] betreffende posten:

[redacted]

330. BDO heeft de voo[redacted]an 15 september 2015 vergeleken met de specificatie van de balanspositi[redacted]vergelijking blijkt dat een aantal posten die nog wel op 15 september [redacted]mo 2015 niet meer in de specificatie staan. BDO heeft nader onderzoe[redacted]llen tussen beide lijsten.

331. BD[redacted]e administratie vastgesteld dat gedurende december 2015 middels 61 jo[redacted]rag van [redacted] is gedebiteerd. Dit kan een mogelijke verklaring zijn van de ni[redacted]osten op de specificatie van december 2015. In de voorliggende maanden is gemidde[redacted] gedebiteerd. De debitering in december 2015 is daarmee circa 4,7 keer hoger dan i[redacted]e voorliggende maanden.

332. De debiteringen in december 2015 zijn in gecondenseerde vorm naar aard en bedrag in onderstaande tabel opgenomen. Onder de debiteringen bevinden zich onder meer de hierboven beschreven vrijvallen van posities met betrekking tot [redacted] en GGN.

[redacted]

333. [redacted]

334. [redacted] heeft in [redacted] dat het hier om reguliere boekingen of jaarlijkse of eenmalige boekingen [redacted] door [redacted] nog geen (adequate) onderbouwing gegeven [redacted] boekingen in de financiële administratie die in ons onderzoek naar vore[redacted] ontkracht de reactie van [redacted] niet onze bevindingen ten a[redacted] 19100, zoals uiteengezet in paragraaf 2.5.3.

Specificati

335. BDO he[redacted] oek naar de als 'zacht' aangeduide posten een e-mail van 1 november 2016 [redacted] is verzonden door [redacted] en was gericht aan [redacted]. D[redacted] als volgt:

[redacted]

336. De vraag van de heer Van Limpt per e-mail verzonden op 25 oktober 2016, waaraan [redacted] refereert, is opgenomen in de e-mail van [redacted] aan [redacted]. De e-mail van de heer Van Limpt luidt:

> *"Ziet er goed uit dus?*
> *Hoeveel ruimte hebben we nog qua kosten?"*

337. Een reactie van [redacted] de heer Van Limpt ter beantwoording van [redacted] e-mail van 25 oktober 2016 heeft BDO niet aangetroffen in de e-mailboxen.

338. [redacted]

339. Het berekende bedrag voor de totale ruimte wordt vervolgens vergeleken met e[redacted]wordt aangeduid als 'Materialiteitsgrens [redacted] De materialiteitsgrens is een bench[redacted]nt gebruikt om controleverschillen te beoordelen. Op hoofdlijnen wor[redacted] de materialiteitsgrens gedoogd en dienen fouten boven de materialiteitsg[redacted]igeerd in de jaarrekening.

340. In het document zijn geen toelichtingen opgenomen waarui[redacted]rekende 'totale ruimte' wordt vergeleken met materialiteitsgrens [redacted] De[redacted]grondslag liggende bedragen worden gevormd door verwijzingen naar lok[redacted]a/Stemra. BDO heeft geen inzicht in deze bestanden.

341. De heer Van Limpt vraagt in oktober 2016 te[redacted]en van het budget 2017 en de noodzakelijke forecastcijfers gehele jaar 20[redacted]uimte in het budget/actuals 2016.

342. [redacted] heeft in wederk[redacted]t een reguliere en legitieme vraag is in een budgetorganisatie, zoals Buma[redacted] voegt hieraan toe dat het feit dat [redacted] dit met [redacted]rstemmen, volgens [redacted] gezien hun posities voor de hand li[redacted]

Specificatie van 24 j[redacted]

343. In de e-mail heeft[redacted]an grootboekrekening 19100 aangetroffen die gedateerd is op 24 januari 2[redacted]op die datum via e-mail onder de afdeling [redacted] verspreid. De specifi[redacted]asis van aanduidingen in de specificatie, de opbouw van grootboe[redacted]ember 2016.

344. In[redacted]eld "19100 Reserveringen Buma", zijn balansposten die ultimo 2016 [redacted]nomen onder een tussenkop getiteld "Reserveringen 2015 (zacht)". In totaal b[redacted]ie 19 posten die als 'zacht' zijn aangeduid voor een totaalbedrag van [redacted]

345. Het totaalbedrag van de gehele specificatie, inclusief de als 'zacht' aangeduide posten, bedraagt circa [redacted] Dit bedrag sluit niet aan met de in de financiële administratie verantwoorde [redacted] Het verschil tussen de specificatie en de financiële administratie, ten bedrage van [redacted] is in de specificatie niet verklaard. Het is op basis van de documentatie derhalve niet duidelijk hoe deze specificatie zich verhoudt tot de ultimo 2016 verantwoorde posten. BDO heeft vastgesteld dat onder de 19 'zachte' posten ook de eerder genoemde reservering voor 'algemene kosten n.t.b.', de voorziening voor de Geschillencommissie en de voorziening ten aanzien van GGN zijn opgenomen. Voorts zijn andere, niet onderzochte posten opgenomen.

346. Een nadere toelichting van [redacted] hebben wij in wederhoor ontvangen:

347. [redacted] in wederhoor aangegeven dat het hier om vragen gaat die over de jaar[redacted]n die bij start van het onderzoek nog in concept en onder discussie waren. Hierme[redacted] nog geen (adequate) onderbouwing van de betreffende boekingen [redacted]anciële administratie gegeven die in ons onderzoek naar voren zijn gekomen. Derhalve ontk[redacted]cht de reactie van [redacted] niet onze bevindingen ten aanzien van de rekening 19100, zoals uiteengezet in paragraaf 2.5.3.

Mogelijk vrij te vallen posten in het balansdossier

348. In de reeds genoemde specificatie van grootboekrekening 19100 van 2016 heeft BDO gedurende het onderzoek een lijst met 'mogelijke vrijval' posities aangetroffen. De opsomming bevat tien posten, waaronder de voorgenoemde positie ten aanzien van GGN en de reservering algemene nog te betalen kosten. Het totaal van de specificatie bedraagt [redacted] In de specificatie is geen nadere toelichting opgenomen, waardoor niet vast te stellen is wat het doel van de lijst moet zijn geweest.

349. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor is geen (adequate) onderbouwing in de financiële administratie van de lijst 'mogelijke vrijval' van grootboekrekening 19100 betrekking hebbende op 2016 ten bedrage van in totaal [redacted] naar voren gekomen. Dit bevestigt mede de eerdere bevindingen uiteengezet in paragraaf 2.5.3 dat boekingen in de financiële administratie niet voldoende zijn onderbouwd met onderliggende stukken.

2.6 Bevindingen verantwoording van opbrengsten

2.6.1 Inleiding

Scope

350. In dit hoofdstuk worden de onderzoeksbevindingen beschreven met [redacted] de kostenverantwoording in de financiële verslaggeving van Buma/Stemra o[redacted] en 2016. De onderzoeksbevindingen houden verband met *vraagpunt d.* uit [redacted]e:

> *d. "Kosten die mogelijk van de omzet zijn afgetrokk[redacted]binnen de bandbreedte van 15% van de omzet zijn gebleven".*

Verrichte werkzaamheden

351. De in dit hoofdstuk gerapporteerde onderzoeksbevindi[redacted] bestudering van door Buma/Stemra aangeleverde informatie en de financ[redacted] nadere duiding van het proces en onze constateringen hebben wij inter[redacted]erschillende functionarissen van Buma/Stemra.

Beschikbare informatie

352. BDO heeft gedurende het onderzoek [redacted]n geraadpleegd:

- De balansdossiers waari[redacted] van boekjaar 2015 en 2016 ten grondslag liggende specificaties [redacted]ootboek van de betreffende boekjaren zijn opgenomen.
- Uittreksels van d[redacted]ie ten aanzien van de verwerking van de onderzochte posten.
- De e-mail[redacted]n [redacted] voor de periode januari 2015 tot en met fe[redacted]nand van een zoektermenlijst zijn geanalyseerd.

353. Bij aanva[redacted]eeft BDO verzocht de documenten, zoals opgenomen in bijlage 2, aan te[redacted]g heeft plaatsgevonden tussen 14 en 17 maart 2017.

[redacted]n ([redacted]) medewerkers

354. [redacted]erzoek heeft BDO besprekingen gevoerd met de volgende functionarissen van Bu[redacted]

[redacted]

355. Een compleet overzicht van de in het kader van de opdracht gevoerde besprekingen met medewerkers van Buma/Stemra is opgenomen in bijlage 3.

356. Daarnaast heeft BDO op de financiële verantwoording toeziende vragen schriftelijk voorgelegd aan [redacted]. Daar waar antwoorden verstrekt en relevant zijn, zijn deze in onderstaande uiteenzetting verwerkt.

Analysewerkzaamheden

357. BDO heeft, op basis van de ter beschikking gestelde informatie, onderzoek gedaan naar van de omzet afgetrokken kosten. De onderzoekwerkzaamheden van BDO omvatten:

- Het, op basis van de opdrachtbrief en de ter beschikking gestelde gegevens, opstellen van een zoektermenlijst ten behoeve van onderzoek naar de e-mailboxen van de betrokkenen.
- Het aan de hand van een zoektermenlijst onderzoek doen naar de e-mailboxen [redacted] en de [redacted] Het doel van het e-mailonderzoek was het vergaren van informatie aangaande de verantwoordingswijze van de omzet.
- Het analyseren van de specificaties in de balansdossiers voor boekjaren 2015 en 2016 aangaande de verantwoorde aftrekposten van de omzet.
- Het analyseren van de onderhavige journaalposten, subadministraties en [redacted] in de financiële administratie.

2.6.2 Bevindingen ten aanzien van 'fingerprinting'

Achtergrond

358. Buma/Stemra maakt voor het in kaart brengen van de afge[redacted] van zogeheten 'fingerprinting' software. De 'fingerprinting' software re[redacted] welke werken zijn uitgevoerd op bijvoorbeeld radio- en televisiez[redacted] manier verkregen gebruiksgegevens worden gebruikt om vast te stelle[redacted] de rechthebbenden recht hebben.

359. De 'fingerprinting' software wordt via [redacted] partij, betrokken. De kosten voor het gebruik voor de 'fingerprinting' s[redacted] per kwartaal vooraf aan Buma/Stemra gefactureerd.

360. Vanaf boekjaar 2016 worde[redacted]rinting' ook doorbelast aan de Stichting ter Exploitatie van Naburige R[redacted]

Boekingsgang 'fing[redacted]

361. BDO heeft nader[redacted]de verwerking van de kosten voor 'fingerprinting'. Op basis van de financi[redacted]boekjaar 2015 en 2016 heeft BDO vastgesteld dat gefactureerde kosten ini[redacted]rd op kostengrootboekrekening 54110 'Servicebureau's'. Deze boeking[redacted] met de boekingsgang van andere kostensoorten.

362. C[redacted]rdt vervolgens een deel van de kosten tegengeboekt en overgebracht naar [redacted]000 'Gefactureerde omzet huidig boekjaar'. De maandelijkse boekingsgang is hie[redacted]even.

Maandelijks[redacted] boekingsgang van de tegenboeking van 'fingerprinting' kosten:

60000	Gefactureerde omzet huidig boekjaar	D
19100	Reservering Te Betalen Diverse Kosten	D
54110	Servicebureaus	C

363. Op basis van de omschrijvingen van de boekingen en de onderhavige kostenplaatsen heeft BDO vastgesteld dat de overboekingen verband houden met de omroepen [redacted]

364. Effectief leidt de maandelijkse overboeking van de kosten naar de omzet tot een daling van de beheerskosten en de rechtenopbrengst. Zodoende wordt de opbrengst die beschikbaar is voor uitkering verlaagd door het aftrekken van kosten van de rechtenopbrengsten.

365. In wederhoor heeft [redacted] aangegeven dat het onjuist is dat de opbrengst die beschikbaar is voor uitkering, wordt verlaagd door het van de rechtenopbrengsten aftrekken van kosten. [redacted] heeft gesteld dat er geen kosten worden afgetrokken van de rechtenopbrengsten. Van de gefactureerde bedragen aan de drie grote omroepen heeft een afzonderlijk deel betrekking op de kosten die Buma/Stemra in rekening brengt voor de voor distributie noodzakelijke muziekgebruik gegevens van deze omroepen.

366. [redacted] heeft voorts aangegeven in wederhoor dat een verlaging van [redacted]osten door deze boekingen leidt tot een hoger beschikbaar bedrag voor uitkering.

Bevindingen uit e-mailonderzoek

Memo van [redacted]

367. BDO heeft gedurende het e-mailonderzoek een memorandum aange[redacted]. [redacted] Deze memo geeft nadere context bij de v[redacted] aangetroffen memorandum is opgesteld door [redacted] Uit de [redacted]etrokkenen blijkt dat [redacted] ondersteuning heeft verleend aan het [redacted]morandum. [redacted] heeft het memorandum op 4 januari 2017 [redacted] Van Limpt.

368. In het memorandum wordt de boekingsgang v[redacted]er uiteengezet en wordt de toedracht van de overboeking toegelicht. D[redacted] als volgt geduid:

[redacted]

369. [redacted]hoor aangegeven dat een deel van de betaling/vergoeding van de omroep[redacted]uma/Stemra is voor de kosten van de aanlevering gebruiksgegevens (waar[redacted]twoordelijk voor zijn).

[redacted]rden omroepen zelf gebruiksgegevens aan en betrof de werkelijke au[redacted]eding 97% van de grondslag. De vergoeding voor de berekening en de aanlevering van ge[redacted]of 3% van grondslag.
Tegenwo[redacted]betalen de omroepen 100%, waarvan 3% een vergoeding is voor Buma/Stemra voor het feit dat Buma/Stemra tegenwoordig zelf zorg draagt voor het verzamelen van gebruiksgegevens via [redacted] Fingerprinting. Volgens [redacted] zijn voor de eenvoud en efficiency in het verleden hiervoor de bedragen 'min of meer' gefixeerd en is slechts voor de grote partijen deze regeling toegepast. Een andere partij waarbij deze regeling van toepassing was, was de [redacted]

[redacted]

[26] Zie bijlage 7

370. [redacted] vervolgt in het memorandum met te beschrijven dat de gesaldeerde presentatie ter discussie kan worden gesteld door de accountant. Voorts vermeldt [redacted] dat het door de accountant afkeuren van de gekozen verwerkingswijze gevolgen kan hebben voor de verantwoording van de beheerskostennormen, zoals voorgeschreven in de Wtcb:

[redacted]

371. Voorts schrijft [redacted] in het memorandum dat de verwerkingswijze [redacted] 2015 gehanteerd werd:

[redacted]

Normenkader

372. Bij ontvangen bedragen waarbij ook correspondere[redacted] zijn te onderkennen, kan de vraag rijzen of dit opbrengsten zijn die in de w[redacted] moeten worden verwerkt. In de onderhavige casus doet deze vraag zich [redacted] sting aan de omroepen van de door Buma/Stemra voor fingerprinting te b[redacted]

373. Bepalend daarbij is de definitie van [redacted] nieert opbrengsten als:

> *"Baten die ontstaan [redacted] normale activiteiten van een onderneming. Opbrengsten word[redacted] benamingen aangeduid, zoals omzet, honoraria, rente, dividen[redacted]r. Opbrengsten omvatten uitsluitend de bruto vermeerderi[redacted]entieel die de rechtspersoon voor eigen rekening heeft ontvange[redacted]eren heeft".*

374. Voor het be[redacted]agen tot de opbrengsten behoren geeft de RJ in RJ 270.105a tot en met 10[redacted]

- *[redacted]espersoon dient zijn transacties te beoordelen om te bepalen of en in [redacted]gen voor derden of voor eigen rekening ontvangt. Bij die beoordeling [redacted]dante feiten en omstandigheden in aanmerking te worden genomen".*
- [redacted] *"Bedragen die de rechtspersoon voor eigen rekening ontvangt dienen als op[redacted]en te worden verwerkt. Opbrengsten omvatten uitsluitend de bruto vermeerderingen van economisch potentieel die de rechtspersoon voor eigen rekening heeft ontvangen respectievelijk te vorderen heeft.*
  Een rechtspersoon ontvangt bedragen voor eigen rekening indien hij de belangrijke rechten op economische voordelen en belangrijke risico's heeft met betrekking tot de geleverde goederen of diensten. Indicatoren daarvoor kunnen zijn:
  - *de rechtspersoon heeft de primaire verantwoordelijkheid voor de levering of uitvoering, bijvoorbeeld doordat hij jegens de afnemer verantwoordelijk is voor de geleverde goederen of diensten;*
  - *de rechtspersoon heeft voorraadrisico;*

- *de rechtspersoon heeft vrijheid van handelen bij het bepalen van de prijs, ook als dat indirect is door bijvoorbeeld additionele goederen en diensten te verstrekken; en*
- *de rechtspersoon heeft het kredietrisico over het door de afnemer verschuldigde bedrag.*

  Geen enkel kenmerk is op zichzelf beslissend."

- RJ 270.105c: *"Bedragen die de rechtspersoon voor derden ontvangt zijn geen vermeerderingen van economisch potentieel en verhogen het eigen vermogen niet. Daarom dienen dergelijke bedragen niet als opbrengsten te worden verwerkt.*
  Een rechtspersoon ontvangt bedragen voor derden indien hij geen belangrijke rechten op economische voordelen en belangrijke risico's heeft met betrekking tot [redacted] geleverde goederen of diensten. Een indicatie dat de rechtspersoon bedragen voor [redacted] angt is dat het bedrag dat de rechtspersoon toekomt vooraf bepaald is, hetzij [redacted] rag per transactie, hetzij als een percentage van het bedrag dat aan [redacted] is gebracht.
  Zo worden bij toepassing van deze indicatoren bij tussenpe[redacted]ing van derden transacties afsluiten, uitsluitend de provisieontva[redacted] verwerkt. Bedragen die de tussenpersoon voor rekening van die de[redacted] doorbetalen, verhogen het eigen vermogen van de tussenpe[redacted] daarom geen opbrengsten."

375. Indien de doorbelasting niet voldoet aan de definitie[redacted]t deze doorbelasting niet in de winst- en verliesrekening te worden verwerk[redacted] zijn dan evenmin voor rekening van Buma/Stemra en zijn daarm[redacted]betalingen dienen dan eveneens buiten de winst- en verliesrekening te bli[redacted] van bedragen die initieel wel op grootboekrekeningen van kosten zijn ve[redacted]ootboekrekeningen van opbrengsten, heeft effectief dezelfde uitkomst [redacted]st- en verliesrekening laten van deze bedragen.

376. De beoordeling of de door[redacted]et worden gezien als een opbrengst conform de jaarverslaggevingsregels[redacted]an dit onderzoek.

377. [redacted]angegeven dat in paragraaf 2.2 wordt uitgegaan van een saldering van[redacted] Hier zou het echter gaan om een saldering van auteursrecht[redacted]en fingerprint vergoeding door omroepen (W&V).

Omva[redacted]en

378. BD[redacted] financiële administratie in kaart gebracht wat de omvang van de op de [redacted]hindering gebrachte bedragen is. Daarbij is onderzoek gedaan naar boekingen [redacted]chrijving of kostenplaats verband houden met 'fingerprinting'.

379. In de fi[redacted]e administratie van 2015 is een bedrag van [redacted] uit de kosten geboekt en overgebracht naar grootboekrekening:

    19100 "Reservering Te Betalen Diverse Kosten"
    60000 "Gefactureerde omzet huidig boekjaar"

380. De per maand geboekte bedragen zijn opgenomen in de tabel hieronder.

381. In de financiële administratie van 2016 is een bedrag [redacted] kosten geboekt en overgebracht naar grootboekrekening:
19100 "Reservering Te Betalen Diverse Kos[redacted]
60000 "Gefactureerde omzet huidig bo[redacted]
26130 "Nog te faktureren dienstverl[redacted]

De per maand geboekte bedragen zijn [redacted] hieronder.

Maand	19100	26[redacted]	[redacted]0000
[redacted]			

382. De ten opzichte van 2015 additionele overboeking naar grootboekrekening 26130 van [redacted] houdt verband met de doorbelasting van kosten aan [redacted]

383. [redacted]

[17] Genoemde bedragen zijn in €

384. In het voorgenoemde memorandum van [redacted] is ook een overzicht van de financiële implicaties van de huidige verwerking van de kosten van 'fingerprinting' opgenomen. Daaruit blijken bedragen die overeenkomstig zijn met bovenstaande tabellen. In het memorandum van [redacted] is ook het naar 19100 overgeboekte bedrag, groot [redacted] voor zowel 2015 als 2016, opgenomen. Daar is dit bedrag aangeduid als verband houdende en gesaldeerd zijnde met de rechtenopbrengsten die gevorderd zijn van de [redacted]

2.6.3 Bevindingen ten aanzien van oninbare vorderingen

Achtergrond

385. Buma/Stemra verantwoordt in haar jaarrekeningen over 2015 en 2016 een tweetal [redacted] oninbare vorderingen. Middels deze voorzieningen worden de vorderingen [redacted] afgewaardeerd voor het deel van de vordering dat oninbaar is als gevolg [redacted] of disputen. BDO heeft de voorzieningen, die verantwoord zijn in de finan[redacted] 2015 en 2016, nader onderzocht.

Procedure omtrent de vorming van de voorziening

386. Op basis van besprekingen met medewerkers van Buma/S[redacted] onstateerd dat de vorming van de voorziening voor oninbare vorderi[redacted] proces plaatsvindt. Volledigheidshalve merkt BDO op dat op basis van d[redacted] niet is vastgesteld dat deze procesgang formeel is vastgelegd in proce[redacted] besproken procesgang is hieronder beschreven. In deelparagraaf "vormi[redacted] de administratie" hieronder volgt een uiteenzetting van de administratie[redacted] ormen van een voorziening voor oninbare vorderingen.

387. De voorziening voor oninbare vorde[redacted] wordt individueel bepaald. Voor kleine posten wordt op geaggregeerd [redacted] gevormd. Per rapportagedatum wordt een ouderdomsanalyse opgemaakt[redacted] van de vervaldatum in een leeftijdscategorie worden ingedeeld. Aan de[redacted] affel gekoppeld, waarbij posten al naar gelang zij langer niet voldaan w[redacted] oorzien worden. Deze methodiek wordt dynamisch genoemd.

388. Na het opstelle[redacted] wordt deze aan de afdeling Credit Control overhandigd. Aldaar wordt voor[redacted] euren bepaald of de voorgestelde voorziening op basis van de ouderdo[redacted] erbij wordt rekening gehouden met individuele omstandigheden van debit[redacted] orkomende gevallen wordt afgeweken van de eerder genoemde ou[redacted]

389. Na [redacted] oor Credit Control wordt de voorgestelde voorziening voorgelegd aan [redacted] De [redacted] kan nog aanpassingen maken in de voorgestelde voorziening alvorens deze wordt verwerkt in [redacted] financiële administratie.

Vorming van de voorziening in de administratie

390. De voorziening voor oninbare vorderingen wordt gevormd ten laste van grootboekrekening 60000 'Gefactureerde omzet huidig boekjaar'. Op deze grootboekrekening zijn, zoals reeds beschreven, de door Buma/Stemra in rekening gebrachte rechtenopbrengsten verantwoord. Door de voorziening te vormen ten laste van deze rekening wordt de positie aan rechthebbenden verschuldigde bedragen verlaagd. De voorziening is daarmee een aftrekpost van de omzet. Uit besprekingen met medewerkers van Buma/Stemra is gebleken dat deze handelswijze wordt gekozen om weer te geven

welke gevorderde gelden met zekerheid geïncasseerd worden ten behoeve van uitkering aan de rechthebbenden. Immers, zou de voorziening niet ten laste worden gebracht van de rechtenopbrengst, dan zouden mogelijk oninbare bedragen in ogenschouw worden genomen voor distributie.

Observaties ten aanzien van boekjaar 2016

Verschuiving van omzet tussen boekjaar 2015 en 2016

391. Op basis van het balansdossier van boekjaar 2015 heeft BDO vastgesteld dat ultimo 2015 een voorziening ad circa [redacted] is opgenomen voor vorderingen op de sector Horeca. Op basis van besprekingen met de medewerkers van Buma/Stemra is gebleken dat de voorziening [redacted] als gevolg van betalingsachterstanden in de sector Horeca. Op basis van de besprekingen [redacted] dat twee in 2016 verantwoorde vrijvallen mogelijk verband houden met de ultimo voorziening. De twee vrijvallen zijn hieronder nader toegelicht.

392. Op 30 december 2016 is middels journaalpost up00151112104 een vrijval [redacted] geboekt met omschrijving "Reservering dub. Deb. 2016". De vrijval [redacted] komt van grootboekrekening 60000 is verspreid geboekt. Voor een uitsplitsing [redacted] verschillende boekingsregels zie de tabel hieronder. BDO merkt op dat de [redacted] in een zevental ronde bedragen. Door het ontbreken van onderliggende documentatie [redacted] financiële administratie is niet vast te stellen wat de reden is van deze verdeling [redacted] vrijval is onderverdeeld in de volgende bedragen:

[redacted]

393. Op 30 december 20[redacted]st up00151112103 een vrijval groot [redacted] geboekt met een gelijkluidende omschrijving [redacted] weten "Reservering dub. Deb. 2016".

394. [redacted]

[redacted]

Voorziening oninbare vorderingen ultimo 2015

396. Voorts heeft BDO op basis van de financiële administratie van [redacted] nog een vrijval heeft plaatsgevonden. Middels journaalpost up00144944014 [redacted] een vrijval groot [redacted] geboekt van grootboekrekening 16160 met [redacted] Oub. deb. 2015". De vrijval houdt, op basis van de omschrijving, verband [redacted] rantwoorde voorziening ad [redacted]. De vrijval in 2016 beloopt [redacted] mo 2015 gepresenteerde voorziening.

397. [redacted] heeft in wederhoor [redacted] henhangende boeking op datzelfde moment van [redacted] s gemaakt. In [redacted] ke van een vrijval, maar juist van een verhoging van de reeds gevormde vo[redacted]ber 2015 met meer dan [redacted].

[redacted] heeft de [redacted] geschetst:
Per 31 december 2015 is [redacted] dande, bedrag dat als voorschot aan [redacted] voor hun muziekgebruik was ge[redacted] omzet was geboekt) voorzien. Dus [redacted] Dit bedrag is dus een ju[redacted] romzet 2015 geweest. De dringende reden hiervoor was dat Buma/Stem[redacted] natie kreeg dat de omzet van [redacted] en het percentage muziekgebruik[redacted] arameters voor de te betalen vergoeding), substantieel lager waren dan [redacted] erstanden te voorkomen: SBS budgetteert zelf en daarop worden onze ma[redacted] 's gebaseerd. Eind Q1 2016 werd vervolgens, op basis van voorlopige cijfe[redacted] engenoemde correctie tegengeboekt. In het grootboek is hiervoor de te[redacted] maar is op dezelfde datum van 31 maart 2016 de omzet 2015 ook [redacted] genoemde hogere bedrag van [redacted] (boeking/vorming voorziening). Eind[redacted] de periode dat de definitieve cijfers worden verstrekt door [redacted] en dus de definiti[redacted] ning plaatsvindt, is een creditfactuur van gelijke omvang [redacted] door Buma/Ste[redacted] aan [redacted] gestuurd.

398. BDO heeft naar aanleiding van het wederhoor [redacted] nader onderzoek gedaan. Op basis van een bespreking met het [redacted] hebben wij begrepen dat de voorziening op grootboek 16160 per einde 2015 ten bedrage van [redacted] gevormd voor omzet SBS. Hiervoor zijn onderliggende stukken aangedragen. De door [redacted] genoemde boeking op 31 maart 2016 van [redacted] hebben wij op grootboekrekening 60000 aangetroffen. Deze boeking is volgens het voormalig [redacted] geboekt om inzicht te geven in de juiste cijfers per Q1. De werkelijke afrekening met SBS volgt in Q2 doordat facturatie op dat moment plaats vindt. Wij hebben de creditfacturen voor in totaal [redacted] van Buma/Stemra ontvangen. BDO

heeft vastgesteld dat op 13 juni 2016 het bedrag van [redacted] is tegen geboekt. Dit betekent dat er per saldo niets is gebeurd in het eerste half jaar met deze op en afboeking van [redacted] op de omzetrekening.

399. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor is geen directe link te maken met de vorming en vrijval van de voorziening en de boekingen op grootboek 60000.

2.6.4 Bevindingen ten aanzien van het opschonen van de gefactureerde omzet

Observaties

400. Gedurende het onderzoek naar de verantwoording van 'fingerprinting' en de v[redacted] oninbare vorderingen heeft BDO in de financiële administratie van 201[redacted] aangetroffen met de omschrijving "Opschonen 60000". Gezien de omschrijvi[redacted] de boeking, welke voor vereniging Buma en Stemra tezamen [redacted] 113[redacted] ader onderzoek gedaan naar de boeking.

401. Hieronder is de boeking, verdeeld naar jaarcode, kostenplaats e[redacted] weergegeven. De boeking is op grootboekrekening 60000 opgeboekt en teg[redacted] heeft de boeking per saldo geen invloed op het saldo dat ultimo 2016 op gr[redacted] wordt verantwoord.

[redacted]

[redacted]

402. Het gevolg van de boeking is dat de gelden een jaarcode hebben van 2016. In de statuten[28] is opgenomen dat gelden die langer dan vijf jaar onverdeeld blijven, pro rato moeten worden verdeeld onder alle bij Buma/Stemra rechthebbenden.

403. [redacted] heeft in wederhoor het volgende aangegeven:

[redacted]

404. [redacted] heeft [redacted] toegevoegd dat deze 'opschoning' alleen plaatsvindt bij omzet Buitenland [redacted]

405. Op basis van [redacted] heden na wederhoor voegt BDO het toe dat het hiervoor opgenomen [redacted] king is van omzet van de distributieboeking van buitenlandse gelden. [redacted] grondslag ligt wordt hieronder beschreven.

406. Het muzie[redacted] geregistreerd door Front Office. Op een eerder moment is het ontvangen geld reeds ge[redacted] dels de volgende journaalposten:

Journaalposten ontvangst buitenlandse gelden:

Grootboekrekening		Bedrag
12100	Bank	D
16100	Debiteuren	C
16100	Debiteuren	D
60000	Gefactureerde omzet	C

[28] Artikel 16 lid 4 van het repartitiereglement van de vereniging Buma. Zie hoofdstuk 2.2.5 voor een nadere beschrijving van deze bepaling.

407. De debiteur loopt door deze boekingsgang op nul en de ontvangen gelden zijn geregistreerd. Omdat de tweede boeking met een free tekst invoice wordt aangemaakt door [redacted] zonder een referentie naar een licentie, worden deze posten nog niet meegenomen in de te distribueren gelden.

408. Vervolgens wordt het gebruik door Front Office geregistreerd. Front Office controleert de ontvangst van het gebruik met de ontvangst van de gelden. Wanneer de gelden en de gebruiksgegevens binnen zijn, dan geeft Front Office dit door aan de Back Office ('BPO'). Het geld dat uitgekeerd kan worden wordt door BPO met een licentie wordt per gebruiksjaar aan de buitenlandse zusterentiteit gefactureerd.

409. [redacted] factureert vervolgens door middel van automatische facturatie het gebruik v[redacted] aangemaakte licentie zodat het geld hierna gedistribueerd kan worden. Deze o[redacted] geboekt bij de ontvangst van het geld. Het [redacted] heeft aa[redacted] de omzet weer tegen boekt (ópschoning') om dubbele verantwoording van om[redacted]ze tegenboeking maakt [redacted] handmatig door het aanmaken van een free t[redacted]te'). Volgens het [redacted] zou het in principe correct [redacted]illende gebruiksjaren tegen te boeken, echter het proces van free tekst inv[redacted]tensief en gezien de tijdsdruk voor distributie haast onmogelijk. Daaro[redacted]akt van één facturatieregel met als gebruiksjaar het boekjaar, in dit geval[redacted]e tabel van deze paragraaf opgenomen voor in totaal [redacted]

2.7 Bevindingen algemene indruk ad[redacted]

2.7.1 Inleiding

410. Gedurende het onderzoek naar de fi[redacted]ng heeft BDO een aantal overige bevindingen geconstateerd. De const[redacted]ze waarop transacties verwerkt worden en de grootboeken worden onderh[redacted]

2.7.2 Overige bevindi[redacted]e administratie

411. Hieronder zijn de co[redacted] uiteengezet. In de uiteenzetting is daar waar mogelijk aangegeven welke[redacted]erde verwerkingen hebben op de financiële administratie.

- Tijdens h[redacted]erkers van Buma/Stemra heeft BDO geconstateerd dat gebruik wordt[redacted]n 'samengestelde boekingen'. Deze samengestelde boekingen beo[redacted]es gesaldeerd te verwerken. Doordat een aantal transacties in de [redacted]evoegd, zijn individuele transacties niet meer rechtstreeks te herleiden [redacted]. Deze verdichtingen zorgen er daarmee voor dat de transparantie van de boek[redacted]de financiële administratie afneemt.
- Gedurend[redacted]analyses van het grootboek heeft BDO vastgesteld dat er in de financiële administrati[redacted] van 2015 en 2016 journaalposten zijn opgenomen waaraan geen omschrijving is toegekend. Deze boekingen zonder omschrijving heeft BDO in verschillende grootboeken aangetroffen. Zodoende is vanuit het grootboek niet te herleiden met welk doel de boekingen zijn gemaakt. Het ontbreken van boekingsomschrijvingen zorgt ervoor dat de transparantie in de financiële administratie afneemt.
- BDO heeft geconstateerd dat via grootboekrekening 15110 'Kruisposten' een verschil in de administratie is gecorrigeerd. De boeking, groot [redacted] is op 30 december 2015 met omschrijving "Verschil GL/AR 16100 t/m 30-4-2015" in de administratie van de vereniging Buma verwerkt. BDO heeft geen nader onderzoek naar de boeking gedaan. Het wegboeken van verschillen via tussenrekeningen, zoals 'kruisposten', kan erop duiden dat elders in de

administratie onverklaarbare verschillen zijn ontstaan. Voorts neemt de transparantie van de administratie af wanneer verschillen via de balans worden gecorrigeerd in plaats van dat verschillen via het resultaat worden verwerkt.

- Gedurende het onderzoek is uitvoerig onderzoek gedaan naar grootboekrekening 19100 "Reservering Te Betalen Diverse Kosten". Zie voor de bevindingen ten aanzien van dit grootboek de hoofdstukken 2.4.4, 2.5.3, 2.5.4 en 2.6.2. De diverse aard en het volume van de posten die op grootboekrekening 19100 worden verwerkt, zorgt ervoor dat moeilijk is vast te stellen wat er op het grootboek wordt verantwoord.

[redacted]

Wanneer medewerkers van verschillende e-ma[redacted]en, is naderhand niet vast te stellen wie de afzender van een e-mail i[redacted]

3 Bevindingen PNO Media

3.1 Inleiding

412. Tot 2007 had Buma/Stemra de pensioenafspraken van de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden ondergebracht bij Stichting het Pensioenfonds Buma/Stemra (hierna: PFBS).

413. In 2007 zijn de pensioenafspraken overgedragen naar Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Media PNO (hierna: PNO Media). Bij deze collectieve waardeoverdracht resteerde een positief saldo van circa [redacted]. Dit positieve saldo is voor een deel, te weten circa [redacted] bruikt om alle pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden éé[redacted] hogen met 4,4%. Het restant van [redacted] plus rentevergoeding over de periode [redacted]016 van [redacted] in is geplaatst in een depot bij PNO Media op naam van de[redacted] is bedoeld voor jaarlijkse onttrekkingen indien de pensioenpremie een [redacted] an de salarissom overstijgt. Conform de gemaakte voorbeeldberekening van [redacted] de buffer (het depot) in een periode van tien jaar leeg (31 december 2017)[29] [redacted] n vordering van de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden op P[redacted]

414. Het vermoeden is dat de vordering (het depot) op PNO [redacted] oende actief lijkt te zijn bewaakt en anderzijds is het onduidelijk of re[redacted] het karakter van een deelbetaling (onttrekking) op die vordering (pensio[redacted]

415. In het kader van hetgeen hiervoor is gesche[redacted] elvragen geformuleerd:

1. Wat zijn de feiten ten aanzien v[redacted] an het depot?
2. Wat zijn de feiten ten aanzie[redacted] (deelbetalingen) uit het depot?
3. Zijn de onttrekkingen (de[redacted] nform de afspraken?

Verrichte werkzaamheden

416. Op basis van de pensio[redacted] ereenkomsten hebben wij in hoofdstuk 3.3 een normenkader opgestel[redacted] op basis van de aangeleverde stukken een analyse gemaakt en de ond[redacted] ke de totstandkoming van het depot en de onttrekkingen (deelbetalingen)[redacted] t gebracht. Tevens is op grond van de wetgeving en de aangeleverde[redacted] het depot (premie-egalisatie depot, indexatiedepot of een combinati[redacted]

417. Ged[redacted] eeft BDO besprekingen gevoerd met de volgende functionarissen van B[redacted]

418. BDO heef[redacted] durende het onderzoek de volgende documenten geraadpleegd:

- De e-mailbox van [redacted] voor de periode januari 2015 tot en met februari 2017, die aan de hand van een zoektermenlijst is geanalyseerd.

419. Tot slot hebben wij aanvullende vragen geformuleerd, die volgens ons noodzakelijk zijn om de onderzoeksvragen (voor zover mogelijk) volledig te kunnen beantwoorden.

[29] memo aan DNB d.d. 1 februari 2008

Structuur van dit hoofdstuk

420. In paragraaf 3.1 zijn de verrichte werkzaamheden in relatie tot ons onderzoek naar PNO Media beschreven. In paragraaf 3.2 is het normenkader in dit kader opgenomen en in paragraaf 3.3 onze bevindingen. In paragraaf 3.4 worden de onderzoeksvragen, voor zover mogelijk, beantwoord.

3.2 Normenkader

421. De volgende wet- en regelgeving zijn van toepassing op het depot bij PNO Media:

- Pensioenwet en overige regelgeving;
- Statuten PFBS;
- Overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht;
- Uitvoeringsovereenkomst;
- Memo d.d. 24 augustus 2009 van P&O Buma/Stemra aan directie / C
- Factsheet Bestemmingsdepots - Pensioenfondsen, d.d. 28 mei 20 1797. Informatie over bestemmingsdepots;
- Q&A Bestemmingsdepots en berekening dekkingsgraad - P mei 2015, DNB, referentie 01798. Q&A over het meetellen van b het berekenen van de dekkingsgraad;

422. De relevante passages worden in de volgende paragraf

3.2.1 Pensioenwet en overige regelgevin

423. In artikel 105, lid 2 Pensioenwet is het vo beheer:

"De personen die het beleid van len of mede bepalen richten zich bij de vervulling van hun taak naar het pensioenfonds betrokken deelnemers, gewezen deelnemers, ander , de pensioengerechtigden en de werkgever en zorgen ervoor dat dezen chtige wijze vertegenwoordigd voelen."

424. Verder zijn de volge

- Artik uitvoeren van meerdere pensioenregelingen door een
- et korting pensioenaanspraken en pensioenrechten;
  etsingskader pensioenfondsen (FTK);

3.2.2

425. In de doelo ing van de Stichting (uit brief d.d. 21 mei 2008 van PFBS aan DNB)[30] staat het volgende verme d:

"De Stichting heeft ten doel de gezinsbelangen en sociale belangen van de deelnemers zoveel mogelijk te behartigen, onder meer door voor iedere deelnemer en/of zijn nabestaanden, pensioen te verzekeren en uit te keren of te doen uitkeren, een en ander in de gevallen, op de wijze en onder de voorwaarden nader te regelen in het pensioenreglement en met inachtneming van de volgende bepalingen omtrent de werkwijze van de Stichting."

[30] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 1

3.2.3 Overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht

426. In artikel 2 (inkoopsom, financiering en depotvorming), lid 6[31] is het volgende vermeld:

"Het surplus van [redacted] (sic) dat is ontstaan door de totale inkoopsom als berekend op basis van lid 2 en de kosten als bedoeld in lid 5 in mindering te brengen op de overdrachtswaarde als bedoeld in lid 3, zal PNO Media in een depot op naam van Werkgever dan wel haar eventuele rechtsopvolger(s) aanhouden. De storting van dit surplus in het depot wordt geacht per 1 december 2007 te zijn gedaan, ongeacht de feitelijke stortingsdatum. Toevoegingen en onttrekkingen aan dit depot zullen plaatsvinden op basis van de bepalingen als opgenomen in bijlage VI. Zodra de werkgever ophoudt aangesloten te zijn bij PNO Media, wordt het resterende sald[redacted] het depot door PNO Media aan een door de Werkgever aan te wijzen pensioenuitvoerder o[redacted]."

427. In bijlage VI behorende bij de overeenkomst tot collectieve waardeoverdr[redacted]ven hoe onttrekkingen van het depot dienen te geschieden.

"Eenmalige onttrekkingen:
Indien en voor zover de middelen van het depot voldoende z[redacted]e bedragen aan het depot onttrokken worden:

1. *Extra bedragen die verschuldigd zijn in verbo[redacted]ecties van de benodigde totale inkoopsom;*
2. *De reguliere pensioenuitvoeringskoste[redacted]*
3. *Alle andere pensioenuitvoeringskos[redacted]ben met de overgang naar PNO Media en de liquidatie van PFBS;*
4. *De eenmalige verhoging van al[redacted]en pensioenrechten in verband met de liquidatie per 1 januari 200[redacted]*

Jaarlijks wordt aan het depo[redacted]ndsrendement op het depot toegevoegd.

Jaarlijkse onttrekkinge[redacted]
Indien en voor zover[redacted]pot voldoende zijn, zullen jaarlijks de volgende bedragen aan het depot on[redacted]

1. *De[redacted]e pensioenpremie voor de pensioenregeling bij PNO Media, indien [redacted]premie meer bedraagt dan 15%[33] van de totale feitelijke salarissom [redacted] datum waarop deze premie is verschuldigd;*
[redacted]*tto-fondsrendement op het depot zoals bedoeld in artikel 2 lid 7 [redacted]collectieve waardeoverdracht) voor zover van toepassing in een bepaald [redacted]en indien en voor zover het rendement over dat betrokken jaar negatief is, per [redacted]van het jaar volgend op het betrokken kalenderjaar."*

[31] stuk 4.3 Archief pensioenoverdracht 7
[32] stuk 4.3 Archief pensioenoverdracht 12
[33] De kostendekkende premie van PFBS lag ten tijde van de overgang iets onder de 15% van de salarissom. Vanuit dat gegeven is afgesproken om 15% als maximum te hanteren.

3.2.4 De uitvoeringsovereenkomst

428. In artikel 2 (aanvullende modules en premievaststelling), lid 3 en 4[34] staat vermeld:

- Lid 3; *"indien de verschuldigde jaarpremie voor de PNO pensioenregeling 3 en voornoemde aanvullende modules meer bedraagt dan 15% doch minder dan 16,5% van de totale salarissom van Werkgever in dat kalenderjaar zal, indien de middelen van het depot als bedoeld in artikel 2, lid 6 van de overeenkomst van collectieve waardeoverdracht toereikend zijn, het verschil tussen de verschuldigde premie en 15% van de salarissom uit het depot gefinancierd worden. Door bijzondere omstandigheden kan de verschuldigde jaarpremie in enig jaar meer bedragen dan 16,5%. Ook het verschil tussen deze premie boven de 16,5% en [redacted]% van de totale salarissom zal, indien de middelen van het depot als bedoeld in artikel [redacted] van de overeenkomst van collectieve waardeoverdracht toereikend zijn, uit het d[redacted]ierd worden. Indien de middelen van het depot ontoereikend zijn, is arti[redacted]e uitvoeringsovereenkomst van overeenkomstige toepassing."*
- Lid 4; *"indien de verschuldigde pensioenpremie op structurele ba[redacted]n de totale salarissom van Werkgever gaat bedragen of de middele[redacted]eikend zijn voor de financiering van het versch[redacted]% van de totale salarissom, van Werkge[redacted]ngsraad van Werkgever de intentie uitgesproken de pensioenrege[redacted]t kan in eerste instantie binnen deze uitvoeringsovereenkomst d[redacted]eltelijk schrappen van de aanvullende modules. Indien alsdan:*
  - *het volledig schrappen van de modu[redacted]m de structurele kosten van de pensioenregeling onder [redacted]arissom van Werkgever te brengen; of*
  - *het depot nog steeds onvold[redacted]m het verschil tussen de feitelijk verschuldigde pensioenp[redacted]otale salarissom van Werkgever te financieren; dan is W[redacted]d voorafgaand overleg met PNO Media (en de ondernemi[redacted]) de aan haar werknemers aangeboden pensioenregelin[redacted]tijen zullen zich inspannen om dan een pensioenrege[redacted]gen waarvan de totale kosten circa 15%, doch maximaal[redacted]arissom van Werkgever bedragen."*

3.2.5 Memo d.d. [redacted] P&O Buma/Stemra aan directie/OR

429. In dit memo is [redacted]ken om gelden aan de buffer te onttrekken zijn toegekend aan het arbeids[redacted]aarlijks zullen directie en OR vanuit P&O een voorstel ontvangen welk dee[redacted] buffer moet worden onttrokken om de pensioenkosten op 15% van de lo[redacted]

3.2.6 [redacted]estemmingsdepots - Pensioenfondsen, d.d. 28 mei 2015, DNB, referentie [redacted]

430. In een facts[redacted]et d.d. 28 mei 2015 heeft DNB haar visie gegeven op bestemmingsdepots. Deze is hieronder overgenomen:

"Bestemmingsdepots zijn depots die worden aangehouden door een pensioenfonds en met een specifieke bestemming zijn gevormd. Het doel waarvoor het depot gebruikt wordt, is expliciet beschreven. Het is niet toegestaan om het depot voor een ander doel te gebruiken dan de vastgelegde doelen.

[34] stuk 4.3 Archief pensioenoverdracht 10
[35] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 3

In de regel worden bestemmingsdepots gevuld uit pensioenpremies die (nog) niet nodig zijn voor de aankoop van nieuwe aanspraken, bijvoorbeeld uit een opslag op de premie. Het komt ook voor dat een depot gevuld wordt met een specifieke storting, bijvoorbeeld in het kader van een fusie of een wijziging van de pensioenregeling. Omdat dergelijke depots niet dienen ter financiering van bestaande aanspraken vallen ze buiten de dekkingsgraad van het fonds. Zie de Q&A Bestemmingsdepots en berekening van de dekkingsgraad.

Op de eis dat een depot alleen mag worden gebruikt voor het vooraf vastgelegde doel is één uitzondering: als het pensioenfonds, vanwege de financiële positie, een korting van de pensioenen moet gaan doorvoeren als bedoeld in artikel 134 van de Pensioenwet, dan moet eerst het bestaande depot aangesproken worden om de korting te verlagen of te voorkomen.

Indexatiedepot
Een indexatiedepot is een depot dat als enige doelstelling 'het verlenen [redacted]. Daarbij kan de doelstelling nog verder beperkt zijn tot indexatie ten b[redacted]leke groep deelnemers.

Een indexatiedepot voor voorwaardelijke indexatie valt ond[redacted]stbestendige indexatie' (indexatieregel) als bedoeld in artikel 137, twee[redacted]dat kan worden afgeleid uit de wetsgeschiedenis. Hoe de indexatieregel [redacted]t staat in de Q&A Indexatieregel en indexatiedepots.

Premie-egalisatiedepot
Een premie-egalisatiedepot is een depot dat [redacted]het egaliseren van de premie gedurende een bepaalde periode' heeft. In[redacted]depot aangehouden worden door pensioenfondsen die een CDC-regeling [redacted]premie voor een specifieke periode wordt 'vastgezet'. Het depot wordt d[redacted]ief verschil tussen de feitelijke premie en de voor de aankoop van nieuwe [redacted]kostendekkende premie aan het depot toe te voegen. In jaren waarin de[redacted]er is dan de voor de aankoop van nieuwe aanspraken benodigde koste[redacted]het verschil aan het depot worden onttrokken. Zo kan worden voorkomen[redacted]volledige toegezegde aanspraken kunnen worden ingekocht (en wordt du[redacted]splitste kortingsregel' ingezet moet worden).

Het doel van he[redacted]emie is om premieschommelingen voor de werkgever te voorkomen. O[redacted]n het karakter van een uitkeringsovereenkomst zal de (vaste) premie zod[redacted]premie over de hele periode genomen voldoende is om de op te bouwen[redacted]en. Bij het vormen van een premie-egalisatiedepot houdt dit in dat ex a[redacted] zodanig moet worden vastgesteld dat het depot aan einde van de g[redacted]ode naar verwachting precies leeg is of een overschot kent. Met andere [redacted]de verwachting zijn dat de gesplitste kortingsregel niet toegepast hoeft te wor[redacted]emievaste periode.

Uiteraard z[redacted]s gedurende de premievaste periode blijken of het depot voldoende vermogen bevat om een 'tekort' in de feitelijke premie op te vullen. Dat heeft echter geen consequenties voor de categorisering van het premie-egalisatiedepot: als blijkt dat de gesplitste kortingsregel toch toegepast moet worden, betekent dit niet dat het karakter 'uitkeringsovereenkomst' verloren gaat. Omgekeerd betekent dit ook dat er aan het einde van de premievaste periode een restsaldo over kan zijn in het depot. Voor zo'n eventueel restsaldo kan in de doelstelling van het depot een andere bestemming opgenomen worden, bijvoorbeeld toeslagverlening.

Een depot met zowel een indexatie- als een premie-egalisatiedoel
Het is mogelijk een depot te vormen dat beide hiervoor genoemde doelstellingen combineert en dus

gebruikt wordt zowel voor toeslagverlening als voor premie-egalisatie. Dat kan echter alleen als beide doelstellingen realistisch zijn. Dat houdt in dat alleen dat deel van het depot voor toeslagverlening beschikbaar is dat naar verwachting niet nodig is voor premie-egalisatie. Dus: alleen als de gesplitste kortingsregel naar verwachting niet toegepast hoeft te worden is er vermogen 'over' voor toeslagverlening. Op dat deel van het vermogen is de toekomstbestendige indexatieregel van toepassing."

3.2.7 Q&A Bestemmingsdepots en berekening dekkingsgraad - Pensioenfondsen, d.d. 28 mei 2015, DNB, referentie 01798

431. Dit document betreft een Q&A over het meetellen van bestemmingsdepots bij het berek[illegible] van de dekkingsgraad:

Q&A Tellen bestemmingsdepots mee bij het bereken van de dekkingsgraad?

"Nee, bestemmingsdepots vallen buiten de dekkingsgraad omdat het [illegible]t die geen onderdeel zijn van de technische voorzieningen van het fonds z[illegible]oenwet. Ook de overeenkomstige bezittingen vallen buiten de dekki[illegible]e niet vrij beschikbaar zijn ter dekking van de technische voorzieningen.

Toelichting
In artikel 1 van de Pensioenwet wordt het begrip d[illegible]erd als "de verhouding tussen het vermogen inzake de bij een pensi[illegible]chte pensioenregeling of pensioenregelingen en de technische voorzienin[illegible]nds". Uit deze definitie volgt dat het bij de dekkingsgraad gaat om re[illegible]sioenverplichtingen (technische voorzieningen moeten op grond van artik[illegible] FTK worden vastgesteld 'op basis van de contante waarde van de verwach[illegible]n die voortvloeien uit de tot de datum van vaststelling opgebouwde pensi[illegible]niet om toekomstige nog toe te kennen verplichtingen als voorwaardelijk[illegible] bestemmingsdepot moet daarom buiten de dekkingsgraad gehouden word[illegible]

Als een fonds een bes[illegible]dt, betekent dat ook dat een gelijk bedrag aan bezittingen niet me[illegible]van de dekkingsgraad. Dat deel van de bezittingen is immers niet vrij b[illegible]van de technische voorzieningen.

Indien het [illegible] de financiële positie, een korting moet gaan doorvoeren als bedoeld i[illegible]sioenwet, geldt overigens wel dat eerst het bestaande depot wordt aange[illegible]e verlagen of te voorkomen.

Ar[illegible]oenwet bepaalt dat een pensioenfonds een jaarrekening en jaarverslag op moete[illegible]enkomstig de regels van het Burgerlijk Wetboek. In jaarrekening en jaarverslag zouden d[illegible]mingsdepots dus als 'voorziening' opgenomen moeten worden. Voor de ftk-balans kwalificeren [illegible]echter niet als 'technische voorziening'.

Artikel 147 van de Pensioenwet geeft aan dat een pensioenfonds in de staten een balans moet opnemen, met als doel dat deze balans voldoet aan de eisen van het ftk. Voor de staten zou een bestemmingsdepot dus in theorie anders gekwalificeerd moeten worden (namelijk als 'bestemmingsreserve') dan voor de jaarrekening en het jaarverslag (als 'voorziening'). Omdat het voor de bepaling van de dekkingsgraad niet uitmaakt welke positie een depot op de balans heeft, kunnen we fondsen toestaan beide mogelijkheden toe te passen."

3.3 Bevindingen PNO Media

3.3.1 Inleiding

432. Op basis van de aangeleverde stukken hebben wij de volgende bevindingen op chronologische volgorde in kaart gebracht ten aanzien van de totstandkoming van het depot en onttrekkingen uit het depot. Door de overstap naar PNO Media wordt PFBS geliquideerd. In het verleden heeft Buma/Stemra pensioenaanspraken voor haar werknemers verzekerd bij [redacted] Daaruit is een vordering ontstaan. Die vordering is van PFBS overgedragen naar PNO Media. Tevens wordt in de periode december 2014 - februari 2015 tussen OR en directie gesproken over aan[redacted]ng van de pensioenregeling. Deze bevindingen worden in de volgende paragrafen beschreve[redacted]nd van de betreffende stukken.

3.3.2 Totstandkoming depot

Notulen bestuursvergadering d.d. 21 november 2007

433. Bij vergadering van 21 november 2007[36] heeft het bestuur beslote[redacted]schot als volgt aan te wenden:

- Zekerstellen van de indexatie van de [redacted]poli
- Financiering van extra elementen in de pensioenor[redacted]remie boven de 15% van de salarissom uitkomt;
- Alle opgebouwde en ingegane pensioenen w[redacted]2008 en over drie jaar weer, afhankelijk van de stand van het depot o[redacted]
- Het restant in een depot bij PNO Medi[redacted]illen in de toekomst op te kunnen vangen.

Memo's PwC 2007/2008

434. In diverse memo's van [redacted]20[redacted]NB geeft [redacted]een toelichting en onderbouwing inzake de besteding van he[redacted]unt is om de pensioenregeling zoals deze gold bij de overgang zoveel mo[redacted]en. Daarvoor zijn extra modules toegevoegd aan de basisregeling van PNO[redacted]n PNO Media zit tevens een opslag voor voorwaardelijke indexatie (1%), dit[redacted]val. Door deze opslag zou er een hogere indexatiezekerheid zijn. Door o[redacted]depot profiteren dus alle (gewezen) deelnemers en pensioenger[redacted]hogere indexatiezekerheid voor wordt verkregen.

Brief

435. Pe[redacted]008[39] geeft DNB aan geen bezwaar te hebben tegen de voorgenomen afkoop [redacted]raken onder overdracht van de afkoopwaarde aan PNO Media onder [redacted]O Media de pensioenaanspraken onder (tenminste) dezelfde voorwaarden als wa[redacted]ij PFBS gestand doet.

Brief d.d. 21 mei 2008

436. Tussen Buma/Stemra en de OR zijn de volgende afspraken gemaakt over de premiebetaling[40]:

---

[36] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 1
[37] Zie bijlage 8, berekening PwC
[38] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 1
[39] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 7
[40] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 1, brief 21 mei 2008 van PFBS aan DNB

"De kosten van de huidige pensioenregeling (PFBS) bedragen structureel maximaal 15% van de salarissom, waarbij de verdeling 2/3 werkgever en 1/3 werknemer bedraagt. Indien de kosten boven de 15% uitkomen maar niet hoger zijn dan 16,5% dan nemen de werkgever en de werknemers het meerdere voor hun rekening. Stijgen de kosten boven 16,5% dan zullen werkgever en OR om tafel gaan zitten om te praten over aanpassing van de regeling. De kosten zullen sowieso nooit hoger zijn dan 18%[41]. Dit zal ook in de uitvoeringsovereenkomst met PNO Media worden opgenomen."

437. Hetgeen ook is vastgelegd in artikel 2.4 van de uitvoeringsovereenkomst.

Memo d.d. 24 augustus 2009 van P&O Buma/Stemra aan directie/OR[42]

438. De rechten om gelden aan de buffer te onttrekken zijn toegekend aan het arbei lijk overleg. Jaarlijks zullen directie en OR, nadat door PNO Media is vastgesteld rekening brengen, vanuit P&O een voorstel ontvangen welk deel van deze pre et worden onttrokken om de pensioenkosten op 15% van de loonsom te odel ontwikkeld om voor werknemer en werkgever de premie vast te kunnen epalen welk bedrag moet worden onttrokken uit het depot. Tevens wordt in een voorstel gedaan om band met de voorgeschoten kosten (zie ook in hoofdstuk 3.4.6 "Onttrekking Een specificatie van de kosten is niet opgenomen in het memo en he troffen tussen de aangeleverde stukken.

439. In de onderstaande tabel een overzicht opgesteld van het verwachte verloop van het depot.

3.3.3 Liqu tie PFBS

440. Vanwege de overgang naar PNO Media wordt PFBS in 2008 geliquideerd. Aan de liquidatie zijn kosten verbonden. In de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht tussen PFBS en PNO Media is in bijlage VI bepaald dat alle pensioenuitvoeringskosten die te maken hebben met de overgang naar PNO Media en de liquidatie van PFBS onttrokken mogen worden aan het depot. Tevens wordt een verslag gemaakt van de liquidatie van PFBS.

[41] dit is niet in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen, maar wel in de brief van 21-05-2008 aan DNB.
[42] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 3

Liquidatieverslag PFBS ([redacted] Audit) d.d. 17 februari 2009

441. [redacted] keurt het liquidatieverslag met betrekking tot de besluitvorming en de besteding van het batig saldo goed.[43] Op datum van liquidatie (5 september 2008) heeft Buma/Stemra een rekening courant vordering op PFBS van [redacted] PFBS heeft [redacted] nog aan liquide middelen beschikbaar.

442. Volgens het liquidatieverslag zijn er nog kosten gemaakt voor de liquidatie van PFBS. De hoogte van de totale kosten wordt niet genoemd in het liquidatieverslag.

443. In het liquidatieverslag is ook beschreven dat de kosten voor de afhandeling van [redacted] van PFBS door Buma/Stemra zijn voorgefinancierd. Een specificatie van de kos[redacted] aangeleverde stukken.

444. Boekingen in de financiële administratie dienen onderbouwd te zijn m[redacted]en. Uit onze uitgevoerde werkzaamheden inclusief wederhoor is geen [redacted]ing in de financiële administratie van de kosten van de door Buma/Stemra [redacted]n naar voren gekomen.

445. Op 20 april 2010 wordt een bedrag aan[redacted]an li[redacted]n afspraak, onttrokken uit het depot. In eerste instantie werd uitgegaan va[redacted] op 24 augustus 2009 en later op 20 april 2010 is de hoogte van d[redacted]op [redacted]

446. Specificaties van de liquidatiekosten hebb[redacted] in de aangeleverde stukken.

3.3.4 Vordering [redacted]

447. In het verleden heeft Buma/S[redacted]ken voor haar werknemers verzekerd bij [redacted] Daaruit is een vorde[redacted]ering is van PFBS overgedragen naar PNO Media, nadat liquidatie van PFB[redacted]

448. Voor de overgang[redacted]FBS heeft een vordering op [redacted] met een restwaarde van [redacted] met 2016. [redacted] betaalt hier jaarlijks een bedrag van [redacted]

449. In de[redacted]heeft BDO diverse rekeningcourant overzichten tussen [redacted] en B[redacted]fen. Hierop staan diverse boekingen van [redacted] ten gunste van B[redacted]

450. Per e-mail[redacted]12 mei 2017, bevestigt [redacted] dat de bedragen worden overgeboekt op een bankrekeningnummer ten name van PNO Media.

3.3.5 Aanpassing pensioenregeling

451. In de periode 2014 - 2015 wordt tussen OR en directie overleg gevoerd over het aanpassen van de pensioenregeling. In eerste instantie wordt een instemmingsverzoek bij de OR ingediend voor

[43] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 6
[44] Stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 5

aanpassing van de pensioenregeling. Het verzoek tot aanpassing van de pensioenregeling wordt uiteindelijk weer ingetrokken. Dit blijkt uit de volgende stukken:

Overzicht pensioenstelsel update 2015-JS (d.d. 25 september 2014)

452. Uit het overzicht[45] van de update blijkt dat de premie als percentage van de salarissom sinds 2010 jaarlijks hoger is dan 16,5%.

453. In de onderstaande tabel staat een overzicht van de daadwerkelijke premiepercentages van PNO Media ten opzichte van de kosten in percentage van de salarissom:

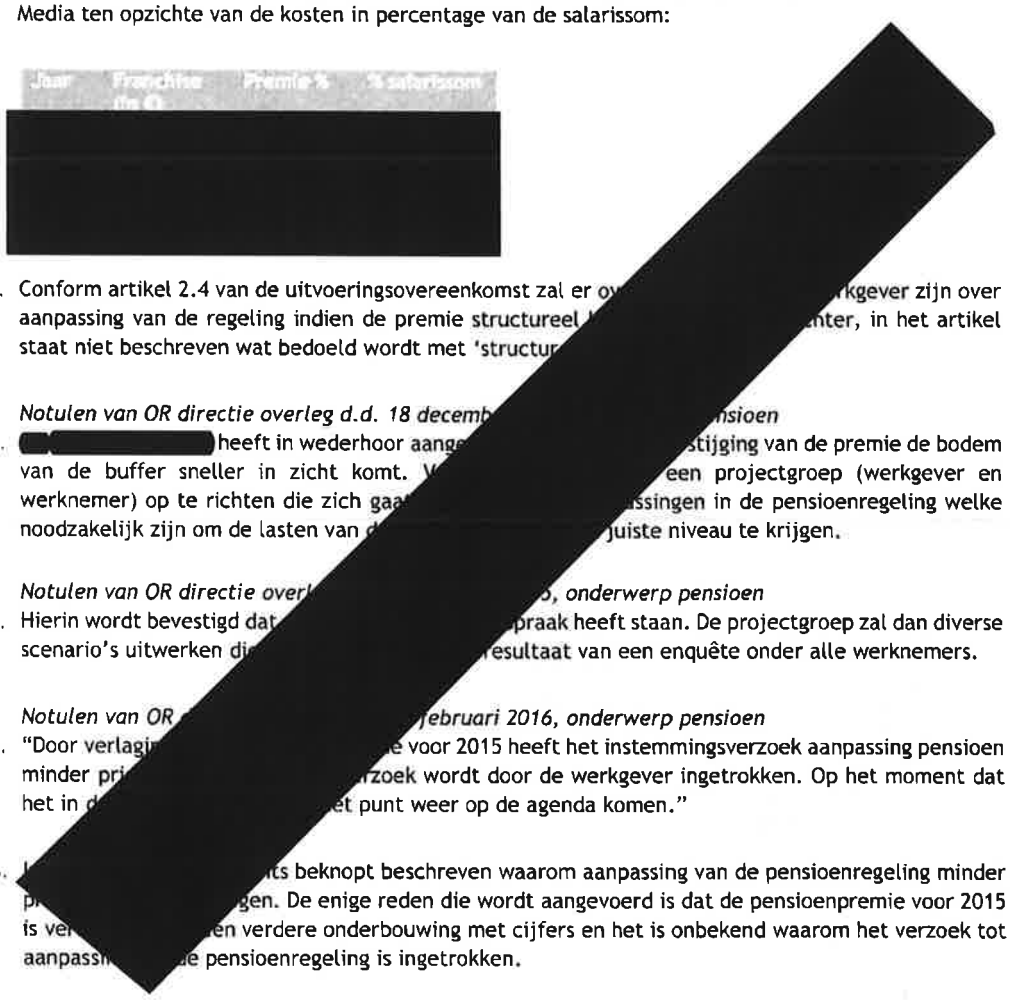

454. Conform artikel 2.4 van de uitvoeringsovereenkomst zal er o[redacted]rkgever zijn over aanpassing van de regeling indien de premie structureel [redacted]nter, in het artikel staat niet beschreven wat bedoeld wordt met 'structur[redacted]

Notulen van OR directie overleg d.d. 18 decemb[redacted]nsioen

455. [redacted] heeft in wederhoor aange[redacted]stijging van de premie de bodem van de buffer sneller in zicht komt. W[redacted]een projectgroep (werkgever en werknemer) op te richten die zich gaa[redacted]ssingen in de pensioenregeling welke noodzakelijk zijn om de lasten van d[redacted]juiste niveau te krijgen.

Notulen van OR directie overl[redacted]5, onderwerp pensioen

456. Hierin wordt bevestigd dat[redacted]praak heeft staan. De projectgroep zal dan diverse scenario's uitwerken di[redacted]esultaat van een enquête onder alle werknemers.

Notulen van OR [redacted]februari 2016, onderwerp pensioen

457. "Door verlagi[redacted]e voor 2015 heeft het instemmingsverzoek aanpassing pensioen minder pri[redacted]rzoek wordt door de werkgever ingetrokken. Op het moment dat het in d[redacted]et punt weer op de agenda komen."

458. [redacted]ts beknopt beschreven waarom aanpassing van de pensioenregeling minder p[redacted]gen. De enige reden die wordt aangevoerd is dat de pensioenpremie voor 2015 is ver[redacted]en verdere onderbouwing met cijfers en het is onbekend waarom het verzoek tot aanpassi[redacted]e pensioenregeling is ingetrokken.

Resumé aanpassing pensioenregeling

459. Het is onduidelijk wat de reden is geweest om het verzoek tot aanpassing van de pensioenregeling in te trekken.

[45] stuk 4.4 Pensioenstelsel update 2015-JS

3.3.6 Onttrekkingen depot

Berekeningen van onttrekkingen

460. Jaarlijkse berekening van de onttrekking wordt vanaf 2011 / 2012 door de [redacted] opgesteld, daarvoor door de [redacted]. De berekeningen en het proces zien er als volgt uit:

- In januari (vanaf 2011) wordt het premiepercentage dat PNO Media in rekening gaat brengen afgezet tegen het maximum van 15% van het totale salaris in januari. Op basis daarvan wordt de eigen bijdrage van de werknemer bepaald. Deze eigen bijdrage bedraagt dan 1/3 van de pensioenpremie. In de salarisadministratie (Multilink) worden de pensioenkosten berekend op 15% van het jaarloon;
- Aan het einde van het jaar worden de totale pensioenkosten uit het salarispakket af[redacted]n de daadwerkelijk betaalde pensioenkosten aan PNO Media. Het verschil hiervan i[redacted] uit de buffer;

461. Op basis van de berekeningen wordt er een uitvraag vanuit de directie / P&[redacted]an voor onttrekking uit de buffer. In de beginperiode tot 2011 zijn de berel[redacted]or [redacted]

462. Tot april 2010 zijn geen onttrekkingen geweest aan het de[redacted]n de volgende onttrekkingen geweest[46]:

Datum ontrekking	Bedrag (in €)	Opmerking
[redacted]		Storting op[redacted] Eenmali[redacted] Ter a[redacted]burant tussen Buma/Stemra en PF[redacted]schoten kosten van de liquidatie van [redacted]efinitieve cijfers 2011 en voorlopige [redacted]s van definitieve cijfers 2012 en voorlopige [redacted]p basis van definitieve cijfers 2012 en voorlopige [redacted]2013 [redacted]g storting eerdere onttrekking d.d. 13 november 2014 [redacted]etreft onttrekking voor [redacted]op basis van de definitieve cijfers 2013 en 2014

463. Zoals reeds ver[redacted]d is het depot gedeeltelijk gebruikt om het verschil in premie tussen de 15% van de salarissom en 16,5% te financieren en gedeeltelijk voor kosten en indexatie.

464. In 2009 is een eenmalige onttrekking geweest van [redacted] om alle pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden éénmalig te verhogen met 4,4%. Dit is conform de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht bijlage VI.

[46] Bijlage 10 overzicht verloop depot

465. Hieronder wordt nader ingegaan op de jaarlijkse onttrekkingen van het depot. Vervolgens wordt ingegaan op de benodigde instemming.

Tot 2010

466. In 2008 en 2009 zijn er geen jaarlijkse onttrekkingen geweest, vanwege het feit dat de liquidatie nog niet was afgerond en derhalve was het verstandig niets aan het depot te onttrekken.

467. In het memo d.d. 4 december 2010 van [redacted] aan directie / OR wordt nogmaals aangegeven dat het recht om te onttrekken is toegekend aan het arbeidsvoorwaardelijk overleg.[47] De prognose van de ontwikkeling van het depot wordt positief bijgesteld, omdat het startsaldo hoger [redacted] gebleken dan aanvankelijk was ingeschat.

Onttrekking d.d. 20 april 2010

468. In een brief van 20 april 2010 van Buma/Stemra aan PNO Media staat da[redacted]dt verricht uit het depot van [redacted] Dit bedrag wordt gestort op [redacted] name van Buma/Stemra. De opname is bedoeld voor aflossing rekeningco[redacted]emra en PFBS in verband met voorgeschoten kosten van de liquidatie van P[redacted]eld door de [redacted]

Voorstel tot onttrekking d.d. 4 december 2010

469. Het depot bevatte op 01 september 2010 een bedrag [redacted] Daaruit moet nog [redacted]

470. Bovenstaande bedragen zijn [redacted] die boven de 15% is uitgekomen.

471. Het is onduidelijk wa[redacted]eurt. Uiteindelijk is er geen onttrekking geweest zoals voorgesteld.

Onttrekking

472. Per brie[redacted] om een bedrag van [redacted] over te maken op bankr[redacted]50 ten name van Buma/Stemra. In deze brief geeft [redacted] aan da[redacted]g was om geld te onttrekken uit het depot. Bij de berekening van de d[redacted]011 en de voorlopige cijfers over 2012 meent Buma/Stemra er goed aan te doe[redacted]op het depot te doen.

473. Het bedrag v[redacted] de onttrekking staat vermeld in het extra, door de [redacted] aangeleverde Excel overzicht. In eerdere memo's van [redacted] aan de directie / OR worden andere bedragen genoemd.

---

[47] stuk 4.3 Stukken KtH PNO
[48] stuk 4.3 Archief JS pensioenoverdracht 3
[49] Bijlage 8, berekening onttrekking
[50] Brief 07 december 2012 van [redacted] aan PNO Media (L[redacted]

Onttrekking d.d. 21 maart 2013

474. Per brief d.d. 21 maart 2013 van Buma/Stemra aan PNO Media[51] verzoekt [redacted] om [redacted][52] op basis van de definitieve cijfers 2012 en voorlopige 2013 uit het depot te onttrekken en over te boeken op bankrekening [redacted] ten name van Buma/Stemra.

Overzicht onttrekkingen pensioenstelsel update 2015-JS (d.d. 25 september 2014)

475. In de update wordt een overzicht getoond van de onttrekking uit het depot bij PNO Media[53]. Het betreft het volgende overzicht dat is opgesteld door [redacted]

Jaar	Onttrekking (in €)
2008 + 2009	[redacted]
2010 + 2011	[redacted]
2012 + 2013	[redacted]
Saldo 10 september 2014	[redacted]

476. Bij de tabel wordt de volgende opmerking geplaatst. "Aanvankel[redacted]ndeld, maar het verloop van de crisis is toch een aantal malen besloten, st[redacted]van twee jaar, geld van de buffer over te hevelen naar Buma/Stemra."

Onttrekking d.d. 13 november 2014 en terug storti[redacted]

477. Per brief d.d. 13 november 2014 van Buma/Stem[redacted]zoeken [redacted] en [redacted]op basis van de definiti[redacted]voorlopige cijfers van 2014 een bedrag vanuit het depot over te maken va[redacted]ekening 548651930 ten name van Buma/Stemra.

478. In een brief d.d. 09 februari 2015 [redacted] aan PNO[55] wordt vermeld dat het bedrag van [redacted]ijn en dat dit bedrag wordt teruggestort door Buma/Stemra aan PNO Medi[redacted]

479. De reden waarom d[redacted]t nodig bleek te zijn is niet bekend op basis van de aangeleverde stu[redacted]an [redacted] die ten grondslag ligt aan de brief van 13 november [redacted]ing van [redacted] nodig voor Buma/Stemra op basis van de voorlopige [redacted]de blijkt ook uit de berekening op basis van de definitieve cijfers van 2014.

480. O[redacted]uitvoeringsovereenkomsten niets wordt vermeld over de mogelijkheid van te[redacted]

481. Opgemerkt[redacted]t dat de terugstorting betekent dat Buma/Stemra de premie boven de 15% van de salarissom voor haar eigen rekening heeft genomen voor het jaar 2013 / 2014.

---

[51] stuk 4.4 PNO Media Witkamp buffer 20131113
[52] Bijlage 9, berekening onttrekking vanaf 2011
[53] stuk 4.4 Pensioenstelsel update 2015-JS
[54] stuk 4.4 PNO Media_Witkamp buffer 20141113
[55] stuk 4.4 PNO Media_Witkamp buffer 20150209

Onttrekking d.d. 3 juni 2015

482. In een brief d.d. 3 juni 2015 van Buma/Stemra aan PNO Media[56] verzoekt [redacted] op basis van de definitieve cijfers 2013 en 2014 een bedrag van [redacted] over maken op bankrekening 548651930 ten name van Buma/Stemra.

483. Opgemerkt wordt dat in eerste instantie eind 2014 een bedrag van [redacted] wordt onttrokken. Dit bedrag wordt begin 2015 teruggestort omdat het niet nodig bleek te zijn en drie maanden later blijkt dan toch een bedrag nodig te zijn van [redacted]

Notulen van OR directie overleg d.d. 23 februari 2016, onderwerp pensioen

484. In de notulen staat vermeld dat het depot in 2015 voor Buma/Stemra niet [redacted] aangesproken, omdat de premie onder de grens van 15% van de loonsom valt. W[redacted] aanspraak op de buffer worden gemaakt voor een bedrag van [redacted] Voor [redacted] zijn afspraken gemaakt bij het opzetten van de buffer in 2008/2009. Deze [redacted] bekend.

485. Onduidelijk is waarom voor [redacted] wel werd onttrokken en [redacted]

486. Volgens de brief d.d. 3 juni 2015 is het bedrag van [redacted] bankrekening van Buma/Stemra. Het is bij Personeel & Organisatie niet [redacted] menteerd waarom de bedragen van [redacted] op de bankrekening van [redacted] eruggestort.

Berekende onttrekking 2015 en 2016

487. Op basis van de definitieve cijfers 2015 en [redacted] een berekening gemaakt voor een onttrekking. Volgens de berekening is op [redacted] e cijfers 2015 een onttrekking nodig van [redacted] voor Buma/Stemra en [redacted] oor 2016 is geen onttrekking nodig voor Buma/Stemra. Voor [redacted] is een [redacted] Voor brein is geen onttrekking berekend.

488. Doordat er geen onttrekk[redacted] ekent dit dat de premiestijging volledig van rekening van Buma/Stemra is [redacted]

Onttrekking d[redacted]

489. In de period[redacted] nber 2016 zijn besprekingen geweest tussen [redacted] en PNO [redacted] inclusief wederhoor zijn hiervan geen notulen of verslagen naar voren [redacted]

490. De [redacted] op vrijdag 23 december 2016 om 09:14 een e-mail aan [redacted] verzond[redacted] onderwerp 'brief pensioenfonds buffer'. Hierin geeft de [redacted] met redenen aa[redacted] ij de brief niet kan tekenen waarbij aan PNO Media verzocht wordt om [redacted] uit de buffer naar Buma/Stemra over te maken, zie bijlage 11 voor deze e-mail.

491. In een brief d.d. 23 december 2016 van Buma/Stemra aan PNO Media[58] verzoekt [redacted] om [redacted] uit het depot te onttrekken en over te boeken op bankrekening 548651930 ten name van Buma/Stemra. In de brief wordt geen onderbouwing gegeven van de onttrekking. Het bedrag is op 28 december 2016 door Buma/Stemra ontvangen van [redacted] Media.

---

[56] stuk 4.4 PNO Media_Witkamp buffer 20150603
[57] SCAN is in 2013 voortgekomen uit Buma/Stemra. Een deel van de werknemers zijn door een overgang van onderneming overgegaan naar SCAN.
[58] Stuk 4.4 PNO Media Witkamp buffer 20161223

Instemming OR

492. In de aangeleverde stukken zitten geen bevestigingen van de directie / OR inzake de doorgevoerde onttrekkingen in het kader van het arbeidsvoorwaardelijk overleg. Conform de afspraak (zie normenkader "Memo d.d. 24 augustus 2008 van P&O Buma/Stemra aan directie / OR") zou dit jaarlijks in het arbeidsvoorwaardelijk overleg dienen te worden besproken en door werkgever en OR instemming voor worden verleend voor de onttrekking aan het depot. Bij geen enkele onttrekking is een schriftelijke instemming van de OR aanwezig.

3.4 Beantwoording onderzoeksvragen PNO Media

493. In de inleiding van dit hoofdstuk zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

1. Wat zijn de feiten ten aanzien van de totstandkoming van het depo
2. Wat zijn de feiten ten aanzien van de onttrekkingen (deelbetali
3. Zijn de onttrekkingen (deelbetalingen) verricht conform de a

494. In de volgende paragrafen worden de onderzoeksvragen beantwoo

3.4.1 Feiten ten aanzien van de totstandkoming va

495. Het depot is gevormd op 1 januari 2008 vanwege de ar PNO Media. Het depot mag worden gebruikt voor eenmalige onttrekki ttrekkingen. De eenmalige onttrekkingen hebben betrekking op:

1. *Extra bedragen die verschuld het eventuele correcties van de benodigde totale inkoopson*
2. *De reguliere pensioenuit s;*
3. *Alle andere pensioen e maken hebben met de overgang naar PNO Media en de liquid*
4. *De eenmalige v naanspraken en pensioenrechten in verband met de liquidati*

496. De jaarlijkse onttr king op:

1. *De da nsioenpremie voor de pensioenregeling bij PNO Media, indien en v emie meer bedraagt dan 15%[59] van de totale feitelijke salarissom h tum waarop deze premie is verschuldigd;*
2. *fondsrendement op het depot zoals bedoeld in artikel 2 lid 7 ectieve waardeoverdracht) voor zover van toepassing in een bepaald ndien en voor zover het rendement over dat betrokken jaar negatief is, per het jaar volgend op het betrokken kalenderjaar.*

497. In de uitvoe sovereenkomst is in artikel 2.4 de afspraak gemaakt dat indien de pensioenkosten structureel hoger zijn dan 16,5% uitkomen van de salarissom dat werkgever en OR om tafel gaan zitten om te praten over aanpassing van de regeling. Echter, in het artikel staat niet beschreven wat bedoeld wordt met 'structureel'.

498. In het memo d.d. 24 augustus 2009 is vastgelegd dat directie en OR, nadat door PNO Media is vastgesteld welke premie zij in rekening brengen, jaarlijks vanuit P&O een voorstel ontvangen welk

[59] De kostendekkende premie van PFBS lag ten tijde van de overgang iets onder de 15% van de salarissom. Vanuit dat gegeven is afgesproken om 15% als maximum te hanteren.

deel van deze premie aan de buffer moet worden onttrokken om de pensioenkosten op 15% van de loonsom te houden.

499. Uit een update d.d. 25 september 2014 blijkt dat de premie als percentage van de salarissom hoger is dan 16,5% sinds 2010. In de periode december 2014 - februari 2016 is over aanpassing gesproken tussen OR en directie. In eerste instantie wordt een voorstel ingediend tot aanpassing van de pensioenregeling. Uiteindelijk wordt het verzoek tot aanpassing door de werkgever ingetrokken.

3.4.2 Feiten ten aanzien van de onttrekkingen (deelbetalingen) uit het depot

500. Uit de aangeleverde stukken blijkt dat het depot anders is gebruikt dan vooraf in 20[redacted]ien. In 2007 was het voornemen om het depot te gebruiken voor de hoogte van het [redacted] waaronder een opslag voor voorwaardelijke indexatie.

501. Door de financiële crisis is de dekkingsgraad bij veel pensioenfondsen ([redacted]) onder druk komen te staan. Daardoor is het depot gebruikt om het verschil [redacted]5% van de salarissom en 16,5% te financieren. Door opslag op de premie van [redacted]erstelplan bij DNB is de premie boven de 15% hoofdzakelijk gebruikt om de [redacted]ellen.

502. Bij aanvang was het uitgangspunt om het depot voor ti[redacted]houden. Hierop zijn de onttrekkingen dan ook berekend[60]. Voor de overgang[redacted] waarde van de zakelijke waarde per 1 december 2007 het ijkpunt. Op da[redacted]ingsgraad (ruim) voldoende. Thans (2017) zitten nog gelden [redacted]) in [redacted]

503. Het depot is als volgt gebruikt:

- Een eenmalige onttrekkin[redacted]om alle pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers e[redacted] éénmalig te verhogen met 4,4%.
- Een eenmalige onttr[redacted] ter aflossing van de rekening-courant tussen Buma/Stemra en P[redacted]rgeschoten kosten van de liquidatie van PFBS;
- Jaarlijkse onttr[redacted]il in premie tussen de 15% van de salarissom en 16,5% van de salari[redacted] tot en met 2013.
- Onttrekki[redacted], die betrekking heeft op [redacted] en [redacted] voor de jaren 2013 en 201[redacted]

3.4.3 [redacted]n (deelbetalingen) verricht conform de afspraken?

504. Te[redacted]eid gemaakt tussen eenmalige onttrekkingen en jaarlijkse onttrekkingen.

505. De een[redacted]ekking in 2009 van [redacted] om alle pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemer[redacted]ensioengerechtigden éénmalig te verhogen met 4,4% is conform de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht bijlage VI.

506. De eenmalige onttrekking van 29 april 2010 heeft betrekking op voorgeschoten kosten door Buma/Stemra in verband met de te maken kosten voor liquidatie van PFBS. Conform de overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht bijlage VI mogen dergelijke kosten onttrokken worden aan het depot. Specificaties van de liquidatiekosten hebben wij niet aangetroffen in de aangeleverde

[60] Bijlage 7, berekening PwC

stukken. Hierdoor heeft BDO niet kunnen verifiëren of de onttrekking van [redacted] ook daadwerkelijk betrekking heeft op liquidatiekosten.

507. Ten aanzien van de jaarlijkse onttrekkingen dient eerst te worden bepaald of het depot van Buma/Stemra getypeerd kan worden als een premie-egalisatie depot, een indexatiedepot of een combinatie daarvan.

Aard depot

508. In de regel wordt een depot getypeerd als een premie-egalisatie depot, een indexatie[redacted] of een combinatie daarvan en moet deze ook als zodanig worden gebruikt. De aard van b[redacted] van belang om te bepalen wanneer er gelden uit het depot mogen worden o[redacted] de aangeleverde stukken blijkt niet duidelijk van welk type depot bij Buma/Stem[redacted]

509. Na bestudering van de aangeleverde stukken kunnen de volgende consta[redacted] n met betrekking tot het karakter van het depot.

Brief d.d. 21 mei 2008 PFBS aan DNB

510. Op 21 mei 2008 wordt er vanuit PFBS een brief aan DNB v[redacted] besteding van het overschot toelichten en om instemming vragen. In de a[redacted] iebben wij geen brief van DNB aangetroffen, als reactie op de brief van P[redacted] waarin wordt ingestemd met de besteding van het overschot. De reacti[redacted] d.d. 21 mei 2008 is niet beschikbaar in de administratie van Buma/Ste[redacted]

Memo d.d. 16 december 2016 van PNO [redacted] inzake depot Buma/Stemra

511. In het memo wordt de vraag behand[redacted] loopt indien PNO Media in de toekomst pensioenaanspraken en pensioen[redacted] ierover is door PNO Media extern advies ingewonnen en in dit memo is [redacted] les de kern weergegeven.

512. De kern van het advie[redacted] pot bestaat uit middelen behorende bij de reeds ondergebrachte pens[redacted] NO Media loopt het risico dat het depot niet als schuld aan Buma/Stemra [redacted] n/of (gewezen) deelnemers. Pensioengerechtigden zouden van mening ku[redacted] gebruikt dient te worden om korting van de pensioenen te verlagen of [redacted] wordt door de externe adviseur gezien als een premie-egalisatie depot. D[redacted] t bij korting eerst het premie-egalisatie depot moet worden aange[redacted] e verlagen of te voorkomen. De externe jurist geeft aan dat DNB van me[redacted] depots als voorziening moeten worden opgenomen in de jaarrekening en n[redacted] n. Tevens wordt aangegeven dat het risico bestaat dat in geval van korting DNB [redacted] en) deelnemers of pensioengerechtigden het fonds / de werkgever zullen aanspre[redacted] wordt een aantal mogelijkheden besproken in het memo waar het depot nog voor gebruikt ka[redacted] rden.

513. Opgemerkt wordt dat tussen PNO Media en Buma/Stemra besprekingen hebben plaatsgevonden over de aard van het depot. Laatste informatie daaromtrent is gedateerd op 16 december 2016. Niet bekend is wat de huidige status is van de besprekingen met PNO Media inzake de buffer.

Resumé aard depot

514. Op basis van het werkelijk gebruik van het depot en het advies van de extern adviseur lijkt dat er sprake is van een premie-egalisatiedepot.

515. Echter, op basis van de aangeleverde stukken kan geen eenduidige conclusie worden getrokken over de aard van het depot. Een premie-egalisatie depot is in het algemeen vormgegeven in een Collectief Defined Contribution (CDC) regeling[61]. De pensioenregeling bij PNO Media is op zichzelf niet te kwalificeren als een CDC-regeling. Echter door het opnemen van een zogenaamde cap in de uitvoeringsovereenkomst (in het geval van Buma/Stemra op 16,5% van de salarissom), waarbij de extra premie uit depot wordt betaald, lijkt de regeling wel sterk op een CDC regeling.

516. Om over de aard van het depot uitsluitsel te kunnen geven is de reactie op de brief van PFBS d.d. 21 mei 2008 van belang (voor zover deze bestaat en beschikbaar is) en het gehele advies van de externe adviseur van december 2016. Uitsluitsel kan enkel gegeven worden na overleg met de betrokken partijen.

517. In de beantwoording van de vraag wordt hierbij uitgegaan dat het depot bij PN egalisatie depot betreft.

Onttrekkingen depot

518. Tot april 2010 zijn geen jaarlijkse onttrekkingen geweest aan 2010 zijn de volgende (jaarlijkse) onttrekkingen geweest[62]:

20 april 2010	Ter aflo ant tussen Buma/Stemra en PF schoten kosten van de
7 december 2012	nitieve cijfers 2011 en voorlopige
21 maart 2013	an definitieve cijfers 2012 en voorlopige
13 november 2014	basis van definitieve cijfers 2012 en voorlopige 13
9 februari 2015	storting eerdere onttrekking d.d. 13 november 2014
03 juni 2015	Betreft onttrekking voor [redacted] en [redacted] op basis van de definitieve cijfers 2013 en 2014
Totaal onttrek 2010 - janu	

519. De b ot worden onttrokken zijn (materieel) in overeenstemming met de ge aangeleverde stukken blijkt niet of er jaarlijks een arbeidsvoorwaardelijk onden en dat er instemming is verleend door de OR met betrekking tot de ontt rs, jaarlijks zou er in het arbeidsvoorwaardelijk overleg conform de afspraak (zie no "Memo 24-08-2008 van P&O Buma/Stemra aan directie/OR") een berekening van de onttrek (opgesteld door de afdeling P&O) worden overlegd op grond waarvan de OR de instemming kan verlenen.

[61] Dit betreft een pensioenregeling waarbij een vaste premie wordt overeengekomen. Deze premie dient vooraf getoetst te worden aan het streven en dient een kostendekkende premie te zijn. Dit is een andere soort pensioenregeling dan een pensioenregeling waarbij een vast bedrag wordt overeengekomen. Laatstgenoemde pensioenregeling wordt een Collectief Defined Benefit genoemd.

[62] Bijlage 10, overzicht verloop depot

520. Buma/Stemra heeft in eerste instantie een bedrag vanuit het depot over laten maken van [redacted] Vervolgens is in een brief d.d. 9 februari 2015 van Buma/Stemra [redacted] aan PNO Media[63] vermeld dat het bedrag van [redacted] niet nodig bleek te zijn. Dit bedrag wordt teruggestort door Buma/Stemra aan PNO Media. De reden waarom de onttrekking later niet nodig bleek te zijn is niet bekend op basis van de aangeleverde stukken. In de berekening van [redacted] die ten grondslag ligt aan de brief d.d. 13 november 2014, lijkt een onttrekking van [redacted] nodig voor Buma/Stemra op basis van de voorlopige cijfers van 2014. Hetzelfde blijkt ook uit de berekening op basis van de definitieve cijfers van 2014.

521. Opgemerkt wordt dat in de uitvoeringsovereenkomsten niets wordt vermeld over de mogelijkheid van terug stortingen. Tevens wordt opgemerkt dat de terug storting betekent dat Buma/St[redacted]de premie boven de 15% van de salarissom voor haar eigen rekening heeft genomen voor het [redacted] 2014.

522. Daarnaast blijkt uit de aangeleverde stukken dat er nog een ander voor[redacted]een onttrekking:

- Het is niet duidelijk wat met het voorstel d.d. 4 decembe[redacted]kking van [redacted] is gebeurd. Dit voorstel heeft niet tot een ontt[redacted]

523. Daarnaast hebben berekeningen plaatsgevonden op basis va[redacted]van 2015 en 2016:

- Volgens de berekening is op basis van de definit[redacted]onttrekking nodig van [redacted] voor Buma/Stemra en [redacted] vo[redacted]
- Voor 2016 is geen onttrekking nodig vo[redacted] is een onttrekking berekend van [redacted].

3.4.4 Toelichting [redacted]

524. [redacted] heeft een toel[redacted] hoofdstuk 'PNO Media'. Deze toelichting hebben wij hieronder uiteengez[redacted]

525. [redacted] heeft[redacted]nd 2007 een overdracht heeft plaatsgevonden van alle verplichtingen en v[redacted]van PFBS naar PNO Media. Deze overdracht is begeleid door [redacted] Dit was [redacted]e PNO Media heeft gedaan. Alle benodigde besluiten, inclusief de info[redacted]deling van de vermogensbestanddelen, zijn genomen en voorgelegd aa[redacted]

526. De uitei[redacted]PNO Media heeft nogal wat tijd gevergd. Dit kwam omdat een deel van [redacted]ken van PFBS niet erg liquide waren en er nog substantiële kosten ge[redacted]er langdurige noodzakelijke traject van de liquidatie van het PFBS.

527. D[redacted]epot was hierdoor pas in 2008 vastgesteld. Het depot dient er mede voor om de even[redacted]matige kosten die verbonden zijn met de huidige pensioenregeling voor de Buma/St[redacted]medewerkers voor een bepaalde tijd te kunnen financieren. Afhankelijk van de oorzaak van verhoging (incidenteel, structureel, dekkingsgraad PNO Media et cetera) zouden werkgever en deelnemers de tijd worden gegund om in gezamenlijkheid de dan ontstaande situatie te kunnen bespreken en op te lossen.

528. [redacted] heeft aangegeven dat in dit kader het vermeldingswaardig is dat drie jaar geleden binnen Buma/Stemra een 'werkgroep Pensioenen' heeft bestaan. Hierin was ook de OR vertegenwoordigd. Deze werkgroep was er om met PNO Media te onderzoeken of een nieuwe

[63] stuk 4.4 PNO Media_Witkamp buffer 20150209

pensioenregeling reeds uitgediept zou moeten worden. Het was al bekend bij overdracht dat door PNO Media een iets hogere jaarpremie in rekening gebracht zou worden voor de toen reeds bestaande pensioenregeling.

529. Omdat Buma/Stemra de ervaring heeft dat wijzigingen in een pensioenregeling een grote operatie is, is Buma/Stemra voorzichtig geweest in het aanspreken van het depot voor het deel van de jaarpremie dat de 16,5% te boven gaat.

530. Het staat de leiding van de Buma/Stemra organisatie natuurlijk vrij om, gegeven de omstandigheden en rekening houdende met de risico's die opgesloten zitten in de 'huidige pensioenen' [redacted] het totale Buma/Stemra jaarbudget anders te besluiten. Dit in het belang van zijn [redacted] en hiermee de Buma/Stemra organisatie.

531. [redacted] heeft aangegeven dat gezien het feit dat na negen ja[redacted] bestaat van circa [redacted] dit aangeeft dat Buma/Stemra zeer zorgvul[redacted] omgaat.

532. Volgens [redacted] wil PNO Media eigenlijk af van dit[redacted] een toenemend kredietrisico op PNO Media kunnen ontsta[redacted] scenario terecht zou komen. Hierom heeft een gesprek [redacted] geconcludeerd werd dat het verstandig is dit depot, [redacted] zonder noemenswaardig risico is behaald en wat is [redacted] tranches daadwerkelijk over te hevelen naar Bu[redacted] is dan ook in 2016 door Buma/Ste[redacted]

533. [redacted] heeft hieraan toe[redacted] aan de werknemers en zal daarom b[redacted]

Aanvullende opmerkingen BD[redacted] reactie in wederhoor

534. De opmerkingen van [redacted] voor BDO geen aanvullende informatie opgeleverd behalve dat de [redacted] op 28 december 201[redacted] Media door Buma/Stemra. Deze uitkering was niet in overeenstemmin[redacted]

4 Bevindingen Declaraties

4.1 Inleiding

Aanleiding en achtergrond

536. BDO is gevraagd nader onderzoek te doen naar de kosten, die zijn gedeclareerd door [redacted] en [redacted]

537. Vermoedens zijn gerezen dat kosten zijn gedeclareerd door [redacted] en [redacted], die mogelijk niet in lijn zijn met het beleid van Buma/Stemra. Het zou hier mogelijk niet-zakelijke kosten van deze werknemers betreffen, waaronder vliegtickets, (buitenlandse) c[redacted]ressen, opleidingen en het dubbel declareren van autokosten. Deze zijn mogelijk betaald (of m[redacted]bbel betaald) door Buma/Stemra zonder dat daarvoor een zakelijk doel lijkt te hebben[redacted]is gevraagd dit te onderzoeken ten aanzien van de onderzoeksperiode 2015, 2016 [redacted]

538. In dit hoofdstuk worden de bevindingen beschreven met betrekking to[redacted] de declaraties van [redacted] en [redacted]. De bevin[redacted]d met *vraagpunt II*. uit de opdrachtbrief, zijnde:

> *"II Een aantal werknemers van Buma/Stemra heeft kost[redacted]gelijk niet in lijn zijn met het beleid van Buma/Stemra. Het [redacted]jke kosten van werknemers betreffen, waaronder vliegtickets, ([redacted]en, opleidingen en het dubbel declareren van autokosten. Deze zi[redacted] dubbel betaald) door Buma/Stemra zonder dat daarvoor een zake[redacted]n bestaan."*

539. Zoals hiervoor beschreven, bestaan er potentie[redacted]r het bijwonen van congressen en het volgen van opleidingen. Hier hebben[redacted]oek naar gedaan.

540. Daarnaast plaatsen wij de opmerking[redacted]es worden aangemerkt als een belaste onkostenvergoedingen op grond [redacted]nbelasting, dit leidt tot een aanpassing (verhoging) van de totale WNT[redacted] is nog niet uitgevoerd. BDO heeft daarnaast geen onderzoek uitgevoerd [redacted]ording van de kostendeclaraties.

Verrichte werkzaamb[redacted]

541. BDO heeft onderz[redacted]edeclareerde kosten van [redacted]zak[redacted]ijk of privé zijn geweest. BDO heeft onderzocht of mogelijk kosten dubb[redacted] kosten zijn gedeclareerd die mogelijk niet door betrokkenen zijn betaa[redacted]

542. Daa[redacted]beverre de gedeclareerde kosten in lijn zijn met de (interne) formele e[redacted]ties dienen te voldoen. BDO heeft hierbij gekeken naar de autorisatie van de d[redacted]wezigheid en kwaliteit (c.q. leesbaarheid) van de onderliggende bescheiden, de toel[redacted] de namen van relaties, de toelichting van de zakelijke reden en overige onderbouwi[redacted]

Beschikbare informatie

543. BDO heeft alle voor het deelonderzoek benodigde documentatie opgevraagd en voor zover deze beschikbaar is ontvangen van Buma/Stemra[64]. BDO heeft onder andere de volgende documentatie opgevraagd:

[64] Zie bijlage 2

- Documentatie met betrekking tot de procedures en het beleid teneinde het normenkader te kunnen beschrijven.
- Declaratieformulieren en onderliggende bescheiden van [redacted].
- Creditcard statements en onderliggende bescheiden van [redacted].
- Uitdraaien uit de (financiële) administratie om de administratieve verwerking van de gedeclareerde kosten te kunnen analyseren (waaronder het inkoopboek).

Informatie afkomstig van (voormalig) medewerkers

544. Aanvullend is met de [redacted] het [redacted] van Buma/Ste[redacted] gesproken in het kader van een uitleg bij openstaande vragen.

Structuur van dit hoofdstuk

545. In paragraaf 4.1 zijn de verrichte werkzaamheden opgenomen in relati[redacted] naar declaraties beschreven. In paragraaf 4.2 zijn onze bevindingen opgeno[redacted]

4.2 Bevindingen

546. Naar aanleiding van de bevindingen die voortkomen uit he[redacted]ostendeclaraties van de betrokkenen, heeft BDO geconstateerd dat de omv[redacted]e bevindingen beperkt is. BDO heeft daarom, in overleg met de opdrachtg[redacted]ortage op dit onderdeel te beperken. In deze rapportage zijn alleen bevindi[redacted]aaronder de bevindingen ten aanzien van de interne organisatie van Buma/[redacted]

547. Ten opzichte van de bevindingen v[redacted]ar de kostendeclaraties merkt BDO samenvattend op, dat:

- Ten aanzien van de int[redacted]e kostendeclaraties in enkele gevallen de procedures niet (gehe[redacted]
- BDO heeft in enkel[redacted]vaststellen dat de controle op de naleving van de procedures heef[redacted]
- BDO de zakeli[redacted]ndeclaraties niet heeft kunnen vaststellen op basis van de aangele[redacted]iervan merkt BDO op dat de totale omvang van deze bedrage[redacted]
- BDO h[redacted] perspectief geen grond gevonden voor de geuite vermoedens zoa[redacted]leiding en achtergrond van dit hoofdstuk.

5 Bevindingen Wet Normering Topinkomens

5.1 Inleiding

548. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de naleving van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna te noemen: 'WNT') door Buma/Stemra. De WNT is van toepassing op Buma/Stemra aangezien de instelling kwalificeert als een collectieve beheersorganisatie (CBO). [redacted] heeft in wederhoor toegevoegd: *"De WNT is van toepassing op Buma/Stemra aangezien de WNT in art. 25a van de Wtcb van overeenkomstige toepassing is verklaard. Daarmee is de WNT van toepassing op CBO's zoals in de Wtcb bedoeld"*.

549. Binnen de scope van de opdracht is de bezoldiging van [redacted] vergeleken met het normenkader van de WNT.

Structuur van dit hoofdstuk

550. In paragraaf 5.1 zijn de verrichte werkzaamheden opgenomen in relati[redacted]ar WNT beschreven. Vervolgens is in paragraaf 5.2 het normenkader in dit [redacted]rna zijn in paragraaf 5.3 onze bevindingen ten aanzien van [redacted]aaf 5.4 onze bevindingen ten aanzien van [redacted] opgenomen.

5.2 Normenkader

551. Ten aanzien van de uitgevoerde werkzaamhe[redacted]het volgende normenkader[65] gehanteerd:

- Wet normering bezoldiging topfu[redacted]n semipublieke sector;
- Uitvoeringsbesluit WNT;
- Uitvoeringsregeling WNT;
- Controleprotocol WNT (v[redacted]over 2016);
- Beleidsregels WNT 20[redacted]

552. Voor de uitvoering [redacted]werkzaamheden hebben wij aangesloten bij het Controleprotocol WN[redacted]amheden worden gesplitst in juistheid en volledigheid.

553. Juistheid:

- re[redacted]an de berekeningen (bijvoorbeeld (sub)totalen) in de WNT-[redacted] niet-cijfermatige gegevens van topfunctionarissen in de WNT-[redacted]e bezoldigingscomponenten in de WNT-verantwoording;
- [redacted] toepassing van het (individuele) bezoldigingsmaximum.

554. Volledigh[redacted]

- Betalingen buiten de salarisadministratie om betalingen aan topfunctionarissen;
- Indirecte of in natura betalingen verricht aan topfunctionarissen;
- Bezoldigingen en/of ontslagvergoedingen boven de WNT-grens aan niet-topfunctionarissen.

[65] Voor de interpretatie van wet- en regelgeving zijn de vragen en antwoorden / Q&A, alsmede de modelverantwoording WNT op de website http://www.topinkomens.nl/ van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van belang.

555. Op grond van artikel 3 Uitvoeringsregeling WNT wordt een component van de bezoldiging toegerekend aan de bezoldiging van het kalenderjaar waarin deze component in de salarisadministratie wordt verwerkt of, indien de component niet in de salarisadministratie wordt opgenomen, in het jaar waarin de component ten laste van het resultaat van de rechtspersoon of instelling komt.

556. Voor de toetsing aan het toepasselijk bezoldigingsmaximum kan, in afwijking van de vorige alinea, een component van de bezoldiging die betrekking heeft op een eerder kalenderjaar dan waarin deze in de salarisadministratie wordt verwerkt, onderscheidenlijk ten laste van het resultaat van de rechtspersoon of instelling komt, toegerekend worden aan het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

557. In het navolgende onderzoek is in kader van de toekenning van bezoldigingsc[redacted]aan het boekjaar aangesloten bij de wijze van verantwoording door de controle[redacted]. Dat betekent dat er geen bezoldigingscomponenten die door de accountant [redacted]WNT-verantwoording in 2016 zijn toegerekend aan de bezoldiging van 2015[redacted].

Bezoldigingsmaxima

558. Op 1 januari 2013 is de WNT in werking getreden en bedroe[redacted]mum in boekjaar 2013 en 2014 130% van het ministersalaris. Met ingang van [redacted]ezoldigingsmaximum maximaal 100% van het ministersalaris. Jaarlijks w[redacted]maxima aangepast bij ministeriële regeling.

	[redacted]
2013	228.599
2014	230.474
2015	178.000
2016	179.000

Bezoldiging

559. Op grond van artike[redacted]zoldiging de som van:

1. de belo[redacted]
2. de b[redacted]bele onkostenvergoedingen; en
3. d[redacted]op termijn.

Ad 1[redacted]

560. B[redacted]n de periodiek betaalde beloningen, de winstdelingen en bonusbetalingen, [redacted]belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen, met uitzondering van door [redacted]elijk of krachtens een algemeen verbindend verklaarde collectieve ar[redacted]komst verschuldigde niet op de beloning ingehouden sociale verzekeringspremies.

Ad 2. Belaste vaste en variabele onkostenvergoedingen

561. De belaste vaste en variabele onkostenvergoedingen zijn de onkostenvergoedingen die op grond van de Wet op de Loonbelasting belast zijn.

Ad 3. Beloningen betaalbaar op termijn

562. De beloningen betaalbaar op termijn is het werkgeversdeel van de beloningen betaalbaar op termijn met uitzondering van het werkgeversdeel van de beloningen betaalbaar op termijn die betrekking hebben op de beëindiging van het dienstverband.

563. Betalingen buiten de salarisadministraties om, zoals opgenomen in Hoofdstuk 4 Declaraties, zijn niet meegenomen in de navolgende bevindingen. Indien de declaraties worden aangemerkt als een belaste onkostenvergoedingen op grond van de Wet op de Loonbelasting leidt dit tot een aanpassing (verhoging) van de totale WNT-bezoldiging. Deze toets is niet uitgevoerd door BDO.

564. De scope van het onderzoek heeft betrekking op boekjaar 2015 en boekjaar 2016. Aangezien de WNT-verantwoording 2016 thans nog niet beschikbaar is, heeft het navolgende WNT-onderzoek uitsluitend betrekking op boekjaar 2015. Indien en voor zover noodzakelijk voor het onderzoek zijn de bezoldigingsgegevens over boekjaren 2013 en 2014 opgenomen.

5.3 Bevindingen ten aanzien van [redacted]

565. Op grond van de arbeidsovereenkomst tussen Vereniging BUMA en [redacted] met ingang van 15 april 2002 werkzaam voor Buma/Stemra [redacted] aangegaan voor onbepaalde tijd in de functie van [redacted]

566. Op basis van de WNT-verantwoordingen in de jaarrekeningen [redacted] bezoldiging van [redacted] als volgt:

Boekjaar	Beloning	Belaste onkosten-vergoedingen	Betalingen belastbaar [redacted]
2013	[redacted]		
2014			
2015			

567. Op basis van de loonstate[redacted] [redacted]eberekening opgesteld, zie bijlage 12.

Aandachtspunten t[redacted]ng

568. Op basis van de [redacted] geconstateerd dat er een verschil is tussen de beloning zoals deze is opgen[redacted] 2015 en de beloning die voortvloeit uit de loonstaat 2015.

569. Door de [redacted] 15 te vergelijken met de controleberekening kan worden vastgesteld dat [redacted] is opgenomen als Beloning en niet als Belaste O[redacted] is niet bekend wat de achterliggende reden is geweest om de a[redacted]emen als Beloning en niet als Belaste Onkostenvergoeding.

570. In het kad[redacted] de juistheid van de WNT-verantwoording zal dit niet leiden tot een wijziging in de totale WNT-bezoldiging, uitsluitend kan dit leiden tot een wijziging van de rubricering. Dit betekent dat er nooit sprake kan zijn van een verdere overschrijding van het bezoldigingsmaximum en / of een onverschuldigde betaling.

571. Binnen de scope van het onderzoek, zijnde boekjaar 2015, in vergelijking met boekjaar 2014 is er sprake van een mutatie van de beloning. De beloning is in boekjaar 2015 verhoogd ten opzichte van boekjaar 2014.

572. Op basis van de Jaarrekening 2013 is geconstateerd dat de bezoldiging van [redacted] met ingang van 1 januari 2013 hoger is dan het toepasselijke bezoldigingsmaximum.

2013	228.599	331.564
2014	230.474	339.874
2015	178.000	342.823

573. [redacted] valt met ingang van 1 juli 2013 onder het overgangsrecht. Op grond van het overgangsrecht mag de bezoldiging 4 jaar worden gerespecteerd, zijnde boekjaar 2013, 2014, 2015 en 2016. Na deze periode van 4 jaar moet de bezoldiging in 3 jaar worden afgebouwd met de wettelijke percentages tot het niveau van de toegestane bezoldiging. De afbouw dient plaats te vinden op basis van de volgende systematiek:

- 2017: 25%
- 2018: 33,33%
- 2019: 50%

574. In het kader van de juiste toepassing van het overgangsrecht is het vol[redacted]sis van de WNT-verantwoordingen in de jaarrekeningen van Buma/Stemra[redacted] [redacted] tot en met (in ieder geval) boekjaar 2015 verhoo[redacted]n onder het overgangsrecht en zijn toegestaan als de verhoging en de [redacted]ordt berekend, eenduidig zijn overeengekomen vóór de inwerkingtreding v[redacted]

575. In brieven van [redacted] aan [redacted] [redacted]t het salaris van [redacted] met ingang van 1 januari van het b[redacted]ordt verhoogd met de CPI-indexering. Deze brieven zijn beschikbaar ove[redacted]n 2015. Indien en voor zover de verhoging van de bezoldiging conform de CP[redacted]erhoging een uitwerking is van een afspraak die is gemaakt vóór 18 januari[redacted]WTGCB), is de verhoging toegestaan onder het overgangsrecht.

576. Daarnaast blijkt, op basis van d[redacted] een bonus heeft ontvangen ad. [redacted].

577. Een bonus of variabel[redacted]ndien deze prestatie gerelateerd is en niet structureel van aard is. Een d[redacted]ficeert als een onverschuldigde betaling, tenzij de bonus voortvloeit uit e[redacted]die dateert van vóór 18 januari 2012 (ex artikel 25a WTGCB).

578. Er is gee[redacted]en variabele beloning als alle medewerkers een variabele beloning krijge[redacted]systematiek (bijvoorbeeld iedereen ontvangt een dertiende maand ter gro[redacted]centage van het resultaat). Hierin zit geen persoonlijk prestatie-element.

579. He[redacted]t de bonus voortvloeit uit een bezoldigingsafspraak die dateert van vóór 18 janua[redacted]artikel 25a WTGCB). In de arbeidsovereenkomst is opgenomen dat [redacted] [redacted]cht heeft op een bonus van 10% van 12 x het maandsalaris hetgeen neerkomt op [redacted]

580. In de opvolgende jaren is de bonusberekening gewijzigd en heeft geleid tot de volgende systematiek die relevant is om te bepalen of de bonus voor inwerkingtreding van de WNT is overeengekomen:

- 2002: 10% van 12 x het maandsalaris;
- 2003: 12.5% van 12 x het maandsalaris;
- 2004: 12.5% van 12 x het maandsalaris;

581. In een brief d.d. 14 juli 2010 van [redacted] aan [redacted] met betrekking tot de jaarlijkse bonus toekenningen, staat het volgende:

[redacted]

582. Na het jaar 2010 zijn er geen documenten meer aangeleverd waaruit blijkt d[redacted]st. [redacted] heeft bevestigd dat vanaf 2010 maximaal een bonu[redacted]halen was op criteria die volgens [redacted] vooraf werden vastge[redacted] zouden volgens [redacted] in de personeelsadministratie terug te[redacted]

583. In het beoordelingsgesprek over het jaar 2012 (document d.[redacted]n de paramaters vastgesteld. In dit document staan de volgende afspraken[redacted]

"De maximaal haalbare bruto bonus voor 2013 bed[redacted]- en is opgebouwd uit de volgende elementen:

- *1/3 deel van de maximaal haalbare[redacted]n de begroting 2012 vastgelegde omzet overschrijdt.*
- *1/3 deel van de maximaal ha[redacted]e de in de begroting 2012 vastgelegde kosten onderschrijft.*
- *1/3 deel van de maxim[redacted]oor jouw persoonlijke interne en externe performance."*

584. In het kader van de toe[redacted]gsrecht dienen deze afspraken te dateren van vóór 18 januari 2012 (ex artik[redacted]s van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat de hoogte van de bo[redacted]overeengekomen en dat uitsluitend de parameters voor het bepalen van d[redacted]komen in 2012. Uit het document van 8 januari 2013 blijkt namelijk da[redacted] van het beoordelingsgesprek dat is gehouden op 20 december 2012.

A[redacted]*ien van de belaste onkostenvergoedingen*

585. In d[redacted]se onkostenvergoedingen opgenomen en daarnaast zijn er diverse declaraties op naa[redacted]. Zoals in het voorgaande aangegeven dient te worden nagegaan of de onkoste[redacted]t of onbelast zijn op grond van de Wet op de Loonbelasting. Uitsluitend belaste onkostenvergoedingen hebben invloed op de hoogte van de WNT-bezoldiging.

586. In dat kader wordt opgemerkt dat in de loonstaat de autokostenvergoeding ad. [redacted]- wordt geboekt als 'Belaste Reiskosten'. Verder blijkt uit het document met betrekking tot de autokostenvergoeding van [redacted] dat hij een brandstofvergoeding ontvangt. De vergoeding wordt berekend aan de hand van de volgende formule: brandstofkosten -/- (aantal km x

[66] Schriftelijke reactie op initiële vragenlijst, per e-mail ontvangen op 25 juni 2017

€ 0,19 per km). Dit resulteert volgens Buma/Stemra in een belaste onkostenvergoeding die vervolgens eveneens onder de 'Belaste Reiskosten' is opgenomen in de WNT-verantwoording.

587. In wederhoor heeft [redacted] aangegeven dat de vergoeding wordt berekend aan de hand van de volgende formule: brandstofkosten -/- (aantal zakelijke km x € 0,19 per km) [redacted] betreft dit namelijk het onbelastbaar te vergoeden deel. Dit resulteert derhalve in een belaste en een onbelaste onkostenvergoeding. De belaste onkostenvergoeding wordt vervolgens onder de 'Belaste Reiskosten' opgenomen in de WNT-verantwoording, de onbelaste vergoeding hoeft niet opgenomen te worden in de WNT-verantwoording.

588. In de documenten die BDO heeft ontvangen met betrekking tot de brandstofvergoe[redacted] is geen melding gemaakt van de toevoeging 'zakelijke' in de fo[redacted]nd waarvan de vergoeding wordt berekend.

589. In het kader van de toetsing van de WNT zijn wij niet nagegaan of:

1. de brandstofvergoeding / aantal kilometers correct is;
2. de declaraties op de juiste manier zijn afgehandeld binne[redacted]
3. of bovenstaande berekening in het kader van de Wet [redacted]esulteert in een belaste onkostenvergoeding.

590. Bij Buma/Stemra zijn onkostenvergoedingen beta[redacted] in natura geweest, zoals declaraties, bestuurdersaansprakelijkheidsverz[redacted]goederen en diensten van BOL.com, boeken, cadeaubonnen, iPad, iPho[redacted]ende bij van iPad en iPhone. De WNT volgt hierin de fiscale kwalificatie va[redacted]dingen en verstrekkingen. Als deze belast zijn voor de Loonbelasting telle[redacted]ezoldiging.

591. [redacted] heeft in wed[redacted]n het kader van de WNT bij [redacted] weten geen vergoedingen zijn verstrekt[66].

5.4 Bevindinge[redacted]

Aandachtspunten [redacted]stelling tot topfunctionaris

592. Met ingang va[redacted] opgenomen in de WNT-verantwoording. Dat impliceert d[redacted] ingang van boekjaar 2015 kwalificeert als een topfunctionaris in de zin va[redacted]keningen 2013 en 2014 is [redacted] namelijk niet opgenomen als to[redacted]

593. [redacted]s opgenomen wanneer een persoon kwalificeert als een topfunctionaris. Het is [redacted]nt of de betrokken persoon meer of minder bezoldiging ontvangt dan het bezold[redacted]um dat van toepassing is op de instelling. De kwalificatie van het zijn van topfunctio[redacted] is afhankelijk van de functie die wordt vervuld en niet van de hoogte van de bezoldiging.

594. Op basis van de jaarrekeningen blijkt dat [redacted] in 2013, 2014 en 2015 [redacted] is geweest van Buma/Stemra. Op basis van de documentatie met betrekking de benoeming tot [redacted] blijkt dat [redacted] ingang van 15 juli 2011 als [redacted] is aangesteld.

595. Mocht sprake zijn van een interne promotie in 2015 dan wordt dit in beginsel aangemerkt als een nieuwe benoeming. Indien die benoeming plaatsvindt na de inwerkingtreding van de WNT dan vervalt

het toepasselijke overgangsrecht en is de wet met ingang van de nieuwe benoeming onverkort van toepassing.

596. Een uitzondering op deze hoofdregel geldt uitsluitend in het geval waarin:
   a. sprake is van een arbeidsovereenkomst of aanstelling voor onbepaalde tijd of met een looptijd tot na de interne promotie;
   b. de bezoldiging niet wordt verhoogd; en
   c. de interne promotie geen wezenlijke functiewijziging inhoudt.

   In dat geval blijft het overgangsrecht van toepassing. Een voorbeeld waarbij géén sp[redacted]van een wezenlijke functieverandering, is de benoeming van een lid van de Raad van Best[redacted]ter.

597. Uit het onderzoek van BDO is gebleken dat in het geval van [redacted]est van een interne promotie die aanleiding zou geven[redacted] in [redacted]n als topfunctionaris.

598. [redacted] is als topfunctionaris opgenomen met ingang v[redacted]zou gebaseerd moeten zijn op de omstandigheid dat [redacted] me[redacted]gekwalificeerd als topfunctionaris. [redacted] geeft in wederhoor aan[redacted]n wijziging in de wet die ertoe heeft geleid [redacted] van 2015 als [redacted]emerkt.

599. In het advies van prof. mr. T. Barkhuysen van he[redacted]be d.d. 20 januari 2015 wordt nader ingegaan op de toepasselijkheid van d[redacted]advies geeft [redacted] tevens aan dat er naar zijn mening sprak[redacted]van het begrip 'topfunctionaris' in de Wet toezicht en geschillenbeslec[redacted]ersorganisaties auteurs- en naburige rechten ten opzichte van de WNT.

600. [redacted]

601. Uit de b[redacted]5 van het CvTA aan Buma/Stemra volgt dat het CvTA adviseert "[...] de fu[redacted]evenals de overige functies van de directie van Buma/Stemra, voortaan in[redacted]ceren als topfunctionaris conform de WNT."[68]

602. Op [redacted]geleverde documenten kan worden vastgesteld dat er onduidelijkheid is geweest over d[redacted]tie van [redacted] als topfunctionaris. Uitgaande dat de bezoldiging van [redacted] in de jaren 2013 en 2014 lager was dan het bezoldigingsmaximum zou dit niet van invloed zijn op het overgangsrecht. Thans wordt aangesloten bij de controle van de jaarrekening door de accountant dat [redacted] met ingang van boekjaar 2015 topfunctionaris is.

603. Mocht [redacted] in 2013 of 2014 al topfunctionaris zijn geweest dan zou er sprake moeten zijn geweest van foutenherstel in de jaarrekening 2015. De WNT-verantwoording in de jaarrekeningen 2013 en 2014 zouden in dat geval immers niet juist en volledig zijn.

[67] Schriftelijke reactie op initiële vragenlijst, per e-mail ontvangen op 16 juni 2017
[68] Document: Brief CvtA 16-11-2015 Buma Stemra Non Compliance 2014 incl. notitie

Aandachtspunten ten aanzien van de beloning

604. Op basis van de WNT-verantwoordingen in de jaarrekeningen van Buma/Stemra is de bezoldiging van [redacted] als volgt:

		vergoedingen (in €)	Beloningen betaalbaar op termijn (in €)	Totaal (in €)
2015	[redacted]	0	[redacted]	[redacted]

605. Op basis van de loonstaten is door BDO een controleberekening opgesteld, zie bijl[redacted]

606. Op basis van de controleberekening is geconstateerd dat er een verschil is[redacted] deze is opgenomen in de Jaarrekening 2015 en de beloning die voortvloeit[redacted]. Door de WNT-verantwoording 2015 te vergelijken met de controleberekeni[redacted] steld dat er een verschil is ad [redacted] De bezoldiging in de loonstaat is la[redacted] zoals die is opgenomen in de WNT-verantwoording. Onduidelijk is hoe dit v[redacted] klaard.

Aandachtspunten ten aanzien van de belaste onkostenv[redacted]

607. Bij Buma/Stemra zijn onkostenvergoedingen betaal[redacted] natura geweest, zoals declaraties: bestuurdersaansprakelijkheidsverzek[redacted] bedereren en diensten van BOL.com, boeken, cadeaubonnen, iPad, iPhone[redacted] de bij van iPad en iPhone. De WNT volgt hierin de fiscale kwalificatie van[redacted] ngen en verstrekkingen. Als deze belast zijn voor de Loonbelasting tellen z[redacted] oldiging.

[redacted]

6 Bevindingen Huur Den Haag

6.1 Inleiding

608. In het kader van het onderzoek naar de financiële verantwoording van Buma/Stemra is BDO door NautaDutilh gevraagd nader onderzoek te doen naar de geldstromen met betrekking tot een gehuurde kantoorruimte in Den Haag. De opdracht ziet op het in kaart brengen van de geld- en facturatiestromen tussen Buma/Stemra, de hoofdhuurder, en [redacted] één van de onderhuurders van het kantoorpand.

609. In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksbevindingen beschreven met betrekking tot [redacted] verantwoording van de huurovereenkomst aangaande een kantoorruimte gevestigd [redacted] te Den Haag.

Verrichte werkzaamheden

Beschikbare informatie

610. BDO heeft, op haar verzoek tot aanlevering van informatie inzake [redacted] de in bijlage 3 opgenomen informatie ontvangen op 13 juni 2017. [redacted] van de ter beschikking gestelde balansdossiers en een kopie [redacted] Buma/Stemra. Tot slot heeft BDO e-mailonderzoek gedaan [redacted] aanzien van de huur(-doorbelasting) aan de hand van een [redacted]

Informatie afkomstig van (voormalig) werknemer

611. Voorts heeft BDO voor nadere inlichtingen [redacted] overleggen gevoerd met het [redacted] hoofd van de financiële administr[redacted] van alle gevoerde besprekingen wordt verwezen naar bijlage 4.

Analysewerkzaamheden

612. BDO heeft, op basis van de [redacted] informatie, onderzoek gedaan naar de verantwoording van de h[redacted]king tot het huurpand in Den Haag. De onderzoekwerkzaamhede[redacted]

- Het, op basis [redacted]er beschikking gestelde gegevens, opstellen van een zoektermen[redacted]derzoek naar de e-mailboxen van de betrokkenen.
- Het aan[redacted]ermenlijst onderzoek doen naar de e-mailbox van [redacted]
- He[redacted]derzoek was het vergaren van informatie aangaande afspraken [redacted]woording en doorbelasting van kosten aan de onderhuurders van het [redacted]

[redacted] de financiële administratie ten einde vast te stellen hoe de huurlasten en [redacted] doorbelastingen met betrekking tot het huurpand in Den Haag in de [redacted]dministratie van 2015 en 2016 verwerkt zijn.

Structuur van dit hoofdstuk

613. In paragraaf 6.1 zijn de verrichte werkzaamheden opgenomen in relatie tot ons onderzoek naar de huur van het pand in Den Haag beschreven. In paragraaf 6.2 is het normenkader in dit kader opgenomen en in paragraaf 6.3 onze bevindingen.

6.2 Normenkader

614. Het normenkader is opgesteld op basis van de voor het onderzoek relevante bepalingen uit de documenten:

- Huurcontract tussen Buma/Stemra [redacted]
- Afspraken omtrent de verdeling van kosten tussen [redacted] en Buma/Stemra
- Doelstellingen van het SoCu fonds

De huurovereenkomst

615. In de aangeleverde documentatie is de vigerende huurovereenkomst aangaande het gehuurde opgenomen. De huurovereenkomst, die gesloten is tussen Buma/Stemra en [redacted] die op 17 juli 1998 getekend is, beschrijft het gehuurde en de voorwaarden waartegen het [redacted] aan Buma/Stemra verhuurt. Het gehuurde, in de overeenkomst [redacted] als 'appartement 12'.

616. In artikel 3.1 van de huurovereenkomst van 17 juli 1998 is beschreven [redacted] aangegaan is voor een periode van vijf jaar, lopende vanaf 1 augustus [redacted] juli 2003. Voorts beschrijft artikel 3.2 dat na het verstrijken van de genoemde [redacted] wordt verlengd met nogmaals 5 jaar, tot 31 juli 2008. Na het verstrijken [redacted] van vijf jaar wordt de overeenkomst volgens artikel 3.2 steeds verlengd.

617. Artikel 4.6 en 4.7 beschrijven dat de betaalperiode [redacted] die vooraf voldaan dienen te worden. In andere woorden is Buma/Stemra [redacted] huurprijs op kwartaal basis vooruit te betalen.

Afspraken omtrent doorbelasting aan [redacted]

618. In de door Buma/Stemra gehuurde [redacted] zijn, naast Buma/Stemra, nog twee andere [redacted], te weten [redacted] en de [redacted]

619. BDO heeft een uitvraag [redacted] vastleggingen omtrent het gezamenlijk gebruik en de doorbelasting van kosten [redacted] gebruik van de kantoorruimte door Buma/Stemra, [redacted] en de Fede[redacted]ngen. Buma/Stemra heeft daarop een e-mailwisseling aangeleverd tus[redacted] en Buma/Stemra. In de e-mailwisseling stelt de [redacted] een kostenverdeling ten aanzien van de bureau- en huisvestin[redacted] de locatie in [redacted] voor. De hiervoor beschreven huurkosten voor he[redacted]rhout zijn hierbij inbegrepen.

620. D[redacted]telt ten aanzien van de huur en huisvesting de volgende kostenverdeling [redacted]

- [redacted]%
- [redacted] [sic]: 15%
- Buma/Stemra: 40%

621. In antwoord op de e-mail van de [redacted] van [redacted] antwoord [redacted] via [redacted] per e-mail op 7 september 2012 als volgt:

[redacted]

622. Uit navraag door BDO is gebleken dat aanvullende informatie aangaande vastlegging van afspraken omtrent de samenwerking met [redacted] en de [redacted] niet centraal beschikbaar is bij Buma/Stemra.

Buma/Stemra heeft daarbij aangegeven dat aanvullende documentatie wellicht nog aanwezig is bij een administratief medewerkster van Buma/Stemra of bij [redacted].

Doelstellingen van het Fonds voor Sociale en Culturele doeleinden

623. Het Fonds voor Sociale en Culturele doeleinden (hierna: 'SoCu fonds') heeft tot doel de belangen van componisten, tekstdichters en muziekuitgevers te behartigen en het Nederlandse muziekleven te bevorderen. Het SoCu fonds is onderdeel van vereniging Buma en is zodoende als onderdeel van de balans van Buma verantwoord in de jaarrekening.

624. Het SoCu fonds wordt bekostigd uit een inhouding op de voor verdeling [redacted] auteursrechtgelden. De hoogte van de inhouding ten gunste van het SoCu fonds wor[redacted] een percentage (hierna: het 'inhoudingspercentage'). Het inhoudingspercentage w[redacted] artikel 29, lid 4 van de statuten van de vereniging Buma, op jaarlijkse basi[redacted] directie, vastgesteld door het bestuur. Op basis van het inhoudingspercent[redacted] maximaal 10%, van de voor uitkering beschikbare gelden afgezonderd en [redacted] aan het SoCu Fonds.

625. Vanuit het SoCu fonds wordt bijgedragen aan Stichting Buma C[redacted] fonds Buma, de Oudedagsvoorziening voor auteurs respectievelijk uitgeve[redacted] nstig.

6.3 Bevindingen

Inrichting van de administratie

626. BDO heeft aan de hand van de ter beschik[redacted] administratie vastgesteld dat de geldstromen van het SoCu fonds worde[redacted] ministratie van Buma. De dotatie uit de rechtenopbrengsten en beste[redacted] nds worden daarbij verantwoord op grootboekrekening 33110 met om[redacted] ele/Soc.Doelen'.

627. In de aan BDO ter beschik[redacted] iers van 2015 en 2016 van Buma zijn specificaties van de verantwoording[redacted] enomen. Vervolgens heeft BDO vastgesteld dat deze specificaties ten gr[redacted] toelichting op de positie van het SoCu fonds die is opgenomen in de[redacted] voor boekjaar 2015 en de proforma jaarrekening voor boekjaar 2016.

Admini[redacted] de huurlasten

628. BDO[redacted] financiële administratie vastgesteld dat de huurlasten voor het kant[redacted] op kwartaalbasis vooruit worden betaald door Buma/Stemra. De vooruitb[redacted] sten vallen vervolgens op maandelijkse basis vrij van de balans naar het resultaat. B[redacted] wordt verantwoord op grootboekrekening 55110 'Huur', onder vermelding van kostenplaats 8[redacted].

629. Grootboekrekening 55110 'Huur' valt binnen de administratie van Buma en houdt geen rechtstreeks verband met de voorgenoemde grootboekrekening 33110 'Fonds Culturele/Soc.Doelen'. Middels een maandelijkse doorbelasting worden de kosten vanuit de resultatenrekening van Buma/Stemra overgebracht naar het SoCu fonds. De doorbelasting naar het SoCu fonds wordt niet rechtstreeks op grootboekrekening 55110 geboekt, maar op grootboekrekening 89120 'Fakturering HV Overige'.

630. Maandelijks wordt vervolgens vanuit de grootboekrekening 33110 een overboeking gemaakt naar grootboekrekening 26130 'Nog te factureren dienstverlening' voor het deel van de huurkosten die

niet zien op het SoCu fonds maar op de onderhuurders. Op kwartaalbasis factureert Buma/Stemra de huurlasten vervolgens aan de onderhuurders.

631. BDO heeft op basis van de financiële administratie vastgesteld dat de totale aan Buma/Stemra gefactureerde huurlasten voor 2016 circa [redacted] belopen. Deze kosten zijn in 2016 volledig doorbelast aan het SoCu fonds. De doorbelasting vanuit het SoCu fonds naar de onderhuurders bedroeg in 2016 circa € [redacted]

632. Het is niet duidelijk op basis van de beschikbare informatie waarom de doorbelasting van de huurkosten van Buma/Stemra naar het SoCu fonds niet rechtstreeks via de huurkostenrekening 55110 verloopt.

[redacted]

7 Afsluiting

633. De rapportage is uitsluitend geschreven voor u als opdrachtgever en mag worden gebruikt in relatie tot (mogelijke) juridische procedures met de betrokkenen van dit onderzoek. Zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming mag deze rapportage niet verder verspreid en of gebruikt worden. Bevindingen dienen alleen in totaalverband, als zijnde de rapportage als geheel, gelezen te worden en kunnen niet als op zichzelf staand worden beschouwd.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Met vriendelijke groet,

Bijlage 1 - Niet-verwerkt commentaar wederhoor

Niet-verwerkt inhoudelijk commentaar [redacted]

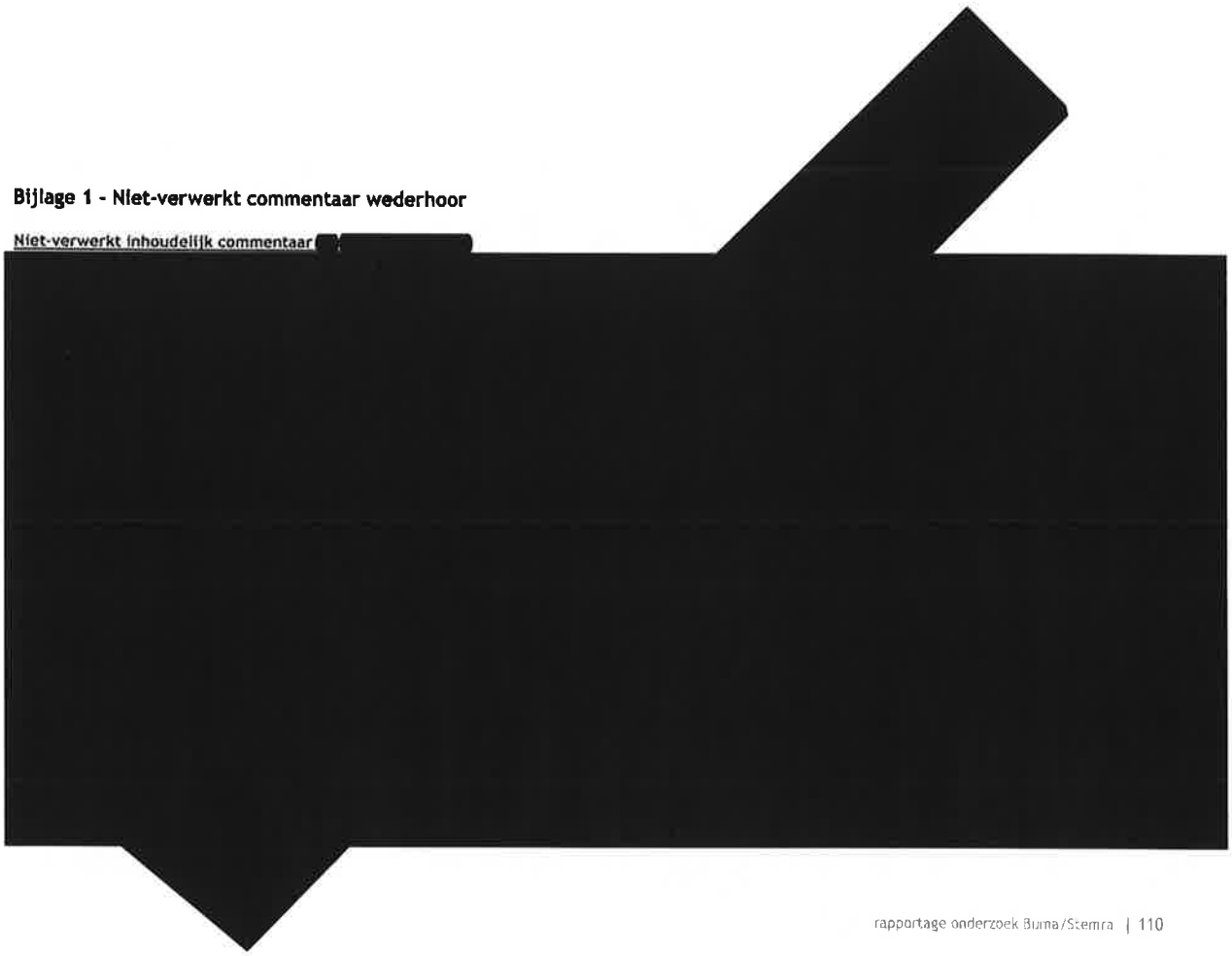

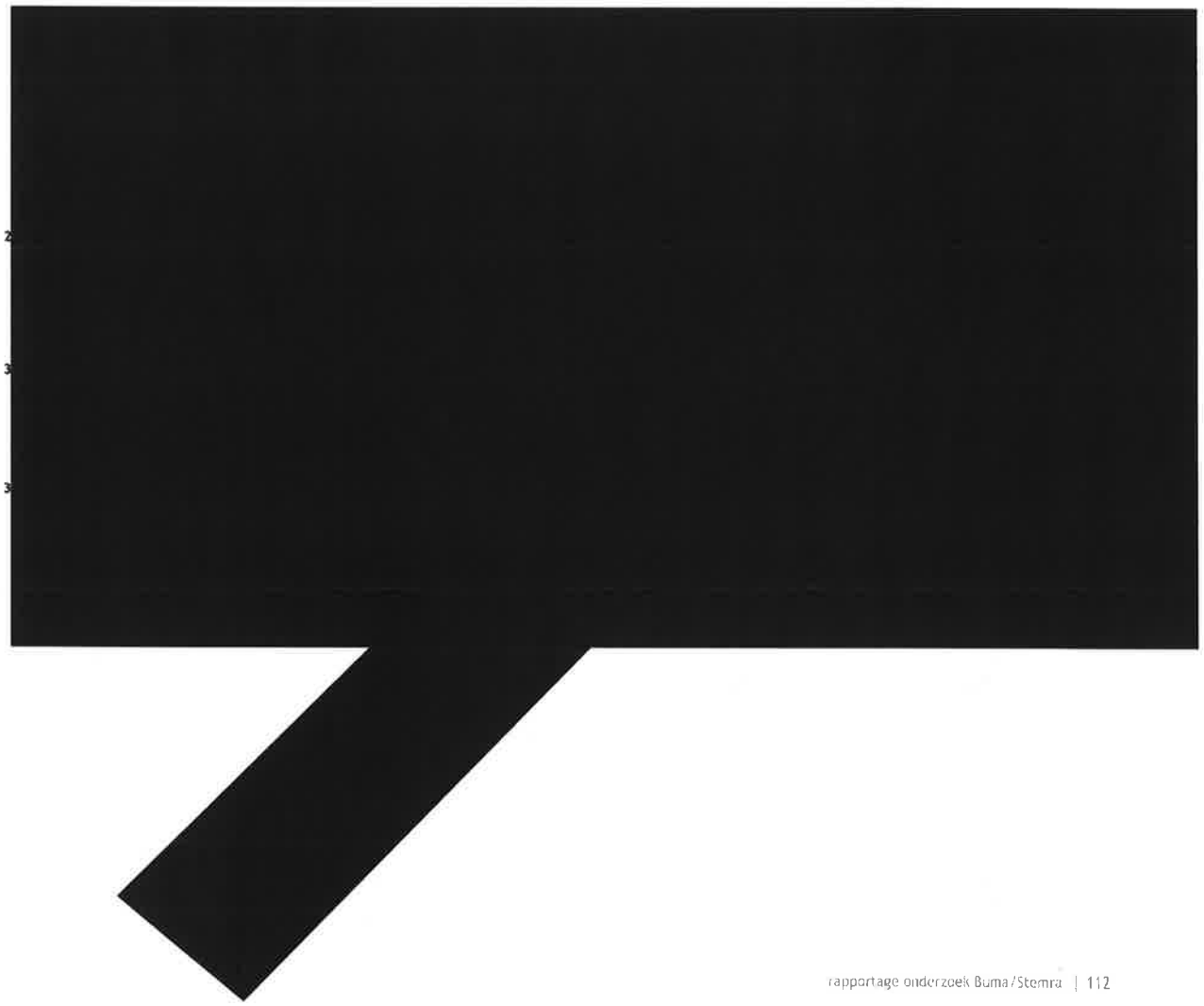

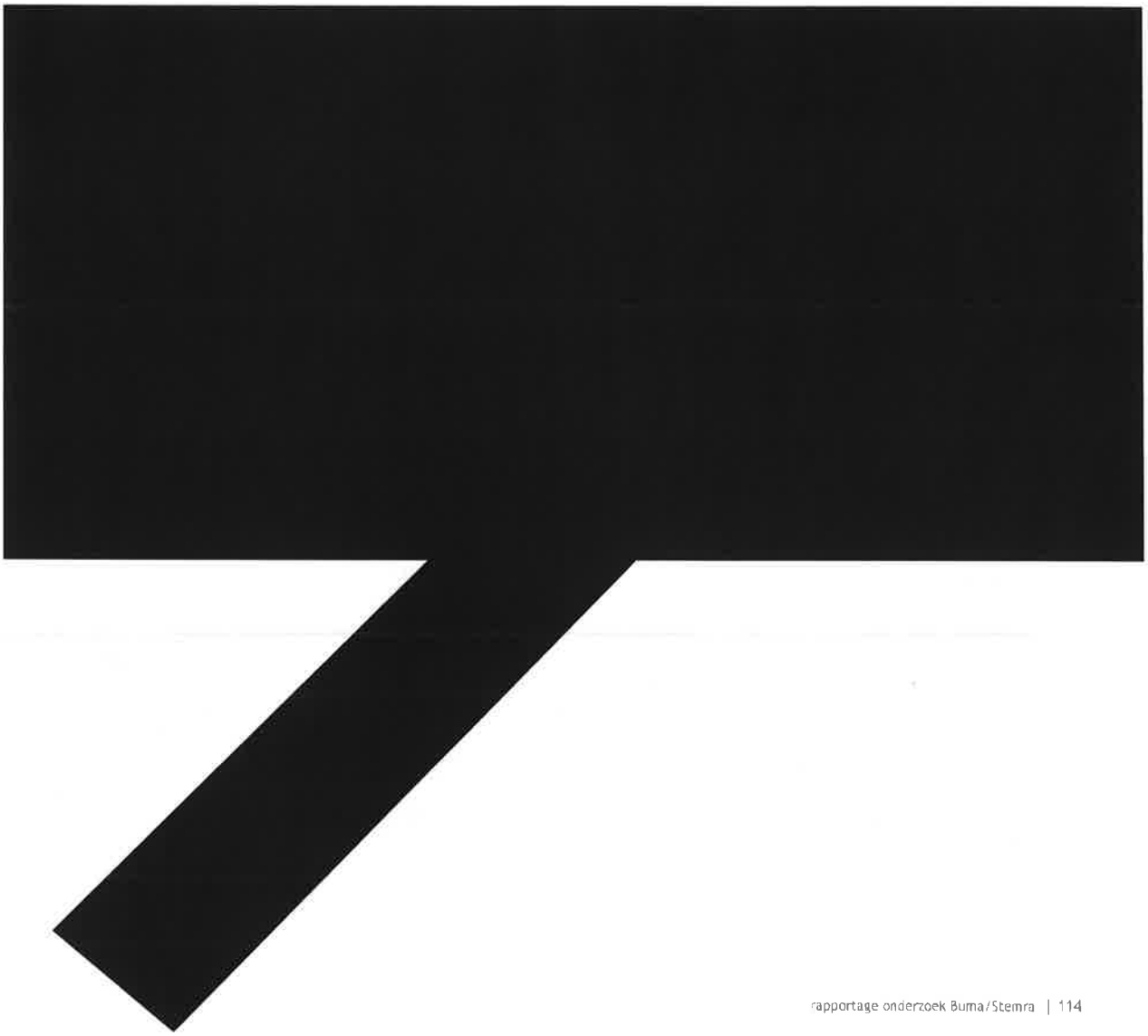

Bijlage 2 - Prepared by client list

Algemeen

[redacted]

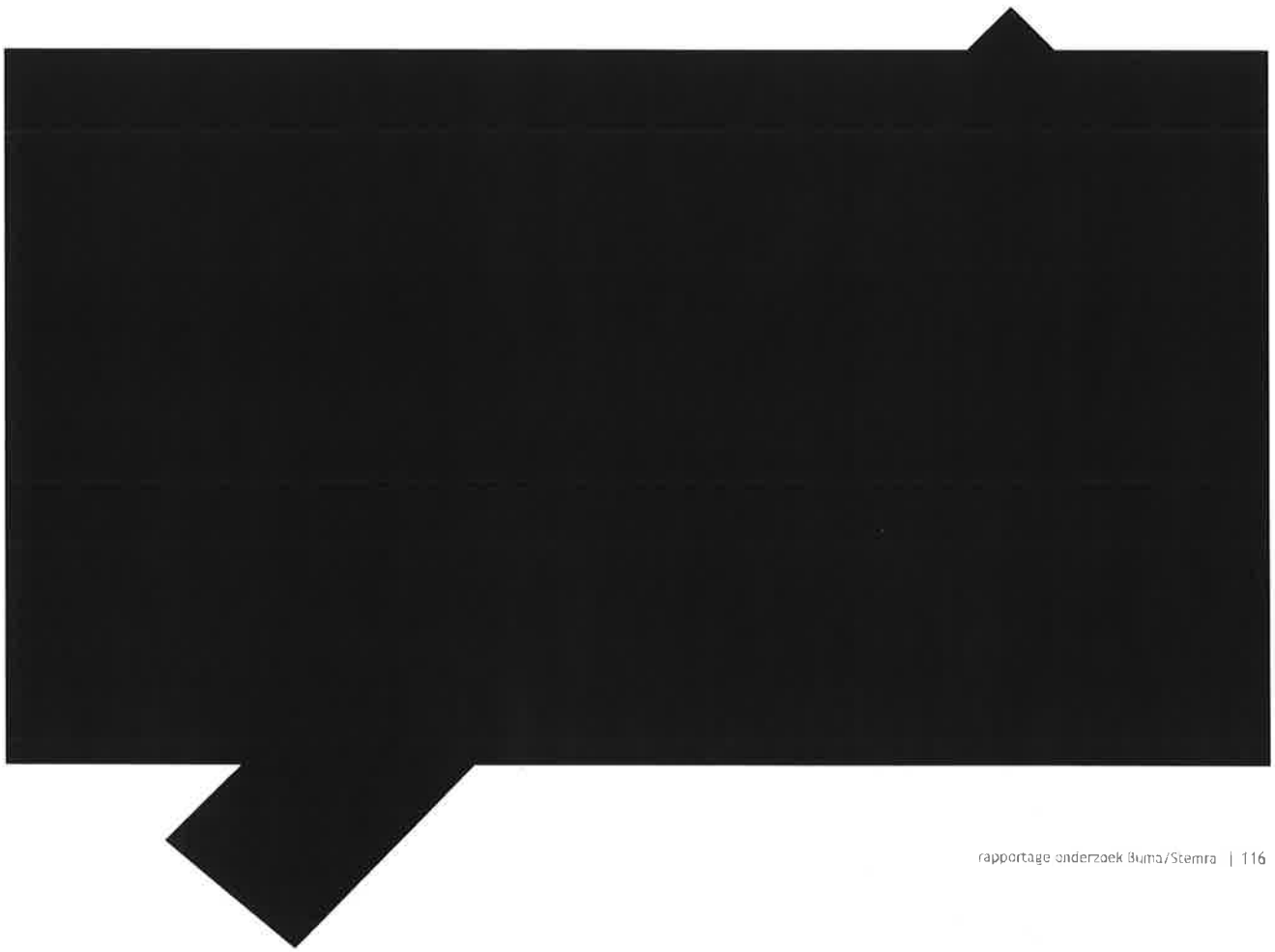

Bijlage 3 - Overzicht geïnterviewde personen

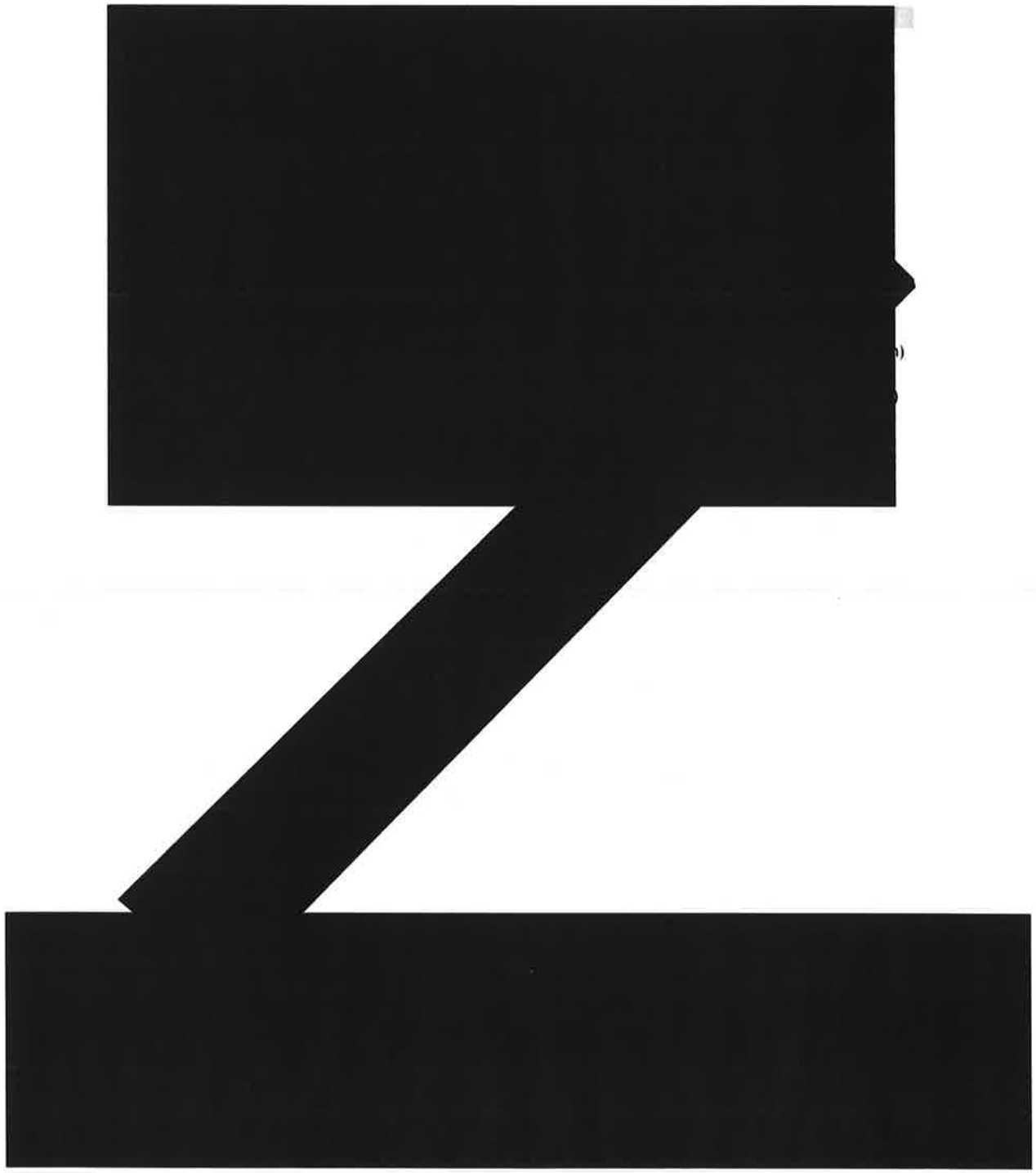

Bijlage 4 - Ontbrekende contracten [redacted]

[redacted]

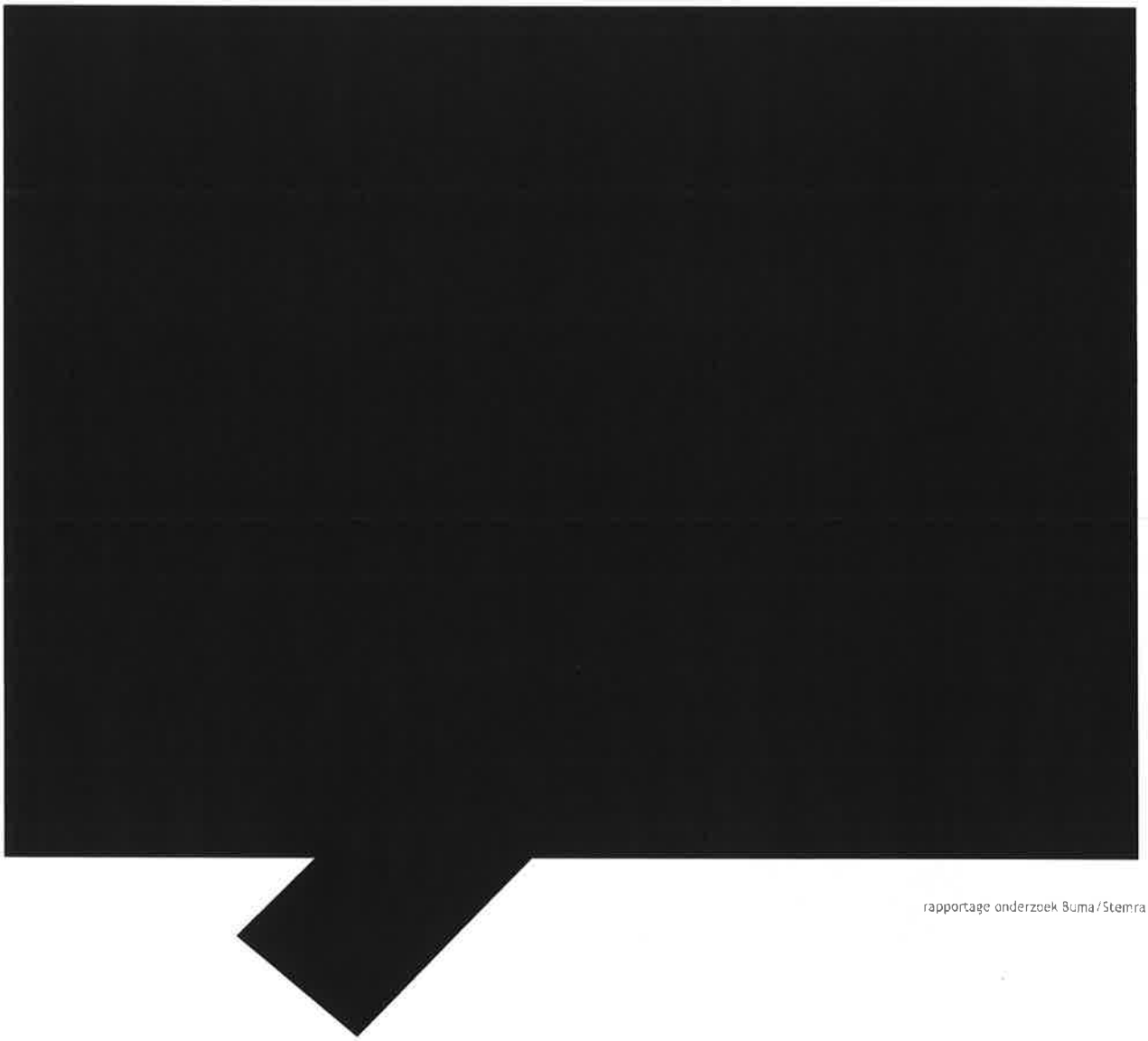

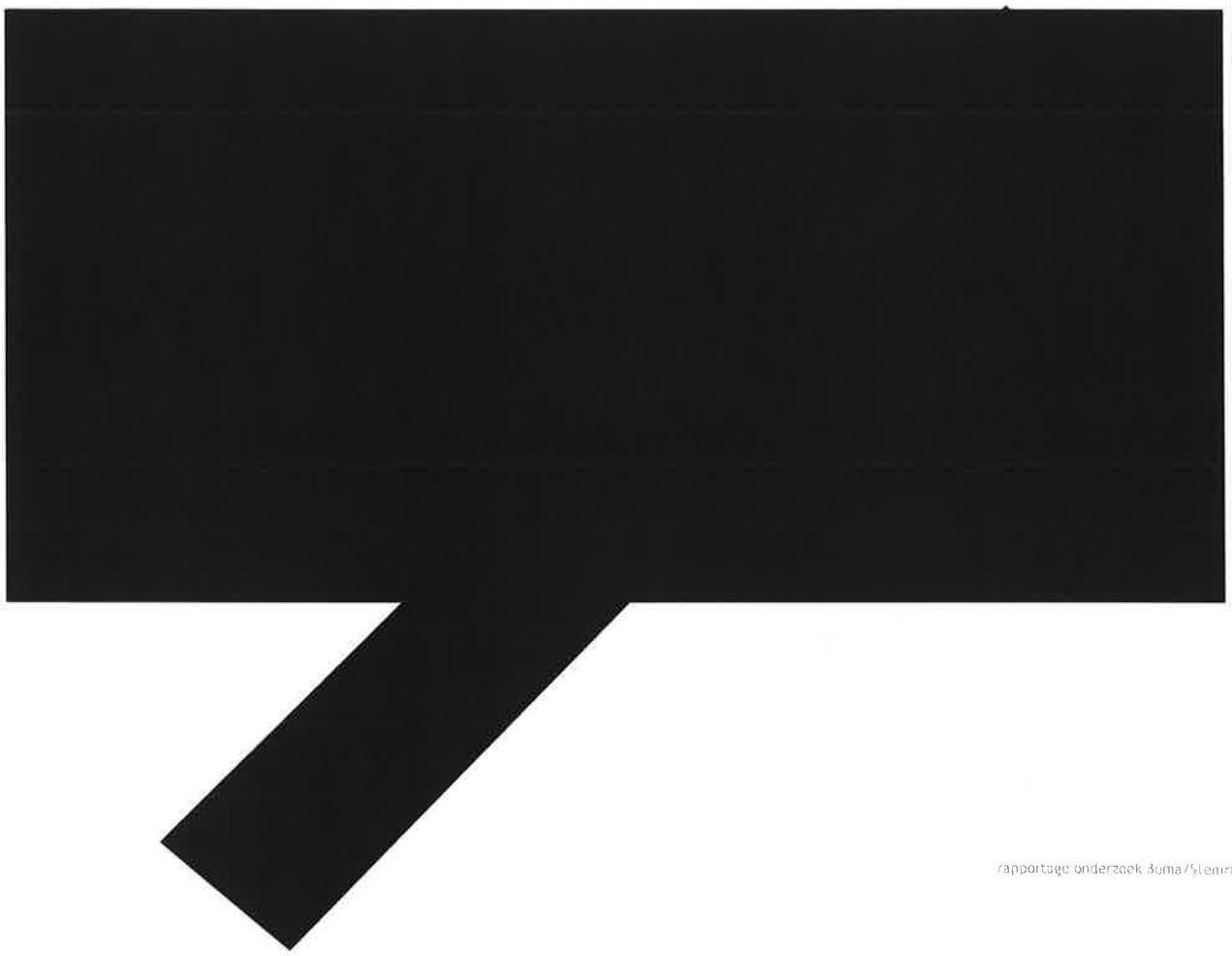

Bijlage 5 - Factuuranalyse [redacted]

	180049002 20151316credit 2015 11 & 12	18048514 20151316 2015 11 & 12	180049001 20151316v2 2015 & 2016 11/12 & 01/02	180049000 20151315 2015 12	180049003 20160216credit 2016 1	18048515 20151315 2015 12	180048999 20151315 2015 & 2016 12 & 01/[redacted]	18[redacted]				180049219 20150415 2016 3	180049769 20150615 2016 5
Uren buiten contractperiode	x	x	x		x						x	x	x
Urenstaat afwezig	x	x			x	x					x	x	
Poststempels afwezig		x				x							
Afwijkende factuur	x			x									
[redacted] referentie >1 keer gebruikt	x	x	x	x									
Paraaf + aantekening MV	x		x	x	x								
Factuurdatum = ontvangstdatum	x		x	x				x	x				x
#hits	6	4	4	4				2	2	2	2	2	2

	180050283	180050589	180045090	180045[redacted]			[redacted]0046363	180046610	180046890	180047165	180047772	180048118
	20150815 2016 7	20150915 2016 8	20150210 2015 1	20[redacted]		[redacted]	20150616 2015 5	20150634 2015 6	20150717 2015 7	20150823 2015 8	20151115 2015 10	20151227 2015 10 & 11
Uren buiten contractperiode	x	x	x			x	x	x	x	x	x	
Urenstaat afwezig												
Poststempels afwezig												x
Afwijkende factuur												
[redacted] >1 keer gebruikt												
Paraaf + aantekening MV												
Factuurdatum = ontvangstdatum	x											
#hits				1	1	1	1	1	1	1	1	1

			[redacted]0048937	180049220	180049424	18004942 5	180049460	180049675	180049727	180050086	180050248	180050929

[redacted]	20151237 2015 12	20160222 2016 1	20160323 2016 2	20160416 2016 3	20160516 2016 4	20150515 2016 4	20160423 2016 4	20160618 2016 5	[redacted]	[redacted]	20160816 2016 7	20151015 2016 9
Uren buiten contractperiode Urenstaat afwezig		x	x	x	x	x						x
Poststempels afwezig												
Afwijkende factuur												
[redacted]referentie >1 keer gebruikt Paraaf + aantekening MV												
Factuurdatum = ontvangstdatum	x										x	
[redacted]	1	1	1	1	1	[redacted]	[redacted]	1	1	1	1	1
[redacted]	180051222	180051281	180051519	180051741	[redacted]	[redacted]	[redacted]	180049127	180048059	180047433	180047708	180050496
[redacted]	20161120 2016 10	20161118 2016 10	20161218 2016 11	20161236 2016 [redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]642 2016 6	20160336 2016 3	20151218 2015 11	20150921 2015 9	20151032 2015 10	20160830 2016 8
Uren buiten contractperiode Urenstaat afwezig												
Poststempels afwezig												
Afwijkende factuur		x				x						
[redacted]referentie >1 keer gebruikt Paraaf + aantekening MV												
Factuurdatum = ontvangstdatum	x											
[redacted]	1	[redacted]	[redacted]	1	1	1	0	0	0	0	0	0
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	180051492 20161221	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]

[redacted]	2016 7 & 8	2016 9	2016 9	2016 11
Uren buiten contractperiode Urenstaat afwezig				
Poststempels afwezig				
Afwijkende factuur				
[redacted]referentie > 1 keer gebruikt Paraaf + aantekening MV				
Factuurdatum = ontvangstdatum				
[redacted]	0	0	0	0

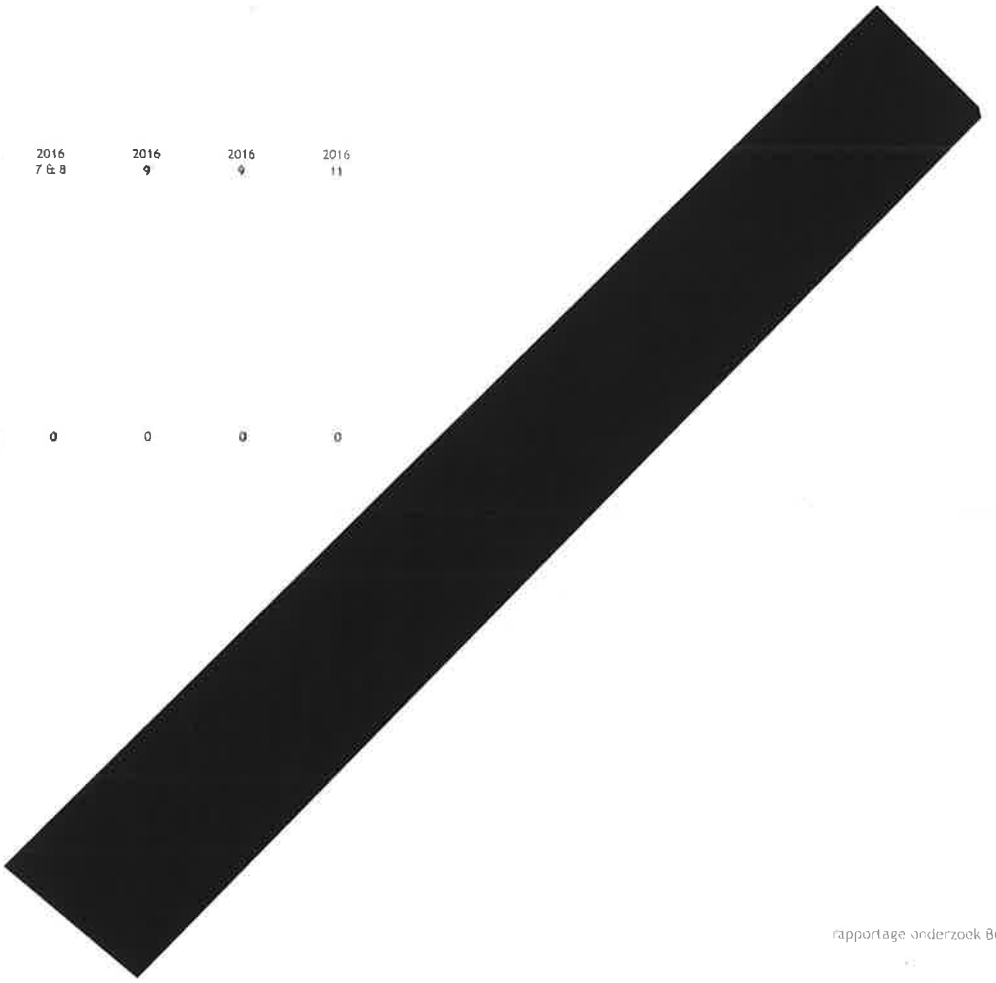

Bijlage 6 - Memo [redacted]

Memo • Memo • Memo • Memo • Memo • Memo • Buma/Stemra

Aan Wim van Limpt
Van [redacted]
Datum 5 januari 2017
Betreft [redacted]

Beste Wim,

[redacted]

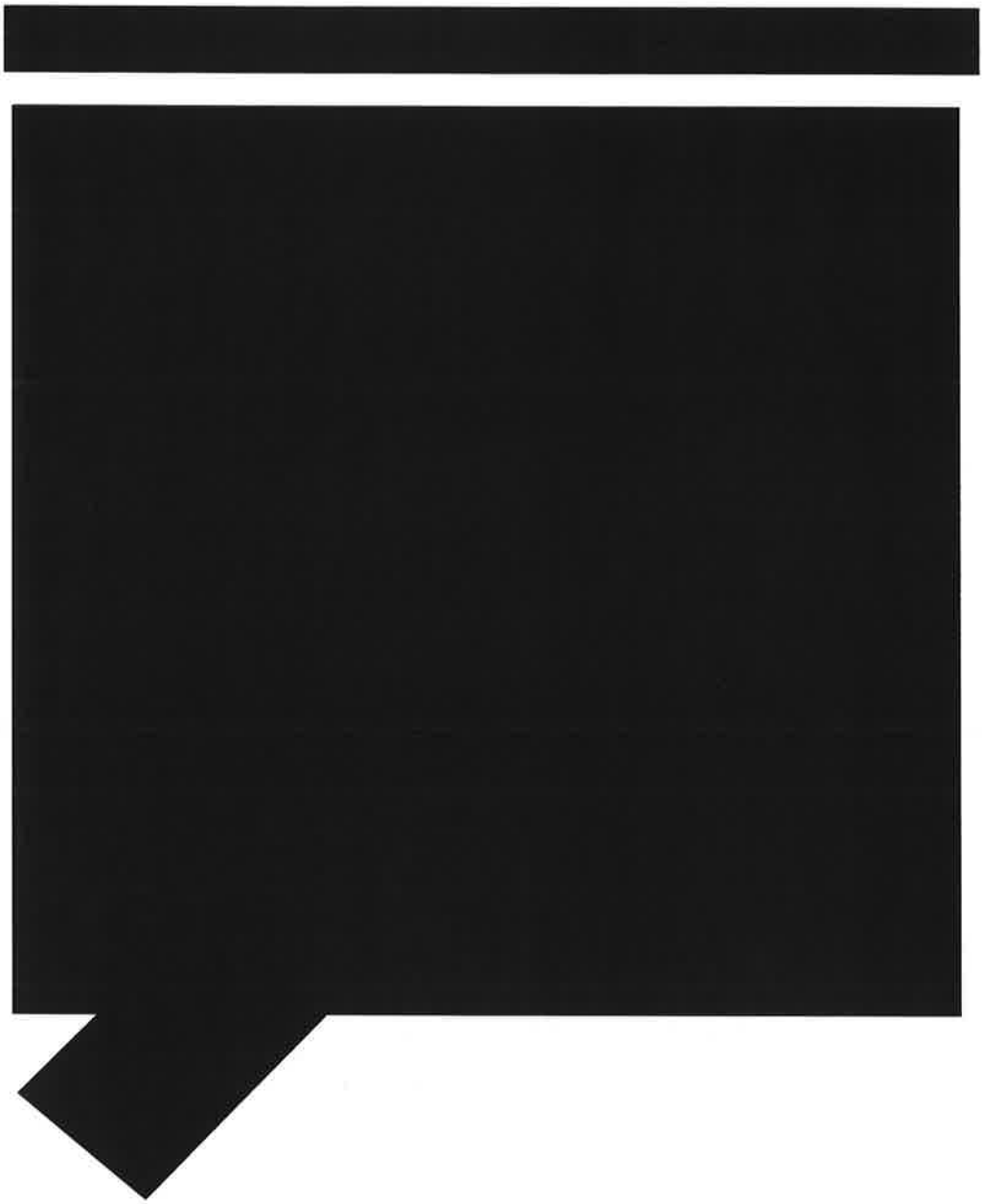

- [redacted] is een relatief kleine organisat[redacted]aar). Buma/Stemra is echter wel in hoge mate afhankelijk van [redacted]epartitie. Hiervoor doen we af en toe een credit check zie bijgaan[redacted]er begin december positief.

Hoe lang weten we dit al

Vanaf aanvang deal [redacted] [redacted]verwerking in een later stadium. In het begin van de samenwerking w[redacted]s nog in een losse stichting verwerkt die als deelneming een negatief re[redacted]t werd in de financiele baten en lasten.

Deze constructie is (ro[redacted]de huidige constructie op verzoek van [redacted] het [redacted] deel en het [redacted] de[redacted] met [redacted] toegevoegd.

Oplossinge[redacted]

De hui[redacted]euze die tot op heden (impliciet) is geaccepteerd maar wel ter disc[redacted] worden. Feitelijk zijn er drie mogelijkheden:
[redacted]ten bestaan
[redacted]erantwoorden en omzet RTV iets verhogen en accepteren
[redacted]tie expliciet laten toetsen door bijvoorbeeld [redacted]

En i[redacted]ten moeten we alternatieven te zoeken bij partijen die sterker zijn dan [redacted] en welli[redacted]ook goedkoper vooral dit laatste zou het presentatievraagstuk ook kleiner kunnen maken.

Gekozen oplossingsrichting

Mijn voorstel is om de huidige verwerking te laten bestaan zonder dit expliciet te laten toetsen en actief te zoeken (zoals reeds aan de orde is mbv B-mat / [redacted] naar goedkopere alternatieven voor [redacted]

Bijlage 7 - Berekening Depot [redacted]

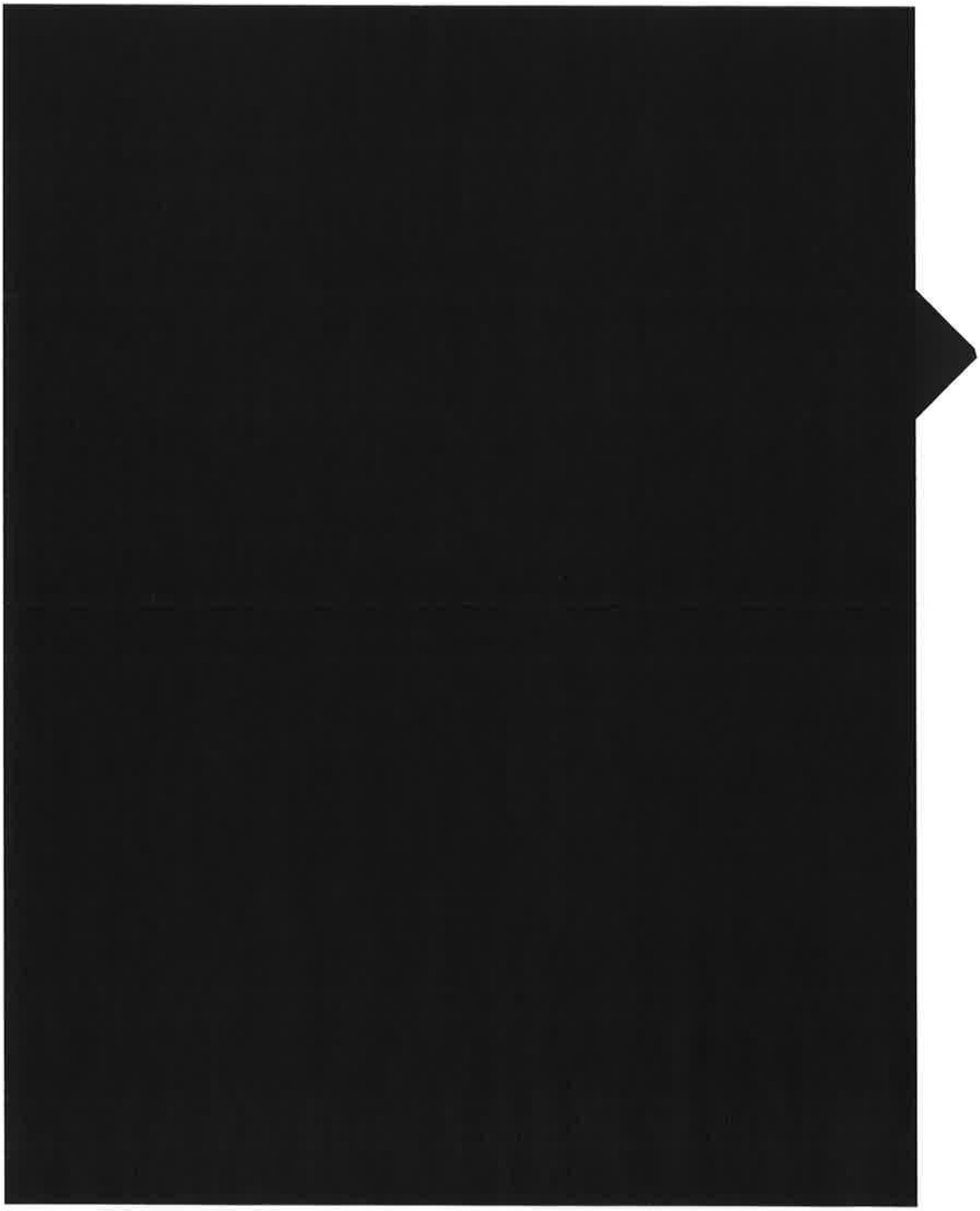

Bijlage 8 - Berekening onttrekking 2007/2008

Pensioenoverzicht/gemiddeld salaris 2006, 2007, 2008 en 2009

Bijlage 9 - Berekening onttrekkingen vanaf 2011[71]

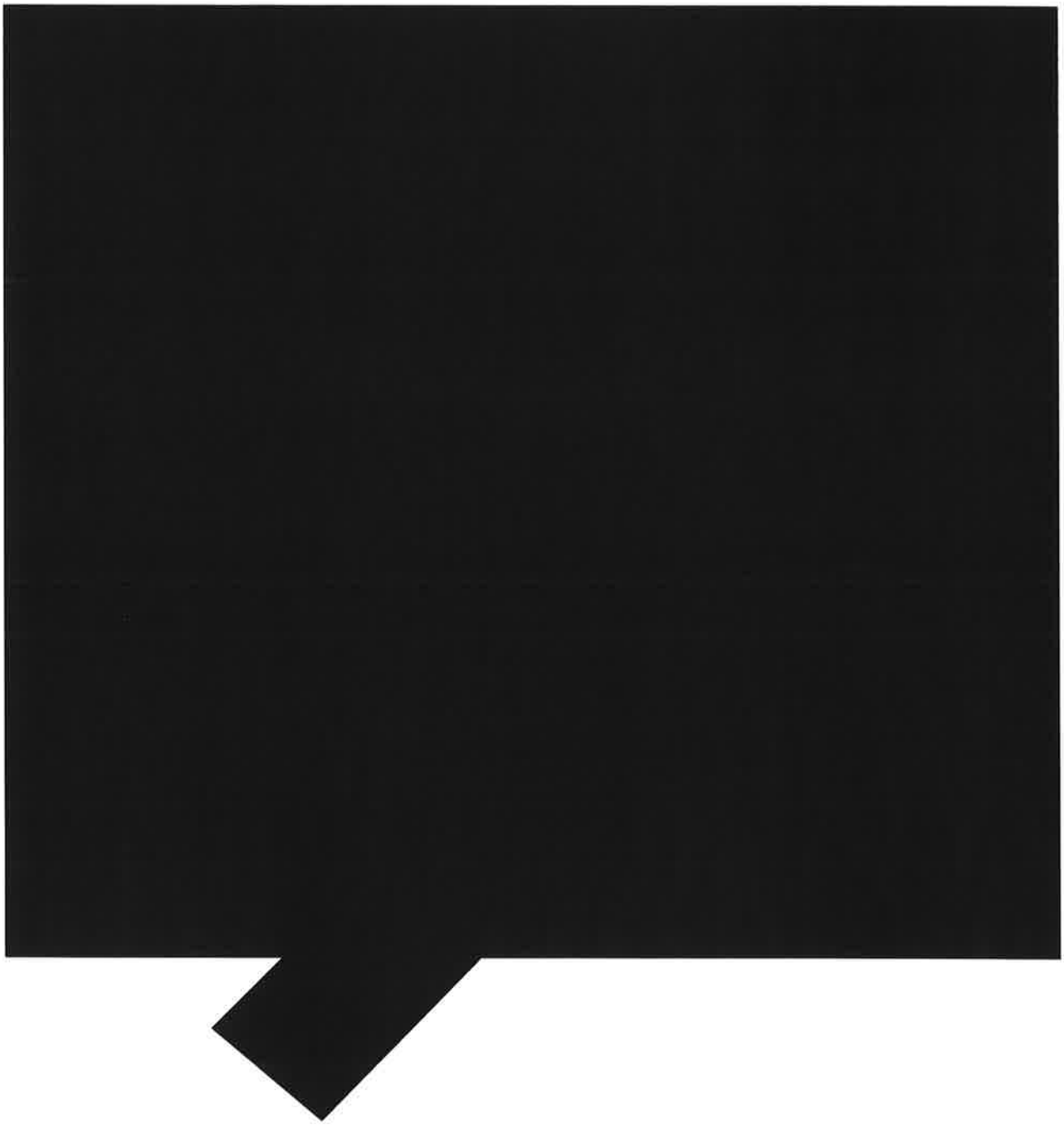

[71] Genoemde bedragen zijn in €

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2011

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2012

[redacted]

	definitief PNO vs Multilink	2012

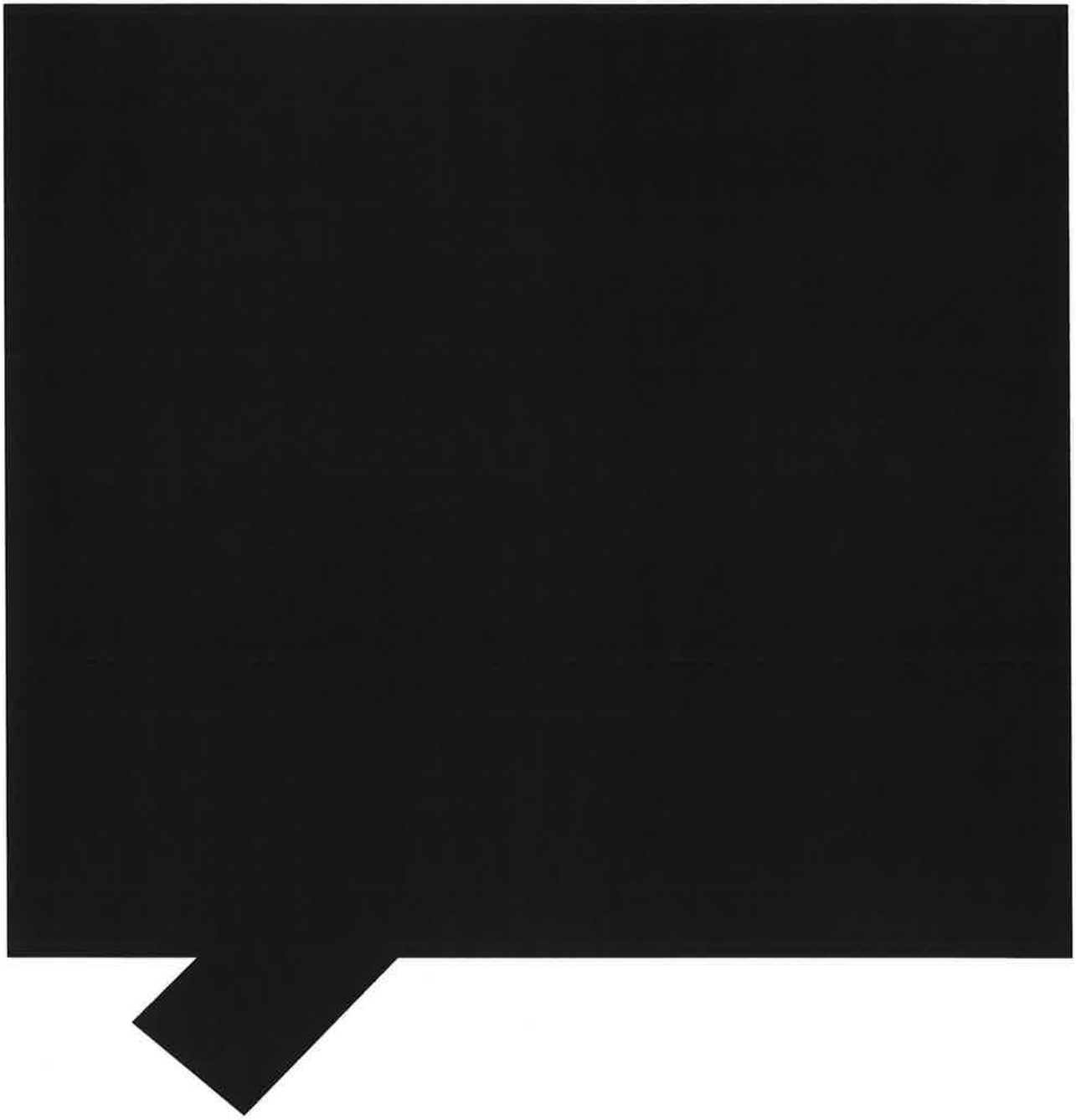

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2013

[redacted]

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2013

B/S	jaar prognose PNO vs Multilink	2014

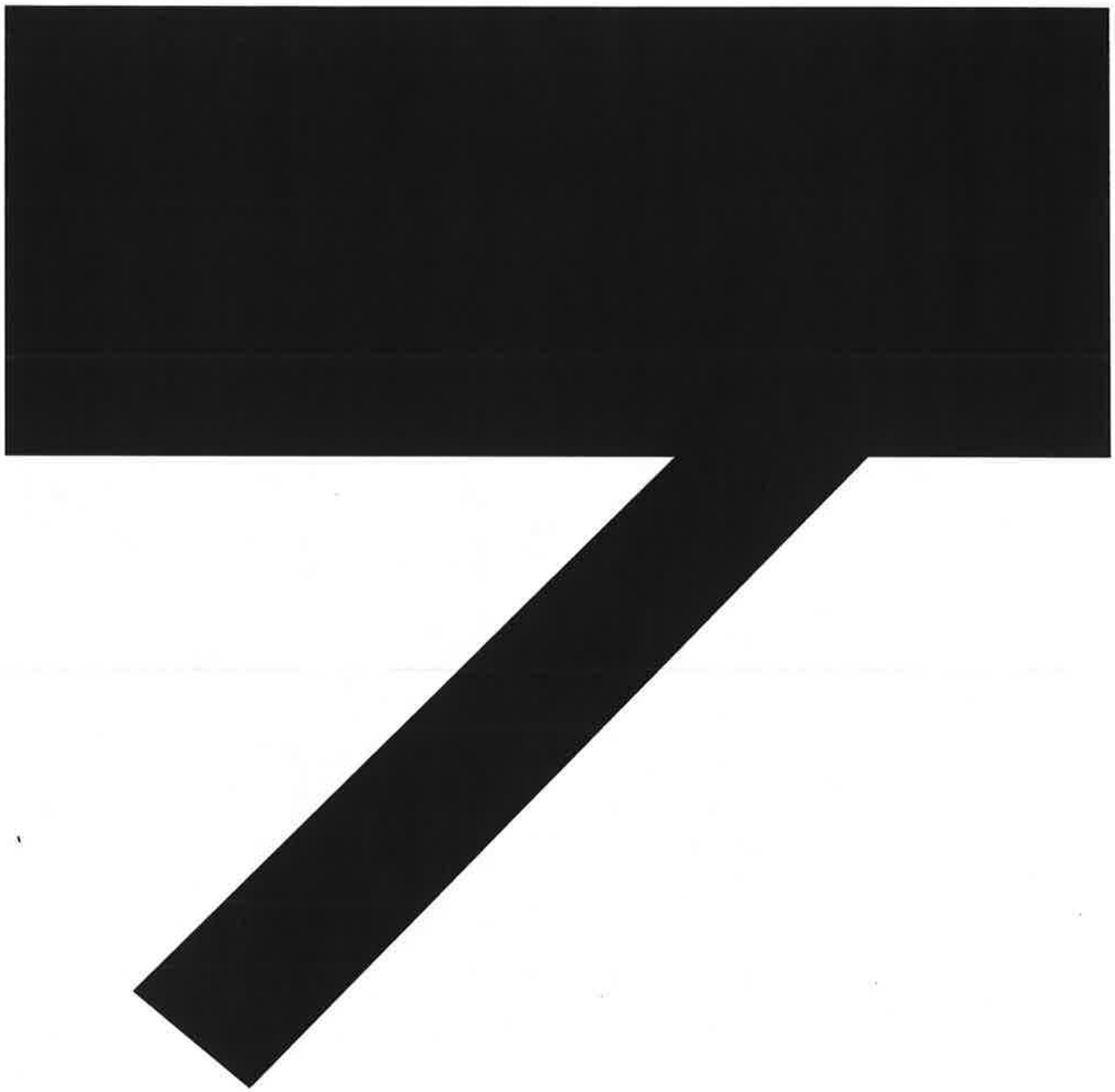

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2014

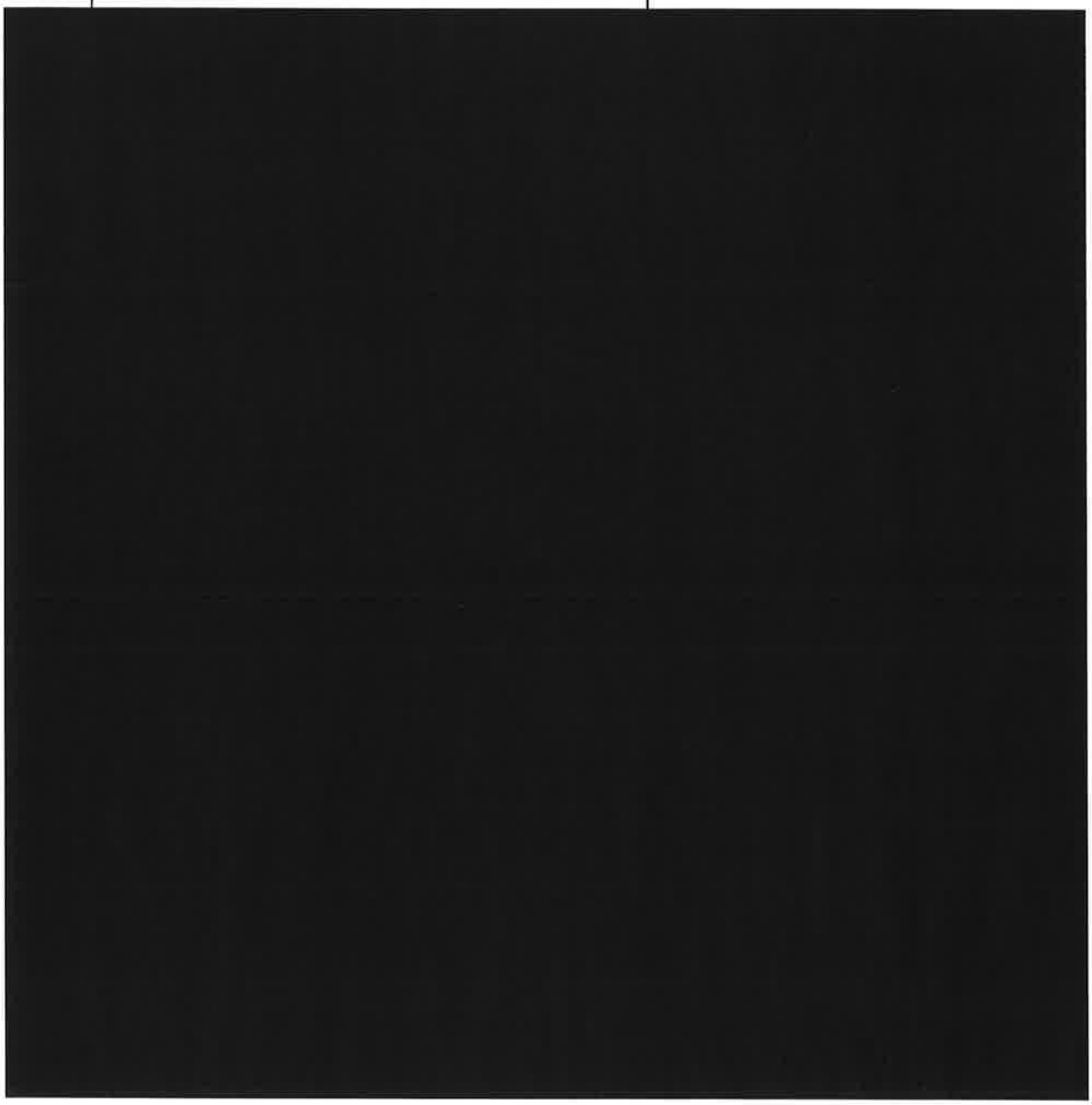

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2015

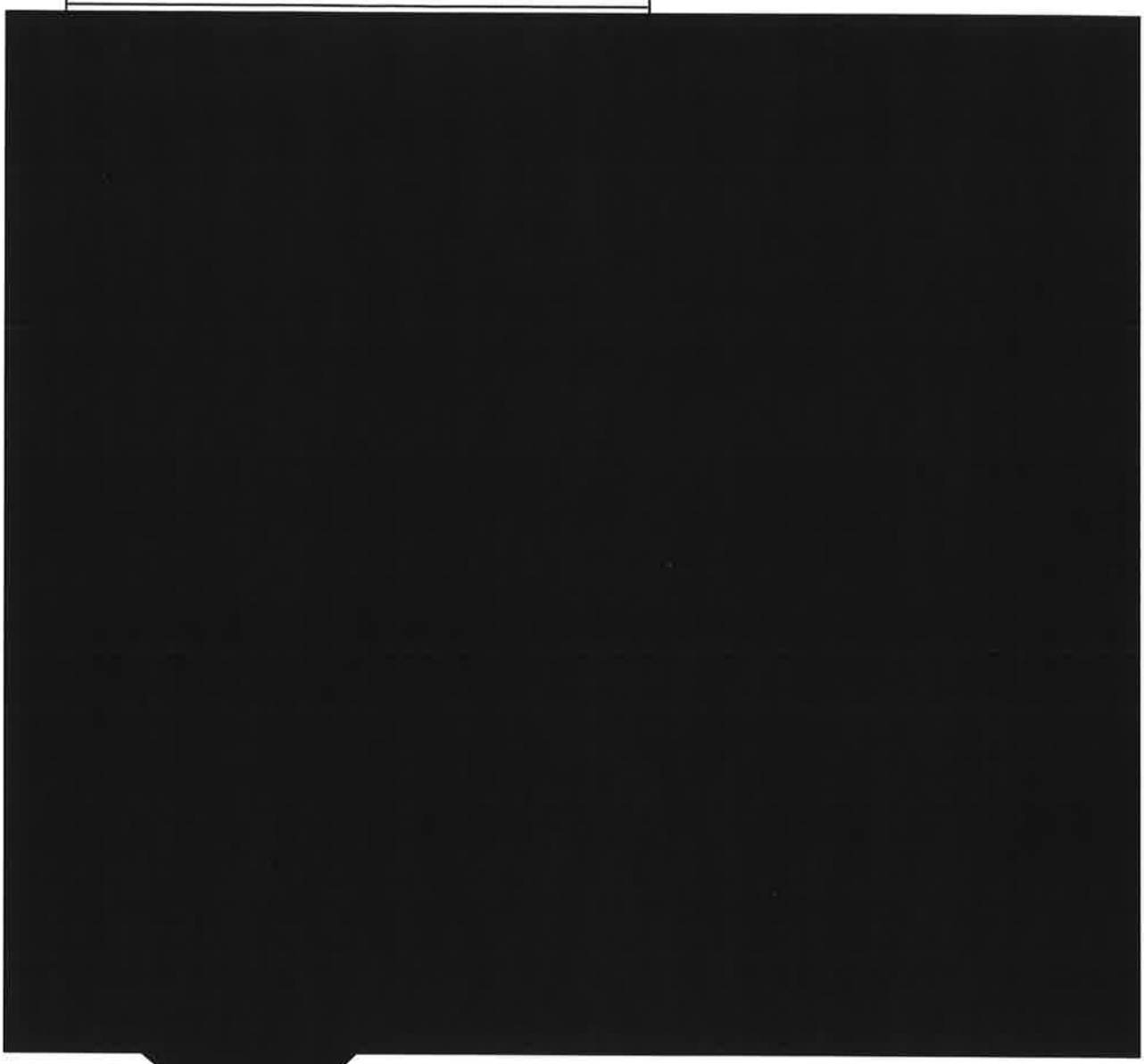

In extra run vo herberekening qua pensioen

B/S	jaar definitief PNO vs Multilink	2016

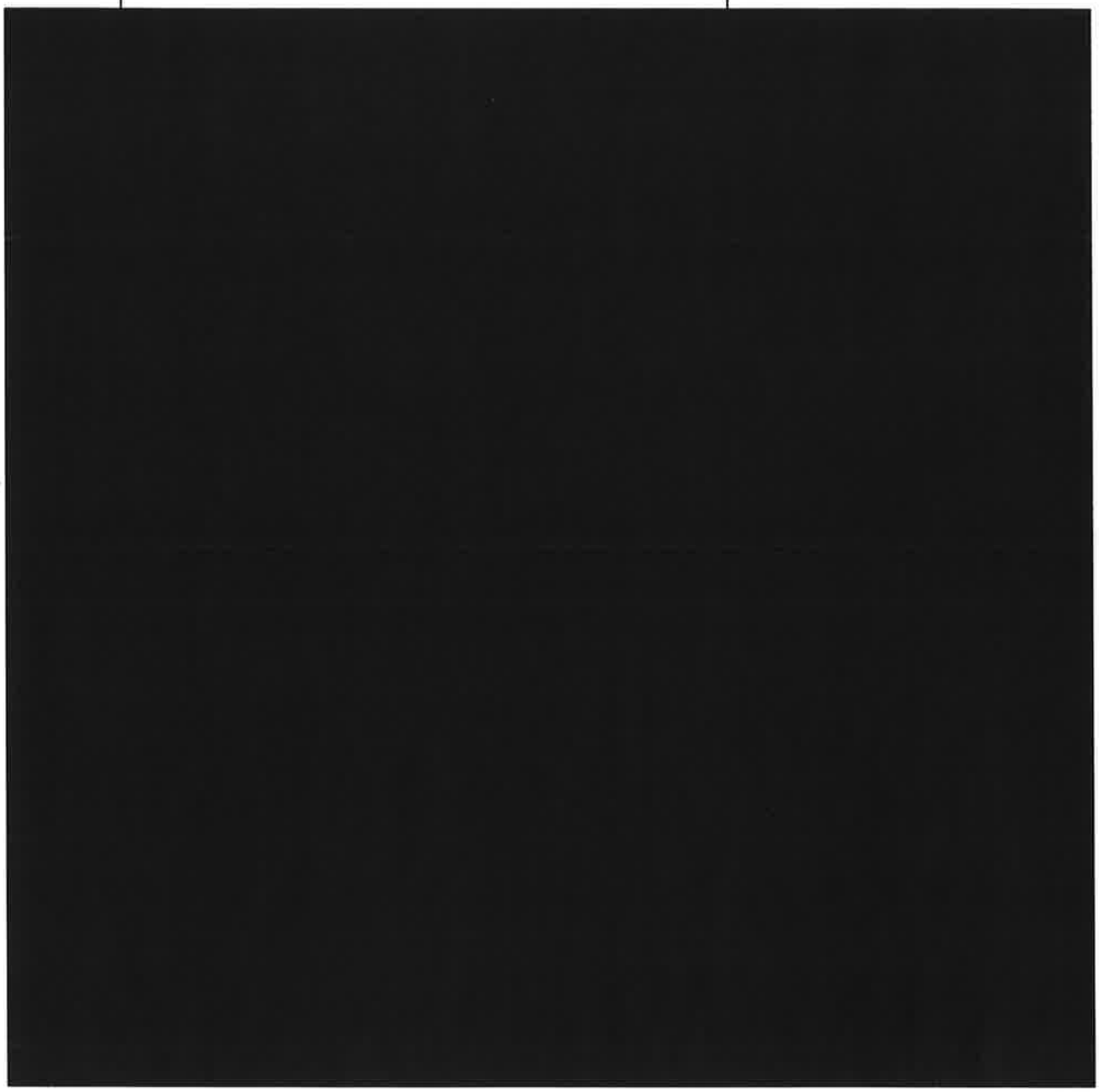

Bijlage 10 - Verloop depot

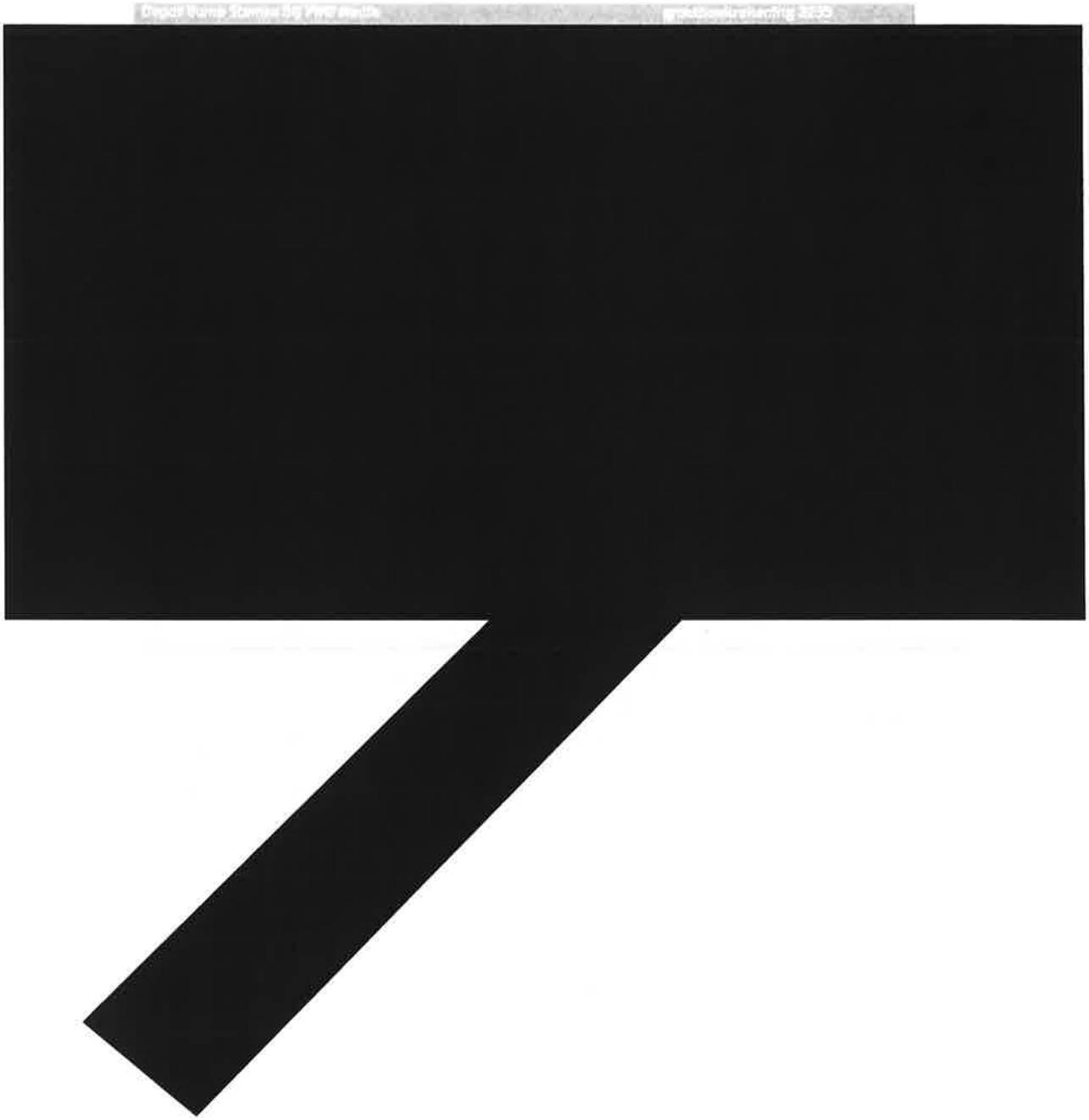

Bijlage 11 - E-mail inzake onttrekking [redacted] aan [redacted]

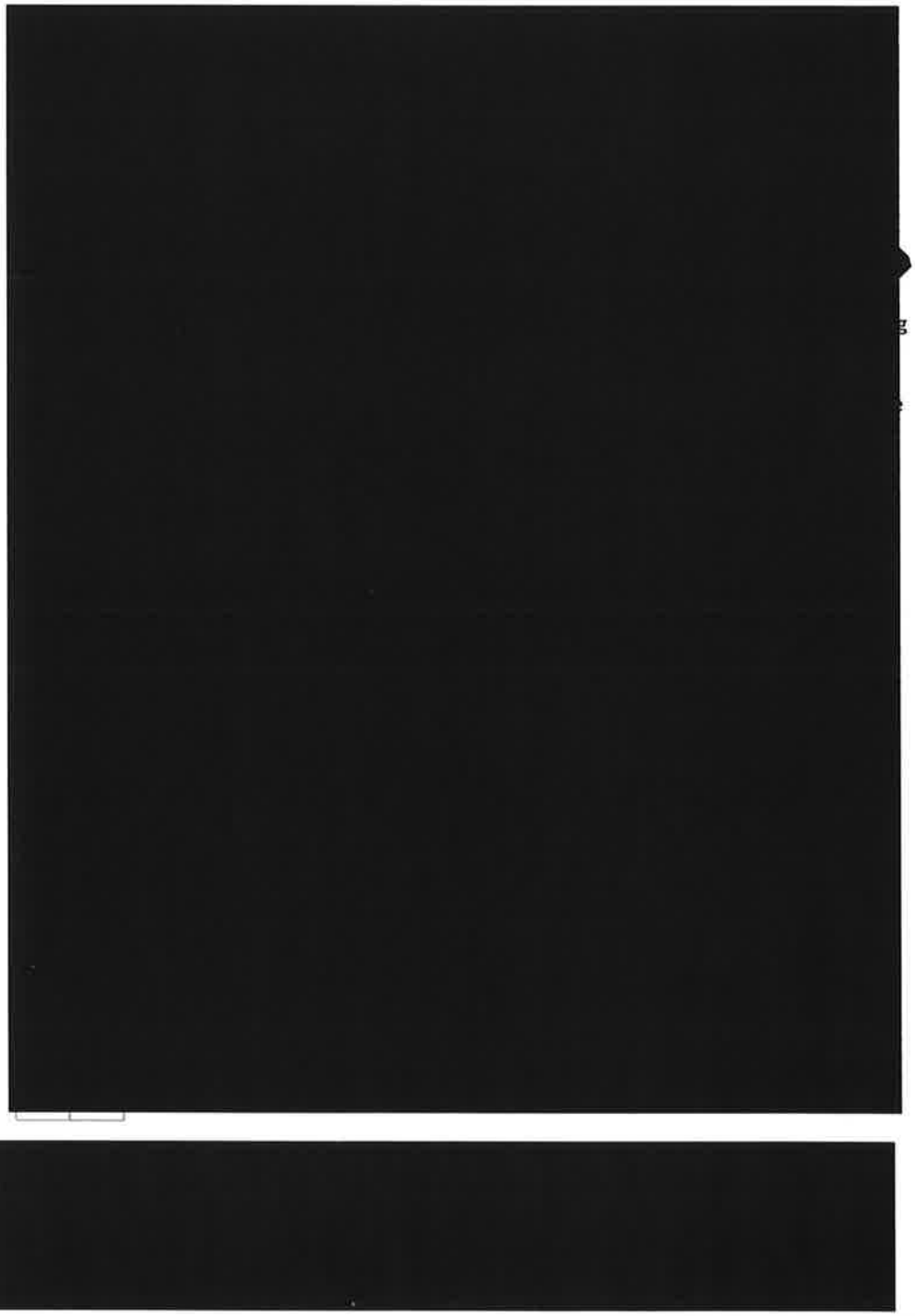

Bijlage 12 - Berekeningen WNT Bezoldiging

Berekening WNT Bezoldiging 2016

[redacted]

	2015 Bedrag
A. BELONINGEN	
Brutoloon	€ 224.088
Vakantiegeld	€ 17.849
Salaris uit ziekte	
Toeslagen	
Salaris extra uren	
Eenmalige uitkering	
Eindejaarsuitkering	€ -
Bijdrage levensloop	€ -
Werkgeversbijdrage aanvullende verzekering	€ -
Compensatie pensioen voor zover niet voor netto-pensioenreg	€ -
Bijtelling auto	€ -
Werkgeverspremies voor aanvullende verzekeringen die [redacted] wet of cao	€ -
Bonus / gratificatie	€ 40.000
Autokosten	€ -
Totaal	**€281.937**
B. BELASTE VASTE EN VARIABELE [redacted] EN	
	€ -
Totaal	pm[72]
C. VOORZIENING [redacted] ETAALBAAR OP TERMIJN	
Werkgeversk[redacted]	€ 17.116
Werkgeve[redacted] beidsongeschiktheidspensioen	€ -
Compe[redacted] truikt voor netto-pensioenregeling	€ 21.969
To[redacted]	**€ 39.084**

[72] Het gaat hier om de post inzake de belaste onkostenvergoedingen. Aangezien deze post niet nagegaan kan worden in de controleberekening (zie rapportage) is deze post als pro memorie opgenomen.

Berekening WNT Bezoldiging 2016

[redacted]

	2015 Bedrag
A. BELONINGEN	
Brutoloon	€ 172.620
Vakantiegeld	€ 13.749
Salaris uit ziekte	€ -
Toeslagen	€
Salaris extra uren	
Eenmalige uitkering	
Eindejaarsuitkering	
Bijdrage levensloop	
Werkgeversbijdrage aanvullende verzekering	
Compensatie pensioen voor zover niet voor netto-pensioenregeling	
Fiscale bijtelling auto (minus eigen bijdrage)	108
Werkgeverspremies voor aanvullende verzekeringen die niet verp cao	€ -
Bonus / gratificatie	€ -
WKR uitruil (min-bedrag)	€ -
Totaal	**€ 191.477**
B. BELASTE VASTE EN VARIABELE ONKOS	
Onkostenvergoeding	€ 1.380
Parkeerkosten	€ -
Belaste reiskostenvergoeding	€ -
Totaal	**€ 1.380**
C. VOORZIENINGE AALBAAR OP TERMIJN	
Werkgeverskost	€ 16.115
Werkgevers idsongeschiktheidspensioen	
Compens ikt voor netto-pensioenregeling	€ 13.381
Tota	**€ 29.496**

opdrachtverstrekking